

BULLETIN

Odboru dokumentácie, analytiky a zahraničných vzťahov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

september 2012

Vážené kolegyně, kolegovia,

v ostatnom období čoraz častejšie zaznievajú z legislatívnych, ako aj súdnych orgánov Európskej únie hlasy o potrebe dôslednej globalizácie a harmonizácie práva vo svetovom - a vzhľadom na európske štruktúry - najmä úniovom meradle. Uvedomujúc si tieto skutočnosti a poznatky z okolitých krajín som sa snažil nájsť riešenie pre našu situáciu, pretože zblížovanie európskeho práva má viesť aj cestou jeho eurokonformného výkladu, na ktorý je potrebné dbať a náležite ho presadzovať. Výsledkom bude pravidelné (v intervale troch mesiacov) vydávanie BULLETINU Odboru dokumentácie, analytiky a zahraničných vzťahov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

Tvorivý kolektív autorov pod vedením JUDr. Petry Ružičkovej, riaditeľky Odboru dokumentácie, analytiky a zahraničných vzťahov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, pripravil hodnotný informačný materiál, ktorý rozšíri možnosti získavania nových poznatkov a obohatí naše vedomosti aplikovateľné v každodennej práci sudcu.

Slovenský sudca sa stal otvorením európskeho právneho priestoru aj sudcom európskym. Tak, ako slovenský sudca má zákonnú i morálnu povinnosť permanentného vzdelávania sa v oblasti slovenského práva, sudca európsky má povinnosť vzdelávať sa a získavať nové vedomosti v oblasti práva európskeho.

Verím, že predložený materiál bude vhodným príspevkom na skvalitnenie našej každodennej práce, čo Vám i sebe úprimne želám.

Príjemné čítanie a vzdelávanie praje,

Štefan Harabin

predseda Najvyššieho súdu

Slovenskej republiky

Vážení čitatelia,

pred sebou máte nové číslo BULLETINU Odboru dokumentácie, analytiky a zahraničných vzťahov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré Vám prináša prehľady konaní prebiehajúcich na Súdnom dvore Európskej únie, ako aj na Európskom súde pre ľudské práva, ktoré priamo súvisia so Slovenskou republikou. Nechýba aktuálna judikatúra medzinárodných súdov, ako aj nové právne predpisy z oblasti európskeho práva.

Jednotlivé príspevky sú rozdelené podľa právnych oblastí týkajúcich sa správneho, trestného, obchodného a občianskeho práva, avšak vzhľadom na charakter konaní pred spomínanými medzinárodnými súdnymi orgánmi, v niektorých prípadoch dochádza k ich vzájomnému prekrývaniu.

Za celý kolektív autorov Vám príjemné čítanie praje,

JUDr. Petra Ružičková

Kolektív autorov:

JUDr. Petra Ružičková, JUDr. Maxim Pacek, PhD., JUDr. Kristína Szolnokyová,
JUDr. Martina Líšková, JUDr. Terézia Mecelová, JUDr. Michaela Kopaničáková,
Mgr. Radoslav Smatana

OBSAH

Správne právo.....	6
1. Súdny dvor Európskej únie	6
1.1. Tanoarch s. r. o./Daňové riaditeľstvo Slovenskej republiky - (C-504/10)	6
1.2. Slovenská sporiteľňa, a.s./ Protimonopolný úrad Slovenskej republiky (C-68/12)	8
1.3. SAG ELV Slovensko, a. s., FELA Management AG, ASCOM (Schweiz) AG, Asseco Central Europe, a. s., TESLA STROPKOV, akciová spoločnosť, Autostrade per l'Italia SpA, EFKON AG, Stalexport Autostrady SA/Úrad pre verejné obstarávanie - (C-599/10).....	9
1.4. Daňové riaditeľstvo Slovenskej republiky/Profitube s. r. o. - (C-165/11).....	11
1.5. Komisia Európskych spoločenstiev/Slovenská republika - (C-507/08)	13
1.6. Komisia Európskych spoločenstiev/Slovenská republika - (C-253/10)	14
1.7. Komisia Európskych spoločenstiev/Slovenská republika - (C-531/10)	15
1.8. Frucona Košice proti Komisii (C-73/11 P).....	16
2. Všeobecný súd (bývalý Súd prvého stupňa)	17
2.1. Frucona Košice proti Komisii (T-11/07).....	17
2.2 Slovenská republika proti Komisii (T-247/07).....	18
2.3. Slovak Telekom proti Komisii (T-458/09 a T-171/10)	20
3. Výber z judikatúry.....	21
3.1. Spojené veci Mahagebén a Dávid – (C – 80/11 a C – 142/11).....	21
3.2. Littlewoods Reatail a i. – (C-591/10)	23
3.3. Európska komisia/Portugalská republika – (C-524/10).....	25
3.4. Európska komisia/Nemecko – (C-539/09)	25
3.5. VELECLAIR SA /Ministre du Budget, des Comptes publics et de la Réforme de l'État– (C-414/10).....	26
Trestné právo.....	28
1. Súdny dvor Európskej únie	28
1.1. Åklagaren proti Hans Åkerberg Fransson (C-617/10)	28
1.2. Spojené veci C-483/09 (Magatte Gueye) a C-1/10 (Valentín Salmerón Sánchez).....	29
1.3. Trestné konanie proti Gaetanovi Mantellovi (C-261/09)	31
1.4. Korkein oikeus – Fínsko - (C-192/12).....	32
2.Európsky súd pre ľudské práva	34

2.1. WINKLER proti Slovenskej republike (sťažnosť č. 25416/07).....	34
2.2. N. B. proti Slovenskej republike (sťažnosť č. 29518/10).....	35
2.3. A.Y. proti Slovenskej republike (sťažnosť č. 37146/12, podaná 15. júna 2012)	38
2.4. Vladimír MAJTAN proti Slovenskej republike (sťažnosť č. 38103/08, podaná 1. augusta 2008).....	38
2.5. Mikuláš ČERNÁK proti Slovenskej republike (sťažnosť č. 36997/08, podaná 22. júla 2008)	38
3. Nová právna úprava týkajúca sa uznávania a výkonu rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii	39
Obchodné právo	42
1. Súdny dvor Európskej únie	42
1.1. SOZA proti Komisii (T-413/08).....	42
1.2. Slovenská pošta proti Komisii (T-556/08)	42
1.3. Novácke chemické závody proti Komisii (T-352/09)	43
1.4. 1. garantovaná a. s. proti Komisii (T-392/09)	44
1.5. Slovak Telekom proti Komisii (T-458/09).....	45
1.6. Slovak Telekom proti Komisii (T-171/10).....	46
2. Výber z judikatúry.....	47
2.1. VALE Építési kft (C-378/10)	47
2.2. Jackson International Trading Co. Kurt D. Brühl GmbH & Co. KG proti Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu /ÚHVT/(T-60/10).....	48
2.3. Markus Gellert proti Daimler AG (C-19/11).....	50
2.4. Microsoft Corp. proti Európskej komisii(T-167/08)	51
Občianske právo	54
1. Rozhodnutia Súdneho dvora	54
1.1. POHOTOVOŠŤ s.r.o. / Iveta Korčkovská (C-76/10)	54
1.2. Jana Pereničová, Vladislav Perenič / S.O.S. financ, spol. s r.o. (C-453/10)	56
1.3. Banco Español de Crédito, SA / Joaquín Calderón Camino (C-618/10).....	57
1.4. Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság (NFH) / Invitel Távközlési Zrt (C-472/10).....	59
1.5. SC Volksbank România SA / Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor - Comisariatul Județean pentru Protecția Consumatorilor Călărași /CJPC/(C-602/10)	61
1.6. ebookers.com Deutschland / Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände - Verbraucherzentrale Bundesverband eV (C-112/11)	63
1.7. F-Tex SIA / Lietuvos Anglijos UAB „JadecLOUD Vilma“ (C-213/10)	64
1.8. Galina Meister / Speech Design Carrier System GmbH (C-415/10).....	65
1.9. Health Service Executive (HSE) / SC, AC za účasti Attorney General (C-92/12 PPU)	67

1.10. Tyrolean Airways Tiroler Luftfahrt Gesellschaft mbH / Betriebsrat Bord der Tyrolean Airways Tiroler Luftfahrt Gesellschaft mbH (C-132/11).....	69
2. Aktuálne návrhy na začatie prejudiciálneho konania	70
2.1. Návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Högsta domstolen (Švédsko) 29. marca 2012 - Eva-Marie Brännström a Rune Brännström / Ryanair Holdings plc (C-150/12)	70
2.2 Návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Oberster Gerichtshof (Rakúsko) 23. marca 2012 — Goldbet Sportwetten GmbH/Massimo Sperindeo (C-144/12).....	71
2.3 Návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Supremo Tribunal de Justiça (Portugalsko) 7. mája 2012 — Fernando Casimiro dos Santos Ferreira a i./Companhia de Seguros Allianz Portugal SA (C-213/12).....	71
2.4 Návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Juzgado de lo Social n o 1 de Benidorm (Španielsko) 26. apríla 2012 — Concepción Maestre García/Centros Comerciales CARREFOUR S.A. (C-194/12)	71
2.5 Návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Audiencia Provincial de Oviedo (Španielsko) 14. mája 2012 — Constructora Principado S.A./José Ignacio Menéndez Álvarez (C-226/12).....	72
3. Výber z judikatúry.....	72
3.1. Európska komisia/ Maďarsko (C-286/12).....	72
4. Európsky súd pre ľudské práva	73
4. 1. Prípady Varga proti Slovenskej republike.....	73
4. 2. N. B. proti Slovenskej republike	74
4. 3. Európskym súdom pre ľudské práva konštatované porušenia článku 6 ods. 1 Dohovoru	75
Aktivita Odboru dokumentácie, analytiky a zahraničných vzťahov	76
Správy z pracovných ciest.....	76
Prijatie delegácie Najvyššieho súdu Lotyšskej republiky na Najvyššom súde Slovenskej republiky v dňoch 3.-5.septembra 2012.....	77

Správne právo

1. Súdny dvor Európskej únie

Prejudiciálne konania

1.1. Tanoarch s. r. o./Daňové riaditeľstvo Slovenskej republiky - (C-504/10)

(Prejudiciálne konanie; Najvyšší súd Slovenskej republiky; odpočet DPH; príjmy z využívania vynálezu)

Predmetom konania na Súdnom dvore je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie predložený 21. októbra 2010 rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Návrh súvisí s konaním Tanoarch s. r. o. proti Daňovému riaditeľstvu Slovenskej republiky¹.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na odvolania žalobkyne – spoločnosti Tanoarch, s. r. o. proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici preskúmava zákonnosť rozhodnutia Daňového riaditeľstva Slovenskej republiky z 23. októbra 2008, ktorým tento správny orgán nepriznal žalobkyni nadmerný odpočet DPH v sume 73 427 058 Sk a určil žalobkyni daňovú povinnosť v sume 102 942 Sk. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že žalobkyňa ako jeden z prihlasovateľov prihlášky k vynálezu deklarovala svoje vlastníctvo k podielu práva na riešenie, ktoré ju oprávňovalo využívať vynález ako celok bez ohľadu na veľkosť svojho podielu na riešení, keďže deliteľný môže byť napr. prínos plynúci z jeho využitia, podiel na kúpnej cene v prípade predaja, odplata za poskytnutie licencie, poplatková povinnosť zo vzťahu ku konaniu o patentovej prihláške alebo vo vzťahu k udržaniu patentu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že ako súd poslednej inštancie je postavený pred otázku rozporu medzi právom EÚ² a vnútroštátnym právom³ a má pochybnosti, či sú v súlade s požiadavkami účinného prebratia smernice ustanovenia zákona o DPH a patentového zákona, podľa ktorých sú príjmy z vynálezu zúžené len na príjmy z jeho využívania.

Prejudiciálne otázky

1. Je v súlade s článkom 2 bod 1 Šiestej smernice Rady 77/388/EHS o zosúladení právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa daní z obratu - spoločný systém dane z pridanej hodnoty, ustanovenie, podľa ktorého platiteľ môže odpočítať od dane, ktorú je povinný platiť, daň z tovarov a služieb, ktoré použije na účely svojho podnikania ako platiteľ, ak je daň voči nemu uplatnená iným platiteľom v tuzemsku z tovarov a služieb, ktoré sú alebo majú byť platiteľovi dodané, ak nadobudnutú službu žalobkyňa ako spoluprihlasovateľka vynálezu, na

¹ Vec je na Najvyššom súde Slovenskej republiky vedená pod sp. zn. 5 Sžf 88/2009
http://www.nsud.sk/data/att/18955_subor.pdf

² Šiesta smernica Rady zo 17. mája 1977 o zosúladení právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa daní z obratu - spoločný systém dane z pridanej hodnoty: jednotný základ jej stanovenia; táto smernica bola nahradená smernicou Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty

³ Zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty (ďalej len „zákon o DPH“) a zákon č. 435/2001 Z. z. o patentoch, dodatkových ochranných osvedčeniach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „patentový zákon“).

ktorý nebol ešte udelený patent, už mala ex lege právo samostatne využívať vynález, ktorý je predmetom patentu ako celok?

2. Obstojí v zmysle Šiestej smernice výklad, že už existujúce zákonné právo platiteľa na autonómne využívanie patentu spôsobuje právnu nemožnosť použiť službu na dodávky tovarov a služieb ako platiteľa a že tým došlo k právnej konzumpcii nadobudnutej služby?

3. Má na zneužitie práva platiteľa na odpočet DPH zaplatenej na vstupe podľa rozsudku Súdneho dvora ES z 21. februára 2006, C-255/02 Halifax plc. a iní vplyv aj skutočnosť, že v prípade ako ide vo veci samej, ešte vynález nie je zapísaný ako patent a iba sa prevádzajú podiely?

Súdny dvor Európskej únie rozsudkom Súdneho dvora (siedma komora) z 27. októbra 2011 sp. zn. C-504/10 rozhodol tak, že na účely odpovede na uvedené otázky je potrebné pripomenúť, že systém odpočítania stanovený smernicou má za cieľ celkovo zmierniť záťaž, ktorú pre podnikateľa predstavuje DPH splatná alebo zaplatená pri výkone všetkých jeho hospodárskych činností. Spoločný systém DPH má teda zabezpečovať úplnú daňovú neutralitu všetkých hospodárskych činností bez ohľadu na ich účel alebo ich výsledky, pod podmienkou, že tieto činnosti samy osebe v zásade podliehajú DPH (pozri rozsudky z 22. februára 2011, Abbey National, C-408/98, Zb. s. I-1361, bod 24; z 08. februára 2007, Investrand, C-435/05, Zb. s. I-1315, bod 22, a z 29. októbra 2009, NCC Construction Danmark, C-174/08, Zb. s. I-10567, bod 27).

Právo na odpočítanie DPH ako neoddeliteľná súčasť mechanizmu DPH preto predstavuje základnú zásadu, ktorá je vlastná spoločnému systému SPH a ktorú v zásade nemožno obmedziť (pozri rozsudky z 08. januára 2002, Metropol a Stadler, C-409/99, Zb. s. I-81, bod 42; z 26. mája 2005, Kretztechnik, C-465/03, Zb. s. I-4357, bod 33, ako aj z 15. apríla 2010, X Holding a Oracle Nederland, C-538/08 a C-33/09, Zb. s. I-3129, bod 37).

Súdny dvor (siedma komora) rozhodol tak, že:

1. Zdaniteľná osoba sa v zásade môže domáhať práva na odpočítanie dane z pridanej hodnoty zaplatenej alebo splatnej na vstupe za poskytnutie služby za protihodnotu, ak uplatniteľné vnútroštátne právo umožňuje prevod spolumajiteľského podielu na právach k vynálezu.

2. Prináleží vnútroštátnemu súdu, aby vzhľadom na všetky skutkové okolnosti týkajúce sa poskytnutia služby, o ktorú ide vo veci samej určil, či došlo k zneužitiu práva, pokiaľ ide o právo na odpočítanie dane z pridanej hodnoty zaplatenej na vstupe, alebo nie.

Pri odpovedi na tretiu otázku Súdny dvor Európskej únie pripomenul, že boj proti podvodom, daňovým únikom a prípadným zneužitiam je cieľ uznaný a podporovaný smernicou (pozri rozsudky Halifax a i., ako aj Gemeente Leusden a Holin Groep, z 29. apríla 2004 C-487/01 a C-7/02, Zb.). Zásada zákazu zneužívania práva teda znamená zákaz vyslovene umelých konštrukcií zbavených hospodárskej reality a vytvorených iba s cieľom dosiahnuť daňovú výhodu (pozri rozsudok Ampliscientifica a Amplifin, z 22. mája 2008, C-162/07 Zb.) Súdny dvor v tejto súvislosti citovaného rozsudku Halifax a i. konštatoval, že v oblasti DPH si preukázanie zneužívajúceho konania vyžaduje na jednej strane, aby predmetné plnenia napriek formálnemu dodržaniu podmienok stanovených v príslušných ustanoveniach

smernice a vo vnútroštátnej právnej úprave, ktorá ju preberá, viedli k získaniu daňovej výhody, ktorej poskytnutie by bolo v rozpore s cieľom sledovaným týmito ustanoveniami a na druhej strane, aby zo všetkých objektívnych faktorov vyplývalo, že hlavný cieľ predmetných plnení je získať daňovú výhodu.

1.2. Slovenská sporiteľňa, a.s./ Protimonopolný úrad Slovenskej republiky (C-68/12)

(Prejudiciálne konanie; Najvyšší súd Slovenskej republiky; Výklad článku 101 ods. 1 a 3 Zmluvy o FEÚ – Pojem kartel – Zmluva uzatvorená medzi viacerými bankami o vypovedaní a opätovnom neuzatvorení zmlúv o bežnom účte s konkurenčným podnikateľom usadeným na území iného členského štátu – Vplyv okolností na kvalifikáciu nelegálneho kartelu, ktorá sa v čase uzatvorenia dohody neuvádzala a ktorá spočívala v tom, že konkurenčný podnikateľ pôsobil na predmetnom trhu nelegálne)

V predmetnom konaní sa žalobca domáhal zrušenia rozhodnutia žalovaného správneho orgánu – Rady Protimonopolného úradu Slovenskej republiky, ako aj správneho orgánu prvého stupňa v častiach týkajúcich sa žalobcu, eventuálne zmeny rozhodnutia správneho orgánu v časti pokuty uloženej žalobcovi tak, aby ju znížil.

Napadnutým rozhodnutím mu bola podľa § 38 ods. 1 zákona č. 136/2001 Z.z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, uložená peňažná pokuta, nakoľko mal uzavrieť s ďalšími podnikateľmi **dohodu spočívajúcu v dohode o vypovedaní a znovu neuzatvorení zmlúv o bežných účtoch** spoločnosti X, ktorá je dohodou podľa § 4 ods. 3 písm. c) uvedeného zákona, ktorej cieľom je obmedzenie hospodárskej súťaže, a preto je zakázaná. Predmetná dohoda spočívajúca v dohode o vypovedaní a znovu neuzatvorení zmlúv o bežných účtoch spoločnosti X, je podľa článku 81 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva dohodou, ktorá môže ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi a ktorej cieľom je obmedzenie hospodárskej súťaže a preto je zakázaná.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prerušil konanie a podal dňa 10. februára 2012 návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Prejudiciálne otázky

1. Je možné článok 101 ods. 1 ZFEÚ (bývalý článok 81 ods. 1 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva) vykladať tak, že je právne významná skutočnosť, ak súťažiteľ/ podnikateľ/dotknutý kartelovou dohodou iných súťažiteľov/ podnikateľov/, pôsobí na relevantnom trhu v čase uzatvorenia kartelovej dohody nelegálne?

2. Je pre výklad čl. 101 ods. 1 ZFEÚ (bývalý článok 81 ods. 1 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva) právne významná skutočnosť, že v čase uzatvorenia kartelovej dohody, otázka legality pôsobenia tohto súťažiteľa/ podnikateľa/, nebola príslušnými orgánmi dozoru na území Slovenskej republiky spochybnená?

3. Je možné čl. 101 ods. 1 ZFEÚ (bývalý článok 81 ods. 1 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva) vykladať tak, že pre konštatovanie dohody obmedzujúcej súťaž je nevyhnuté preukázať osobné konanie štatutárneho zástupcu alebo osobitný súhlas štatutárneho zástupcu podniku, ktorý je/mal byť účastníkom dohody obmedzujúcej súťaž s konaním

svojho zamestnanca v podobe splnomocnenia, pričom sa podnik od konania zamestnanca nedíštancoval a zároveň došlo aj k implementácii dohody?

4. Je možné čl. 101 ods. 3 ZFEÚ (bývalý článok 81 ods. 3 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva) vykladať tak, že je uplatniteľný i na zakázanú dohodu podľa čl. 101 ods. 1 ZFEÚ (bývalý článok 81 ods. 1 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva), ktorá svojou povahou mala za následok vylúčenie z trhu individuálne určeného súťažiteľa/podnikateľa/, o ktorom bolo dodatočne zistené, že na trhu bezhotovostných devízových operácií obchodoval s devízovými hodnotami bez vnútroštátnym zákonom vyžadovanej devízovej licencie?

Vo veci prebieha písomné konanie.

1.3. SAG ELV Slovensko, a. s., FELA Management AG, ASCOM (Schweiz) AG, Asseco Central Europe, a. s., TESLA STROPKOV, akciová spoločnosť, Autostrade per l'Italia SpA, EFKON AG, Stalexport Autostrady SA/Úrad pre verejné obstarávanie - (C-599/10)

(Prejudiciálne konanie; Najvyšší súd Slovenskej republiky; Verejné zákazky — Smernica 2004/18/ES — Výberové konania — Užšia súťaž — Posúdenie ponuky — Žiadosti verejného obstarávateľa o objasnenie ponuky — Podmienky)

Národná diaľničná spoločnosť (ďalej len „NDS“) začala verejné obstarávanie formou užšej súťaže oznámením uverejneným v Úradnom vestníku Európskej únie 27. septembra 2007, a to na zadanie zákazky, ktorej odhadovaná hodnota bola viac ako 600 miliónov Eur, na poskytovanie služieb výberu mýta na diaľniciach a niektorých cestách. Počas tohto výberového konania sa NDS obrátila okrem iných aj na dve skupiny podnikov, ktoré boli uchádzačmi, so žiadosťami o vysvetlenie ich ponúk. Išlo o SAG ELV Slovensko, a. s., FELA Management AG, ASCOM (Schweiz) AG, Asseco Central Europe, a. s., a TESLA STROPKOV, akciová spoločnosť (ďalej len „SAG ELV a i.“), ako aj o Autostrade per l'Italia SpA, EFKON AG a Stalexport Autostrady SA (ďalej len „Slovakpass“). Okrem otázok týkajúcich sa technických stránok každej z ponúk boli obe tieto skupiny požiadané, aby vysvetlili neobvykle nízku cenu svojich ponúk. Obe skupiny predložili odpovede na tieto žiadosti.

Ponuky SAG ELV a i. a Slovakpass boli následne z verejného obstarávania rozhodnutiami z 29. apríla 2008 vylúčené.

Proti týmto rozhodnutiam boli NDS doručené žiadosti o nápravu, NDS ich však potvrdila, čo bolo následne napadnuté podaním námietok na príslušnom odvolacom správnom orgáne, ktorým je Úrad pre verejné obstarávanie (ďalej len „Úrad“), pričom tieto námietky boli rozhodnutím Úradu z 2. júla 2008 tiež zamietnuté.

SAG ELV a i. a Slovakpass napadli tieto rozhodnutia na Krajskom súde v Bratislave, ktorý rozsudkom zo 6. mája 2009 zamietol žalobu SAG ELV a i. a rozsudkom z 13. októbra 2009 zamietol aj žaloby skupiny Slovakpass, ktoré predtým spojil na spoločné konanie a ktoré sa týkali jednak zrušenia rozhodnutia Úradu z 2. júla 2008 a jednak zrušenia rozhodnutia, ktorým NDS potvrdila dôvodnosť svojho opatrenia o zriadení komisie na vyhodnotenie ponúk, ktoré skupina Slovakpass tiež napadla.

Proti týmto rozsudkom boli podané odvolania na Najvyšší súd Slovenskej republiky. Vzhľadom na tvrdenia, ktoré uviedli SAG ELV a i. a Slovakpass, ako aj dôvody predložené Európskou komisiou v konaní o nesplnení povinnosti proti Slovenskej republike pre nezrovnalosť, ku ktorým údajne došlo vo verejnom obstarávaní, o ktoré ide vo veci samej,

vnútroštátny súd vyslovil pochybnosti, či sú dané rozhodnutia NDS v súlade so zásadami práva Únie týkajúcimi sa zákazu diskriminácie a transparentnosti vo verejnom obstarávaní. Konkrétne sa pýta, či tieto zásady bránia tomu, aby verejný obstarávateľ mohol ponuku uchádzača vylúčiť z dôvodu, že nedodržel súťažné podklady, bez toho, aby ho pred vylúčením požiadal o vysvetlenie daného nedostatku, alebo z dôvodu neobvykle nízkej ceny ponuky bez toho, aby dostatočne jasne vyzval uchádzača, nech sa v tejto súvislosti vyjadrí.

Za týchto okolností Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol o prerušení konania a položil dňa 5. marca 2011⁴ Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky

Prejudiciálne otázky

1. Je súladný so Smernicou Európskeho parlamentu a rady 2004/18/ES o koordinácii postupov zadávania verejných zákaziek na práce, verejných zákaziek na dodávku tovaru a verejných zákaziek na služby (1) zo dňa 31.03.2004, v znení účinnom v rozhodujúcom období, výklad, že podľa článku 51 v spojení s článkom 2 tejto smernice, prihladnuc na zásadu nediskriminácie a transparentnosti zadávania verejných zákaziek, je povinnosťou obstarávateľa učiniť žiadosť o vysvetlenie ponuky, rešpektujúc subjektívne procesné právo jednotlivca byť vyzvaný na doplnenie alebo objasnenie certifikátov a dokumentov predložených podľa článkov 45 až 50 citovanej smernice, v prípade, ak sporné či nejasné pochopenie ponuky účastníka súťaže môže viesť k vylúčeniu účastníka zo súťaže?

2. Je súladný so Smernicou Európskeho parlamentu a rady 2004/18/ES o koordinácii postupov zadávania verejných zákaziek na práce, verejných zákaziek na dodávku tovaru a verejných zákaziek na služby zo dňa 31.03.2004, v znení účinnom v rozhodujúcom období, výklad, že podľa článku 51 v spojení s čl. 2 tejto smernice, prihladnuc na zásadu nediskriminácie a transparentnosti zadávania verejných zákaziek, nie je povinnosťou obstarávateľa učiniť žiadosť o vysvetlenie ponuky, ak má obstarávateľ za preukázané, že nie sú splnené požiadavky na predmet zákazky?

3. Je v súlade s článkom 51 a s článkom 2 Smernice Európskeho parlamentu a rady 2004/18/ES o koordinácii postupov zadávania verejných zákaziek na práce, verejných zákaziek na dodávku tovaru a verejných zákaziek na služby zo dňa 31.03.2004, v znení účinnom v rozhodujúcom období, ustanovenie vnútroštátneho práva, podľa ktorého komisia zriadená na vyhodnocovanie ponúk len môže písomne požiadať uchádzačov o vysvetlenie ponuky?

Je v súlade s článkom 55 Smernice Európskeho parlamentu a rady 2004/18/ES taký postup obstarávateľa, podľa ktorého nie je jeho povinnosťou požiadať uchádzača o vysvetlenie neobvykle nízkej ceny, a či na podklade spôsobu formulácie otázky, ktorú obstarávateľ položil žalobcom v súvislosti s neobvykle nízkou cenou, mali možnosť žalobcovia I. a II. dostatočne vysvetliť základné charakteristické parametre predloženej ponuky?

Súdny dvor (štvrtá komora) v rozsudku z 29. marca 2012 rozhodol tak, že:

---

⁴ Vec je na Najvyššom súde Slovenskej republiky vedená pod sp. zn. 3 Sžf/2/2010 a sp. zn. 3 Sžf/18/2012; http://www.nsud.sk/data/att/22305_subor.pdf

1. Článok 55 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/18/ES z 31. marca 2004 o koordinácii postupov zadávania verejných zákaziek na práce, verejných zákaziek na dodávku tovaru a verejných zákaziek na služby sa má vykladať v tom zmysle, že vyžaduje, aby vnútroštátna právna úprava obsahovala ustanovenie, akým je § 42 ods. 3 zákona č. 25/2006 o verejnom obstarávaní v znení uplatniteľnom vo veci samej, ktorý v podstate zakotvuje, že ak uchádzač navrhne neobvykle nízku cenu, verejný obstarávateľ ho má písomne požiadať o objasnenie ponúkanej ceny. Prináleží vnútroštátnemu súdu, aby preveril vzhľadom na všetky prvky v spise, ktorý mu bol predložený, či žiadosť o objasnenie umožnila dotknutému uchádzačovi dostatočne vysvetliť základné charakteristické parametre jeho ponuky.

2. Článok 55 smernice 2004/18 bráni stanovisku verejného obstarávateľa, ktorý tvrdí, že nemusí žiadať, aby uchádzač vysvetlil neobvykle nízku cenu.

3. Článok 2 smernice 2004/18 nebráni tomu, aby sa vo vnútroštátnej právnej úprave vyskytvalo ustanovenie, akým je § 42 ods. 2 uvedeného zákona č. 25/2006, podľa ktorého verejný obstarávateľ v podstate môže žiadať písomne od uchádzačov, aby objasnili svoju ponuku, avšak bez toho, aby požadoval alebo prijal akúkoľvek zmenu ponuky. Pri výkone povinnosti posúdenia, ktorú má teda verejný obstarávateľ, mu prináleží, aby zaobchádzal s rôznymi uchádzačmi rovnoprávne a lojálne, tak, aby sa na konci výberového konania a vzhľadom na jeho výsledok nemohlo zdať, že žiadosť o objasnenie neoprávnene zvýhodnila alebo znevýhodnila uchádzača alebo uchádzačov, ktorým bola adresovaná táto žiadosť⁵.

1.4. Daňové riaditeľstvo Slovenskej republiky/Profitube s. r. o. - (C-165/11)

(Daň z pridanej hodnoty – Tovar pochádzajúci z tretieho štátu umiestnený do režimu s podmieneným oslobodením od cla v colnom sklade na území členského štátu – Predaj tovaru, ktorý sa naďalej nachádza v režime podmieneného oslobodenia od cla – Dodávka tovaru – Zdaniteľné plnenie)

Spor vo veci samej sa týka ocelových polotovarov (zvitkov) dovážaných slovenskou spoločnosťou Profitube z Ukrajiny na územie Slovenskej republiky, ktoré boli umiestnené do režimu s podmieneným oslobodením od cla. Konkrétne bol tento tovar najskôr umiestnený do režimu colného uskladňovania a neskôr bol spracovaný na ocelové profily v režime aktívneho zušľacht'ovacieho styku. Následne bol tento tovar bez toho, aby opustil colný sklad, v ktorom sa nachádzal, predaný spoločnosťou Profitube ďalšej slovenskej spoločnosti MERCURIUS a vrátil sa do režimu colného uskladňovania.

Slovenské daňové orgány požadovali z predaja tovaru, ktorý uskutočnila spoločnosť Profitube v prospech spoločnosti MERCURIUS, zaplatenie DPH, pretože považovali tento predaj na účely DPH za bežnú dodávku tovaru podliehajúcu dani.

Spoločnosť Profitube podala proti rozhodnutiu daňových orgánov žalobu a tvrdila, že keďže sa dotknutý tovar nepovažuje podľa colného práva za tovar Spoločenstva, nemá sa naňho uplatňovať ani právna úprava o DPH.

---

⁵ Viac informácií - Súdny dvor Európskej únie - TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 39/12

Krajský súd v Bratislave ako súd prvého stupňa vyhovel žalobe spoločnosti Profitube a zrušil rozhodnutie daňových orgánov. Najvyšší súd ako odvolací súd, však dospel k opačnému záveru, považujúc tento predaj za plnenie podliehajúce DPH.

Spoločnosť Profitube však podala proti tomuto rozsudku sťažnosť na Ústavný súd, ktorý zrušil rozsudok Najvyššieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Ústavný súd sa domnieval najmä, že Najvyšší súd neposúdil správne určité ustanovenia slovenského práva, podľa ktorých majú mať colné predpisy prednosť pred zákonom o DPH.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa rozhodol prerušiť konanie a podal dňa 4. apríla 2011 návrh na začatie prejudiciálneho konania⁶.

Prejudiciálne otázky

1. Či za skutkového stavu, kedy do verejného colného skladu na území členského štátu Európskej únie bol dovozcom z tohto členského štátu v rokoch 2005 a 2006 tovar z územia nečlenského štátu Európskej únie (Ukrajiny), ktorý bol následne v tomto colnom sklade spracovaný v režime aktívny zušľacht'ovací styk v podmienenom systéme, a výsledný výrobok nebol v zmysle čl. 114 Nariadenia č. 2913/92 ihneď vyvezený, ale naopak bol v tom istom sklade spracovateľom tovaru odpredaný inej spoločnosti z toho členského štátu, ktorá ho z uvedeného colného skladu neprepustila do voľného obehu, ale následne ho vrátila do režimu colného uskladňovania, tak či sa na uvedený predaj tovaru v tom istom colnom sklade vzťahujú stále iba komunitárne colné predpisy, alebo sa právna situácia predmetným predajom zmenila natoľko, že uvedená transakcia už podlieha režimu Šiestej Smernice Rady zo 17. mája 1977 (77/388/EHS) (1), tzn. či je možné na účely režimu dane z pridanej hodnoty podľa Šiestej smernice pokladať verejný colný sklad nachádzajúci sa na území niektorého z členských štátov za súčasť územia Spoločenstva, resp. územia tohto členského štátu v zmysle definícií čl. 3 Šiestej smernice?

2. Je možné hore uvedený skutkový stav vyhodnotiť s prihliadnutím na doktrínu zneužitia práv vypracovanú Súdnym dvorom Európskej únie a týkajúcu sa aplikácie Šiestej smernice (C-255/02 Halifax) tak, že žalobca predajom tovaru vo verejnom colnom sklade nachádzajúcom sa na území Slovenskej republiky už uskutočnil dodanie tovaru za protihodnotu v tuzemsku?

3. Ak je na prvú otázku odpoveď kladná v tom duchu, že uvedená transakcia už podlieha režimu Šiestej Smernice, tak potom či táto transakcia je zdaniteľnou udalosťou

a) podľa čl. 10 ods. 1 a 2 Šiestej smernice spojenou so vznikom daňového nároku z dôvodu, že došlo k dodávke tovaru v colnom sklade nachádzajúcom sa na území Slovenskej republiky, alebo

b) z dôvodu, že potom, čo bol tovar dovážaný z tretej krajiny (čl. 10 ods. 3 Šiestej smernice) tak počas uskladnenia v tomto colnom sklade došlo k zániku colného režimu predajom uskladneného tovaru inej osobe z členského štátu?

4. Sú splnené ciele Šiestej Smernice vyjadrené v jej preambule, resp. ciele GATT (WTO), ak by predaj tovaru dovezeného z tretej krajiny do colného skladu, následne v ňom spracovaného, predaného inej osobe tohto členského štátu v colnom sklade na území členského štátu Európskeho spoločenstva nepodliehal režimu dane z pridanej hodnoty v tomto členskom štáte?

---

⁶ Vec je na Najvyššom súde Slovenskej republiky vedená pod sp. zn. 1Sžf/1/2010

Vo veci prebieha písomné konanie.

Priame žaloby

1.5. Komisia Európskych spoločenstiev/Slovenská republika - (C-507/08)

(Žaloba Komisie proti Slovenskej republike o nesplnenie povinnosti členským štátom; štátna pomoc – odpustenie daňového dlhu; res judicata)

Toto konanie súvisí s vecou T-11/07 Frucona Košice proti Komisii, ktorá prebiehala na Všeobecnom súde (pozri nižšie).

Žalobou z 20. novembra 2008 žaluje **Komisia Slovenskú republiku** za to, že nevyhovela jej rozhodnutiu zo 7. júna 2006 o štátnej pomoci⁷ poskytnutej Slovenskou republikou v prospech spoločnosti Frucona Košice, a.s.

Komisia rozhodla, že opatrenia, ktoré Slovenská republika vykonala v prospech spoločnosti Frucona Košice, a.s. (ďalej „spoločnosť Frucona“) predstavujú štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva a že táto **pomoc nie je zlučiteľná so spoločným trhom**. Zároveň nariadila Slovenskej republike, aby prijala všetky opatrenia potrebné na vymáhanie nezákonne poskytnutej pomoci od príjemcu späť. Doteraz nedošlo k vráteniu pomoci priznanej spoločnosti Frucona.

Štátna pomoc bola spoločnosti Frucona poskytnutá vo forme odpustenia daňového dlhu, ktoré bolo schválené súdom v rámci vyrovnávacieho konania. Slovenská republika v súdnom konaní vymáhala nezákonne poskytnutú pomoc. Prvostupňový súd zamietol žalobu okrem iného s tým, že povinnosť spoločnosti Frucona splatiť svoj dlh daňovému úradu zanikla ex lege. Odvolací súd potvrdil rozsudok prvostupňového súdu s tvrdením, že uznesenie o vyrovnaní nie je možné preskúmať, pretože ako res iudicata musí byť rešpektované všetkými orgánmi, vrátane odvolacieho súdu a tiež uviedol, že Komisia v rozhodnutí nerešpektovala ustanovenia vnútroštátneho práva upravujúce kolíziu konkurzného a exekučného konania. Rozhodnutia oboch súdov teda bránia okamžitému a účinnému výkonu rozhodnutia Komisie.

Komisia uviedla, že nepostačuje, že Slovenská republika využila všetky prostriedky, ktoré má k dispozícii. Výsledkom použitia týchto prostriedkov musí byť **účinný a okamžitý výkon rozhodnutia**, bez ktorého platí, že Slovenská republika si nesplnila svoje povinnosti. Nedodržanie povinnosti členského štátu vymáhať je dané, ak kroky, ktoré členský štát podnikol, nemali žiadny dopad na skutočné vrátenie tejto sumy.

Súdny dvor vo svojom rozsudku z **22. decembra 2010** rozhodol nasledovne:

Slovenská republika si tým, že neprijala v stanovenej lehote všetky opatrenia potrebné na vymoženie nezákonnej pomoci od jej príjemcu, ktorá bola poskytnutá Slovenskou republikou v prospech spoločnosti FRUCONA Košice, a. s. a uvedená v rozhodnutí Komisie 2007/254/ES zo 7. júna 2006 o štátnej pomoci C 25/05 (ex NN 21/05), nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 249 štvrtého odseku Zmluvy o založení

---

⁷ Rozhodnutie C 25/2005.

Európskeho spoločenstva⁸ a článku 2 uvedeného rozhodnutia. Súdny dvor zároveň zaviazal Slovenskú republiku na náhradu trov konania.

Súdny dvor vo svojom rozhodnutí konštatoval, že skutočnosť, že daňový úrad začal vymáhať protiprávnu štátnu pomoc súdnou cestou, nemožno ako takú kritizovať, pretože **členský štát má slobodu vo voľbe prostriedkov**, ktorými si splní povinnosť vymáhania. Súdny dvor však zistil, že opatrenia prijaté príslušnými slovenskými orgánmi nevedli **k okamžitému a účinnému vymoženiu protiprávnej pomoci**, vzhľadom na to, že ani 29 mesiacov od oznámenia rozhodnutia Komisie nebola pomoc vymožená, a neboli teda obnovené štandardné podmienky hospodárskej súťaže.

Okrem toho sa Súdny dvor domnieva, že Slovenská republika dostatočne neuviedla, **prečo nepoužila aj ďalšie procesné prostriedky podľa vnútroštátneho práva, ktoré má údajne k dispozícii** a ktorých dôsledné uplatnenie by umožnilo vymoženie spornej pomoci.

1.6. Komisia Európskych spoločenstiev/Slovenská republika - (C-253/10)

(Žaloba Komisie proti Slovenskej republike o nesplnenie povinnosti podľa článku 258 ZFEÚ členským štátom; životné prostredie - redukcia odpadu; netranspozícia smernice)

Európska komisia zastáva názor, že Slovenská republika si nespĺnila svoje záväzky podľa článku 5 ods. 1 smernice Rady 1999/31/ES z 26. apríla 1999 o skládkach odpadov, podľa ktorého mala Slovenská republika vypracovať **národnú stratégiu pre realizáciu redukcie množstva biologicky odbúrateľného odpadu idúceho na skládky** ku dňu pristúpenia, t. j. k 1. máju 2004 (keďže v článku 54 Aktu o podmienkach pristúpenia nebola pre nové členské štáty stanovená iná lehota). Slovenská republika to doteraz Komisii neoznámila.

Komisia na základe žaloby zo dňa 18. mája 2010 požiadala Súdny dvor, aby určil, že **neprijatím národnej stratégie** pre realizáciu redukcie množstva biologicky odbúrateľného odpadu idúceho na skládky v súlade s článkom 5 ods. 1 smernice Rady 1999/31/ES si Slovenská republika nespĺnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 5 ods. 1 uvedenej smernice a žiadala zaviazat' Slovenskú republiku na náhradu trov konania.

Predseda ôsmej komory Súdneho dvora uznesením zo dňa **19. mája 2011** rozhodol nasledovne:

Vec C-253/10 sa vymazáva z registra Súdneho dvora. Slovenská republika je povinná nahradiť trovy konania.

Z uznesenia predsedu ôsmej komory Súdneho dvora vyplýva, že Komisia listom podaným do kancelárie Súdneho dvora **7. apríla 2011** informovala Súdny dvor v zmysle článku 78 rokovacieho poriadku o späťvzátí svojej žaloby a navrhla podľa článku 69 ods. 5 rokovacieho poriadku zaviazat' Slovenskú republiku na náhradu trov konania. V prejednávanej veci boli žaloba Komisie a jej následné späťvzatie výsledkom postoja Slovenskej republiky, pretože Slovenská republika prijala opatrenia, ktorými si splnila svoje povinnosti, až po podaní žaloby. Preto považoval predseda ôsmej komory Súdneho dvora za opodstatnené zaviazat' Slovenskú republiku na náhradu trov konania.

---

⁸ Teraz článok 288 ods. 4 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

1.7. Komisia Európskych spoločenstiev/Slovenská republika - (C-531/10)

(Žaloba Komisie proti Slovenskej republike o nesplnenie povinnosti podľa článku 258 ZFEÚ členským štátom; verejné obstarávanie – neuverejnenie oznámenia o vyhlásení zadávacieho konania)

Komisia vo svojej žalobe zo dňa 16. novembra 2010 požiadala Súdny dvor, aby určil, že Slovenská republika tým, že Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky uzavrelo **zmluvu o poskytovaní poradenských služieb**, ktorá má cezhraničný záujem, **bez uverejnenia oznámenia o vyhlásení zadávacieho konania**, si nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú zo zásad zákazu diskriminácie a transparentnosti, ktoré vyplývajú z článkov 49 a 56 ZFEÚ, a sú uvedené v článku 2 smernice 2004/18/ES.⁹

Žalobné dôvody a hlavné tvrdenia

Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky uzavrelo **zmluvu o poskytovaní služieb, ktorá má cezhraničný záujem** z dôvodu hodnoty zmluvy, vyžadovaných odborných poznatkov a na základe skutočnosti, že predchádzajúcim poskytovateľom služieb bola spoločnosť z iného členského štátu. **Zmluva bola uzavretá bez uverejnenia oznámenia o vyhlásení zadávacieho konania**. Bola tým jednoznačne porušená zásada transparentnosti, keďže iné subjekty ako tie, ktoré ministerstvo oslovilo podľa vlastného výberu, neboli informované o existencii tejto zákazky a nemali možnosť predložiť svoje ponuky. Porušením zásady transparentnosti ministerstvo zároveň porušilo aj zásadu zákazu diskriminácie, keďže zaobchádzalo odlišne so skupinou podnikov, ktorých ministerstvo oslovilo vo veci verejnej zákazky, a so skupinou – do ktorej patrili aj podniky usadené mimo Slovenskej republiky – ktoré neboli oslovené, ale mohli mať záujem o túto verejnú zákazku. **Tým, že zadanie zákazky nebolo predmetom otvorenej súťaže**, sa ministerstvo samo zrieklo výhod, ktoré by v danej situácii mohli vyplynúť z existencie vnútorného trhu, a vďaka ktorým mohlo ministerstvo získať najvýhodnejšiu ponuku na poskytnutie poradenských služieb od väčšieho počtu podnikov z Európskej únie.

Predseda Súdneho dvora uznesením zo dňa **8. apríla 2011** rozhodol nasledovne:

Vec C-531/10 sa vymazáva z registra Súdneho dvora. Slovenská republika je povinná nahradiť trovy konania.

Z uznesenia predsedu Súdneho dvora vyplýva, že Komisia listom podaným do kancelárie Súdneho dvora dňa **21. marca 2011** informovala Súdny dvor v zmysle článku 78 rokovacieho poriadku o späťvzati svojej žaloby a navrhla podľa článku 69 ods. 5 rokovacieho poriadku zaviazat Slovenskú republiku na náhradu trov konania. V prejednávanej veci boli žaloba Komisie a jej následné späťvzatie výsledkom postoja Slovenskej republiky, pretože Slovenská republika prijala opatrenia, ktorými si splnila svoje povinnosti, až po podaní žaloby. Preto považoval predseda Súdneho dvora za potrebné zaviazat Slovenskú republiku na náhradu trov konania.

⁹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/18/ES z 31. marca 2004 o koordinácii postupov zadávania verejných zákaziek na práce, verejných zákaziek na dodávku tovaru a verejných zákaziek na služby.

Kasačný opravný prostriedok

1.8. Frucona Košice proti Komisii (C-73/11 P)

(Odvolanie podané 18. februára 2011 spoločnosťou Frucona Košice a. s. proti rozsudku Všeobecného súdu (druhá komora) zo 7. decembra 2010 vo veci T-11/07, Frucona Košice a. s./Európska komisia, St. Nicolaus - trade a. s.)

Toto konanie súvisí s vecou T-11/07 Frucona Košice proti Komisii Európskych spoločenstiev, ktorá prebiehala na Všeobecnom súde (bývalom Súde prvého stupňa).

Spoločnosť Frucona Košice a. s. podala odvolanie proti rozsudku Všeobecného súdu (druhá komora) zo dňa 7. decembra 2010 vo veci Frucona Košice/Komisia (T-11/07), ktorým Všeobecný súd zamietol žalobu o neplatnosť podanú proti rozhodnutiu Komisie K(2006) 2087 v konečnom znení zo 7. júna 2006 o štátnej pomoci poskytnutej Slovenskou republikou v prospech spoločnosti Frucona Košice a. s. vo forme odpustenia daňového dlhu príslušným daňovým úradom v rámci vyrovnacieho konania¹⁰, pričom uvedené rozhodnutie vyhlásilo dané opatrenie za nezlučiteľné so spoločným trhom a nariadilo Slovensku začať vymáhanie celej pomoci späť.

Vo svojom odvolaní spoločnosť Frucona uviedla na podporu svojich tvrdení dva odvolacie dôvody:

1. Všeobecný súd dostatočne nepreskúmal spôsob, akým Komisia uplatnila kritérium súkromného veriteľa. Uvedený dôvod potom bližšie rozvádza nasledovne:

a/ Posúdenie, ktoré Komisia vykonala sa nezakladalo na správnom právnom základe, keďže Komisia neposúdila vec z pohľadu prípadného súkromného veriteľa, aby dospela k záveru, či odpísanie daňového dlhu vo vyrovnacom konaní bolo pre tohto veriteľa oveľa nevýhodnejšie ako prostredníctvom iného vysporiadania.

b/ Sám Všeobecný súd sa dopustil toho istého pochybenia ako Komisia a nezaoberal sa dostatočne otázkou, ako by postupoval súkromný veriteľ na základe informácií, ktoré by mohol mať k dispozícii v čase, keď došlo k vyrovnaniu.

c/ Namiesto toho Všeobecný súd len potvrdil posúdenie, ktoré bolo vykonané a posteriori z pohľadu Komisie a v ktorom bolo porovnané, aký prínos by malo konkurzné konanie oproti vyrovnaciemu konaniu. Takýto prístup neberie vôbec do úvahy riziká a časovú náročnosť, ktoré by značne a vo veľkej miere mali vplyv na to, akým spôsobom by sa súkromný veriteľ rozhodol postupovať.

d/ Rozsudok Všeobecného súdu treba v uvedenom rozsahu zamietnuť a príslušné žalobné dôvody, ktoré spoločnosť Frucona predložila Všeobecnému súdu, treba prijať.

2. Všeobecný súd sa nedovolene snažil nahradiť svojím odôvodnením odôvodnenie Komisie s ohľadom na uplatnenie kritéria súkromného veriteľa a/alebo posúdil predložené dôkazy, na základe ktorých sa preskúmanie tohto kritéria má vykonať, zjavne nesprávnym spôsobom, pričom tak skreslil jasný zmysel dôkazov.

a/ V snahe vyhovieť tvrdeniam Komisie, napriek zjavným nesprávnostiam a pochybeniam, ktorých sa vo svojej argumentácii dopustila s ohľadom na očakávaný výťažok z konkurzného konania, Všeobecný súd prekročil svoju úlohu preskúmavajúceho súdu a snažil sa zaobstarať si vlastné dôkazy a/alebo vykonať vlastné ekonomické posúdenie.

¹⁰ štátna pomoc C 25/2005, ex NN/2005.

b/ Pokiaľ ide o náklady konkurzného konania, Všeobecný súd zistil zjavné pochybenie v posúdení Komisie a napriek tomu štvrtý žalobný dôvod spoločnosti Frucona, ktorý sa týkal nákladov konkurzného konania, zamietol na základe toho, že svoje rozhodnutie založil na svojom vlastnom odôvodnení, ktorým nahradil odôvodnenie Komisie a/alebo zjavným skreslením dôkazov, ktoré mu boli predložené.

c/ Vzhľadom na to, že preskúvaním dĺžky trvania konkurzného konania Všeobecným súdom došlo k skresleniu dôkazov, ktoré vyplývali zo spisu Komisie, pričom sa neprípustným spôsobom snažil poskytnúť svoje vlastné dôvody, ktorými následne odôvodnil, prečo Komisia nepredložila žiadne tvrdenia k tomuto dôkazu; neposkytol navyše nijaké rozhodnutie k tvrdeniu spoločnosti Frucona, podľa ktorého bolo potrebné na pochybenia v ekonomickom posúdení Komisie, na ktoré bolo upozornené v žalobe, prihliadať kumulatívne.

d/ Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho posúdenia, keď uviedol "opatrnosť" Komisie ako dôvod pre nerozhodnutie o zjavných pochybeniach v jej ekonomickom posúdení, na ktoré poukázala spoločnosť Frucona vo štvrtom a šiestom žalobnom dôvode uvedených v žalobe predloženej Všeobecnému súdu, a tým sa uchýlil k ekonomickému posúdeniu a/alebo skreslil predložené dôkazy.

e/ Rozsudok Všeobecného súdu je preto potrebné zrušiť v rozsahu, v akom ním bol zamietnutý štvrtý a šiesty žalobný dôvod žaloby spoločnosti Frucona podanej Všeobecnému súdu, a tieto žalobné dôvody treba prijať.

Vo veci prebieha písomné konanie.

2. Všeobecný súd (bývalý Súd prvého stupňa)

2.1. Frucona Košice proti Komisii (T-11/07)

(Žaloba spoločnosti Frucona Košice proti Komisii o neplatnosť aktu inštitúcií ES; štátna pomoc – odpustenie daňového dlhu)

Toto konanie súvisí s vecou C-507/08 Komisia Európskych spoločenstiev proti Slovenskej republike prebiehajúcou na Súdnom dvore (pozri vyššie).

Žalobou z 12. januára 2007 žiadala spoločnosť Frucona Košice (ďalej „spoločnosť Frucona“) Súd prvého stupňa, aby zrušil rozhodnutie Komisie zo dňa 7. júna 2006 o štátnej pomoci, ktorú spoločnosti poskytla Slovenská republika.

Spoločnosť Frucona je akciová spoločnosť založená podľa zákonov Slovenskej republiky. Spoločnosť Frucona v súčasnosti spracúva poľnohospodárske výrobky a produkuje konzervované ovocie a zeleninu, sýtené a nesýtených nápoje. Do marca 2004 bola spoločnosť Frucona druhým najväčším slovenským výrobcom liehovín, v súčasnej dobe už liehoviny nevyrába.

Podľa rozhodnutia Komisie predstavuje **odpustenie daňového dlhu vo výške 416,5 miliónov Sk** (10,4 mil. eur), v rámci konania podľa zákona o konkurze, **protiprávnu a nezlučiteľnú pomoc** v zmysle pravidiel Spoločenstva v oblasti štátnej pomoci. Komisia uvádza, že konkurz alebo daňová exekúcia by mohla byť pre Slovenskú republiku

výhodnejšia. Spoločnosť Frucona tvrdí, že rozhodnutie Komisie je nesprávne a malo by byť zrušené.

Všeobecný súd vo svojom rozsudku zo dňa 7. decembra 2010 rozhodol nasledovne: **Žalobu spoločnosti Frucona zamietol, ktorú zároveň zaviazal aj na náhradu trov konania.**

Všeobecný súd rozhodol, že slovenské daňové orgány sa nesprávali ako štandardný a trhovo ekonomicky zmýšľajúci a konajúci veriteľ. Fakticky by v danom prípade suma, ktorú slovenské orgány mohli získať z **predaja majetku žalobkyne v konkurznom konaní, znížená o trovy s tým spojené, bola nevyhnutne vyššia ako suma, ktorú získali vykonaním vyrovnania.**

K tvrdeniu žalobkyne, že Komisia nemala právomoc preskúmať legalitu štátnej pomoci udelenej pre spoločnosť Frucona Všeobecný súd uviedol, že Daňový úrad Košice IV prijal rozhodnutie o vzdaní sa 65% svojich pohľadávok voči spoločnosti Frucona až v okamihu, keď formálne súhlasil s návrhom na vyrovanie, t. j. 9. júla 2004. Preto bol právne záväzný akt, ktorým sa slovenské orgány zaviazali poskytnúť predmetnú pomoc, **prijatý po pristúpení Slovenskej republiky do EÚ.**

2.2 Slovenská republika proti Komisii (T-247/07)

(Žaloba Slovenskej republiky proti Komisii o neplatnosť aktu inštitúcií ES; poľnohospodárstvo – nadmerné zásoby produktov)

Slovenská republika podala dňa 1. júla 2007 proti Komisii Európskych spoločenstiev žalobu, ktorou sa domáha zrušenia rozhodnutia Komisie zo dňa 4. mája 2007 o **určení nadbytočných zásob poľnohospodárskych produktov iných ako cukor** a o finančných dosahoch ich odstránenia v súvislosti s pristúpením Českej republiky, Estónska, Cypru, Lotyšska, Litvy, Maďarska, Malty, Poľska, Slovinska a Slovenska. Napadnutým rozhodnutím Komisia určila, že množstvá určitých druhov ovocia a ryže vo voľnom obehú na území Slovenskej republiky presahovali ku dňu pristúpenia Slovenskej republiky k Európskej únii (1. máj 2004) množstvá, ktoré možno považovať za obvyklý prenos zásob. Komisia zároveň vyúčtovala Slovenskej republike **3,634 mil. eur v dôsledku nákladov vyplývajúcich z odstránenia týchto množstiev.**

Slovenská republika na odôvodnenie svojej žaloby uviedla, že Komisia nemala právomoc na prijatie napadnutého rozhodnutia.

Okrem toho Slovenská republika tvrdí, že aj keby Komisia mala právomoc stanoviť nadbytočné zásoby na území Slovenskej republiky a finančne ju zaťažiť za tieto údajné nadbytočné zásoby, porušila Zmluvu o pristúpení¹¹, keďže nepostupovala podľa správneho právneho základu, t.j. článku 41 Aktu o podmienkach pristúpenia.¹²

V ďalšom bode žaloby Slovenská republika uvádza, že Komisia tým, že nepreukázala vznik nákladov či inej ujmy na strane Spoločenstva v dôsledku neodstránenia nadbytočných zásob Slovenskou republikou, a tým, že neprijala včas adekvátnu právnu úpravu upravujúcu odstránenie nadbytočných zásob z jej trhu, spôsob určovania nadbytočných zásob a spôsob

¹¹ Zmluva o pristúpení Českej republiky, Estónskej republiky, Cyperskej republiky, Lotyšskej republiky, Litovskej republiky, Maďarskej republiky, Maltskej republiky, Poľskej republiky, Slovinskej republiky a Slovenskej republiky k Európskej únii (Ú. v. EÚ 2003 L 236, s. 17).

¹² Akt o podmienkach pristúpenia Českej republiky, Estónskej republiky, Cyperskej republiky, Lotyšskej republiky, Litovskej republiky, Maďarskej republiky, Maltskej republiky, Poľskej republiky, Slovinskej republiky a Slovenskej republiky a o úpravách zmlúv, na ktorých je založená Európska únia (Ú. v. EÚ 2003 L 236, s. 33).

výpočtu finančného zaťaženia Slovenskej republiky, porušila napadnutým rozhodnutím Zmluvu o pristúpení a všeobecné právne zásady proporcionality a právnej istoty.

Na záver Slovenská republika uvádza, že došlo k porušeniu podstatnej procesnej náležitosti dostatočného odôvodnenia.

Všeobecný súd vo svojom rozsudku zo dňa 29. marca 2012 rozhodol nasledovne:

Rozhodnutie Komisie 2007/361/ES zo 4. mája 2007 o určení nadbytočných zásob poľnohospodárskych produktov iných ako cukor a o finančných dosahoch ich odstránenia v súvislosti s pristúpením Českej republiky, Estónska, Cypru, Lotyšska, Litvy, Maďarska, Malty, Poľska, Slovinska a Slovenska sa zrušuje v rozsahu, v akom sa týka Slovenskej republiky.

Európska komisia znáša vlastné trovy konania a je povinná nahradiť trovy konania vynaložené Slovenskou republikou.

Poľská republika a Litovská republika znášajú vlastné trovy konania.

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva že hoci Komisia disponuje širokou mierou voľnej úvahy pri vykonávaní prílohy IV bodu 4 ods. 2 Aktu o pristúpení, nemôže ukladať jednoduchú povinnosť úhrady na úkor nových členských štátov v prospech Spoločenstva na základe tohto ustanovenia bez toho, aby táto povinnosť úhrady mohla byť považovaná za peňažný príspevok na krytie nákladov odstránenia nadbytkov z vnútorného trhu.

Na rozdiel od Komisie Všeobecný súd uvádza, že odstránenie nadbytkov zničením alebo vývozom bez náhrady mimo vnútorného trhu prispieva k náprave hospodárskych narušení súvisiacich s existenciou nadbytkov na území nových členských štátov ku dňu pristúpenia aj po tom, ako došlo k predaju nadbytkov na trhu. Odstránenie nadbytkov totiž môže vyvolať zvýšenie ponuky na vnútornom trhu dotknutých poľnohospodárskych produktov a v dôsledku toho kompenzovať všetky alebo časť negatívnych účinkov nadbytkov na stabilitu dotknutých trhov.¹³ Všeobecný súd vo svojom rozhodnutí na záver uviedol, že povinnosť zaplata peňažnej sumy do rozpočtu Spoločenstva uložená novým členským štátom napadnutým rozhodnutím nie je zlučiteľná s prílohou IV bodom 4 ods. 2 Aktu o pristúpení. Toto opatrenie preto nemôže byť prijaté na základe prílohy IV bodu 4 ods. 4 uvedeného aktu.

Podľa Všeobecného súdu mala Komisia v zmysle Aktu o pristúpení z roku 2003 vytvoriť systém, aby sa buď predišlo narušeniam vyvolaným predajom nadbytočných zásob na vnútornom trhu, alebo aby došlo ku kompenzácii hospodárskych účinkov týchto narušení. Nadbytočné zásoby existujúce na území nových členských štátov k 1. máju 2004 sa tak v zásade mali stiahnuť z trhu (najmä ich vývozom alebo zničením). Systém odstránenia nadbytočných zásob upravený napadnutým rozhodnutím sa však nezakladá na ich zničení alebo vývoze, ale vedie nové členské štáty iba k tomu, aby do rozpočtu Spoločenstva uhradili peňažnú sumu odzrkadľujúcu cenu, ktorú by musel znášať tento rozpočet, ak by Spoločenstvo financovalo ich vývoz. Všeobecný súd teda dospel k záveru, že predmetné sumy nie sú peňažnými príspevkami v zmysle Aktu o pristúpení, určenými na krytie nákladov odstránenia nadbytočných zásob, ale jednoduchými úhradami na úkor nových členských štátov v prospech Spoločenstva. Všeobecný súd nakoniec zamietol tvrdenia EK, podľa

¹³pozri v súvislosti trhu s cukrom rozsudok Súdu prvého stupňa z 2. októbra 2009, Estónsko/Komisia, T-324/05, Zb. s. II 3681, bod 178; pozri tiež, čo sa týka ostatných poľnohospodárskych produktov, návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Mischo k rozsudku Súdneho dvora z 15. januára 2002, Weidacher, C-179/00, Zb. s. I-501, I-505, bod 55

ktorých je opatrenie stanovené napadnutým rozhodnutím v každom prípade jediným opatrením schopným zabezpečiť dosiahnutie cieľa sledovaného Aktom o pristúpení.

2.3. Slovak Telekom proti Komisii (T-458/09 a T-171/10)

(Žaloba spoločnosti Slovak Telekom proti Komisii o neplatnosť aktu inštitúcií ES, hospodárska súťaž, vyšetrovacia právomoc Komisie – časová pôsobnosť)

Predmetom konania na Všeobecnom súde je žaloba podaná 13. novembra 2009 spoločnosťou **Slovak Telekom, a.s.** proti **Komisii Európskych spoločenstiev**

Žalobkyňa sa v tomto konaní domáha **zrušenia rozhodnutia Komisie**¹⁴, v ktorom jej Komisia, na základe článkov 18 ods. 3 a 24 ods. 1 nariadenia Rady 1/2003 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 81 a 82 Zmluvy (ďalej aj „nariadenie 1/2003—), určila predložiť informácie v rámci konania vo veci COMP/39523 - Slovak Telekom, týkajúce sa konania podľa článku 82 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva¹⁵30, a uložila penále v prípade nevykonania rozhodnutia.

Na podporu svojich tvrdení žalobkyňa uvádza tri žalobné dôvody. Po prvé tvrdí, že napadnuté rozhodnutie porušuje článok 18 ods. 3 nariadenia 1/2003, pokiaľ ide o **informácie za obdobie pred pristúpením Slovenskej republiky k Európskej únii** (1. máj 2004). Podľa žalobkyne Komisia nemala pred pristúpením právomoc uplatňovať právo Európskych spoločenstiev na konanie na území Slovenskej republiky; v dôsledku toho nie je oprávnená využívať svoju vyšetrovaciu právomoc stanovenú v uvedenom článku na získanie informácií týkajúcich sa uvedeného obdobia.

Po druhé žalobkyňa tvrdí, že napadnuté rozhodnutie **porušuje zásadu procesnej rovnosti** stanovenú v článku 41 ods. 1 Charty základných práv. Vyšetrovanie Komisie zamerané na konanie žalobkyne počas obdobia, keď právo Európskych spoločenstiev v Slovenskej republike neplatilo a žalobkyňa nebola povinná jeho ustanovenia dodržiavať, môže žalobkyňu poškodiť.

Po tretie žalobkyňa tvrdí, že napadnuté **rozhodnutie porušuje zásadu proporcionality** stanovenú v článku 18 ods. 3 nariadenia 1/2003, podľa ktorej Komisia môže od podnikov žiadať, aby jej poskytli potrebné informácie. Žalobkyňa v tejto súvislosti tvrdí, že Komisia nepreukázala potrebnú súvislosť medzi požadovanými informáciami z obdobia pred pristúpením a údajne protiprávnym konaním po pristúpení k Európskej únii. Podľa názoru žalobkyne preto informácie alebo dokumenty týkajúce sa obdobia pred pristúpením nie sú potrebné na to, aby Komisia posúdila, či konanie žalobkyne po pristúpení bolo v súlade s právom Európskych spoločenstiev.

Slovak Telekom proti Komisii (T-171/10)

(Žaloba spoločnosti Slovak Telekom proti Komisii o neplatnosť aktu inštitúcií ES, hospodárska súťaž, vyšetrovacia právomoc Komisie – časová pôsobnosť])

Všeobecný súd spojil veci T-458/09 a T- 171-10 na spoločné konanie

¹⁴ Rozhodnutie K(2009) 6840 z 3. septembra 2009

¹⁵ Konanie týkajúce sa zneužívania dominantného postavenia na trhu

Skutkové okolnosti prípadov sú totožné. Po tom, ako Slovak Telecom podal žalobu na Komisiu a táto žaloba viedla k začatiu konania vo veci T-458/09, Komisia naďalej žiadala dodatočné **informácie týkajúce sa podnikateľskej činnosti spoločnosti v období pred pristúpením Slovenskej republiky k Európskej únii** a prijala nové rozhodnutie¹⁶31, ktorým nariadila spoločnosti Slovak Telekom, aby poskytla tieto informácie.

Slovak Telekom napadol aj toto rozhodnutie na Všeobecnom súde a žiada ho zrušiť z rovnakých dôvodov ako predchádzajúce rozhodnutie

Všeobecný súd vo svojom rozsudku z 22. marca 2012 v tejto veci rozhodol, že EK mohla v rámci vyšetrovania v oblasti hospodárskej súťaže žiadať od spoločnosti Slovak Telekom informácie o jej činnosti pred pristúpením Slovenska k EÚ. Uviedol, že EK môže požadovať od podniku informácie týkajúce sa obdobia, počas ktorého sa naň neuplatňovali pravidlá hospodárskej súťaže EÚ, ak sú tieto informácie nevyhnutné na konštatovanie prípadného porušenia uvedených pravidiel od momentu, keď sa dané pravidlá na tento podnik už uplatňovali. V tejto súvislosti Všeobecný súd tiež pripomenul, že vzhľadom na širokú vyšetrovaciu a kontrolnú právomoc EK prináleží tejto inštitúcii posúdiť nevyhnutnosť informácií, ktoré požaduje od dotknutých podnikov.

Všeobecný súd neprijal tvrdenia žalobkyne, podľa ktorých EK v zásade nemôže svoje rozhodnutie založiť na informáciách, ktoré sa týkali správania žalobkyne v období pred pristúpením Slovenska k EÚ, s cieľom posúdiť zlučiteľnosť jej činnosti s pravidlami hospodárskej súťaže EÚ po uvedenom pristúpení a napokon žaloby v celom rozsahu zamietol.

3. Výber z judikatúry

3.1. Spojené veci Mahagebén a Dávid – (C – 80/11 a C – 142/11)¹⁷

(Vnútroštátne opatrenia pre boj proti podvodom - Dôkazné bremeno - Povinnosť zdaniteľnej osoby ubezpečiť sa o zákonnom konaní osoby vystavujúcej faktúru a preukázať ho)

Vo veci samej ide o zamietnutie práva na odpočet dane v prípade nezákonného konania osoby, ktorá vystavila faktúru vzťahujúcu sa na tovary a služby, na základe ktorej sa požaduje vykonanie tohto práva.

Vec C-80/11

Spoločnosť Mahagebén sa domáhala v súdnom konaní na vnútroštátnom súde zrušenia rozhodnutia daňového orgánu o existencii daňového nedoplatku, v dôsledku ktorého jej daňový orgán uložil pokutu a úroky z omeškania, keďže dospel k názoru, že Mahagében nemala nárok na odpočítanie DPH v súvislosti s faktúrami vystavenými spoločnosťou RK. Na základe výsledkov daňovej kontroly, ktorá bola vykonaná v tejto spoločnosti, nemožno totiž tieto faktúry považovať za hodnoverné. Spoločnosť predovšetkým uviedla, že v čase uzatvorenia zmluvy so spoločnosťou RK konala s riadnou starostlivosťou. Jej vplyv na

¹⁶ Rozhodnutie K(2010) 902 z 8. februára 2010

¹⁷ ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA z 21. júna 2012 – C-80/11 a C-142/11 – v plnom znení

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=124187&pageIndex=0&doclang=sk&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1603786>

transakciu sa obmedzil na to, že sa ubezpečila, že predávajúca spoločnosť je zapísaná, má platné daňové identifikačné číslo a že vie splniť zmluvu.

Vec C-142/11

Spor vo veci samej vo veci C-142/11 sa týka dvoch odlišných plnení.

Po prvé sa pán Dávid v zmysle zmluvy o dielo, zaviazal vykonať rôzne stavebné práce. V priebehu daňovej kontroly týkajúcej sa tohto plnenia pán Dávid vyhlásil, že on sám nemal k dispozícii pracovníkov, a preto vykonal práce prostredníctvom subdodávateľa pána Mátého. Pán Dávid nebol schopný uviesť presné osobné údaje týkajúce sa pracovníkov použitých týmto subdodávateľom. Cena dohodnutá v zmysle zmluvy medzi pánom Dávidom a pánom Mátém bola uhradená na základe osvedčenia o vykonaní prác. Prostredníctvom daňových kontrol sa zistilo, že pán Máté tiež nemá k dispozícii pracovníkov ani potrebné materiálne zdroje na uskutočnenie fakturovaných prác a že iba prebral obsah faktúr iného subdodávateľa. Uvedený subdodávateľ bol svokrom pána Mátého a v priebehu daného obdobia nezamestnával žiadnych pracovníkov a za predmetné zdaňovacie obdobie nepredložil daňové priznanie.

Daňový orgán správnym konaní konštatoval, že faktúry vystavené posledným subdodávateľom nemôžu dostatočne hodnoverným spôsobom preukázať ekonomickú činnosť, ktorá je v nich uvedená a že činnosť subdodávateľa v skutočnosti vykonávaná nebola. Hoci daňové kontroly nespochybnili, že práce, ktoré boli jej predmetom, boli skutočne vykonané, ani že boli vykonané pracovníkmi, ktorí sú uvedení v prezenčných listinách, napriek tomu nemožno dôveryhodným spôsobom zistiť, ktorý z podnikateľov vykonal práce, ani ktorá spoločnosť zamestnávala uvedených pracovníkov. Za týchto podmienok **faktúry** obdržané pánom Dávidom **neodrážajú skutočnú ekonomickú činnosť, a preto sú fiktívne**. Pán Dávid tak nekonal s riadnou starostlivosťou, akú vyžaduje vnútroštátne právo.

Druhým sporom v danom prípade bolo, že pán Dávid sa v roku 2006 zaviazal vykonať pre jednu spoločnosť určité práce, ktoré zrealizoval prostredníctvom subdodávateľa. V čase výkonu daňovej kontroly sa však tento subdodávateľ nachádzal už v likvidácii. Nebolo možné spojiť sa s jeho bývalým konateľom a správcovi konkurznej podstaty nezaslal žiadny dokument. Podľa daňového orgánu nie je možné preukázať, či cena a strany uvedené na faktúre vystavenej týmto subdodávateľom zodpovedajú realite. Navyše pán Dávid nekonal s riadnou starostlivosťou v súlade s uvedeným zákonom, keďže sa neubezpečil, či daný subdodávateľ disponuje nevyhnutnými prostriedkami na vykonanie predmetných prác

Predmetom prejudiciálnych otázok vnútroštátnych súdov bola v podstate otázka, či sa majú článok 167, článok 168 písm. a), článok 178 písm. a), článok 220 ods. 1 a článok 226 smernice 2006/112 vykladať v tom kontexte, že bránia vnútroštátnej praxi, v zmysle ktorej daňový orgán zamietne zdaniteľnej osobe právo odpočítať hodnotu splatnej alebo zaplatenej dane za služby, ktoré jej boli poskytnuté, z hodnoty DPH z dôvodu, že vystaviteľ faktúry vzťahujúcej sa na tieto služby alebo jeden z jej poskytovateľov sa dopustil nezákonnosti a bez toho, aby tento orgán preukázal, že samotná dotknutá zdaniteľná osoba mala vedomosť o tomto nezákonnom konaní alebo sa sama na ňom podieľala.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (tretia komora) rozhodol, že odpočítanie DPH v zásade nemôže byť zamietnuté z dôvodu nezákonnosti, ktorej sa dopustil vystaviteľ faktúry. Odpočet DPH však môže byť zamietnutý, ak zdaniteľná osoba, ktorá si uplatňuje odpočet vedela, alebo mala vedieť, že uvedené plnenie, zakladajúce nárok na odpočet, je súčasťou daňového podvodu. Dôkazné bremeno však nesú daňové orgány a od zdaniteľnej osoby, ktorá si uplatňuje odpočet DPH, môže byť požadovaná iba obozretnosť primeraná okolnostiam:

1. Článok 167, článok 168 písm. a), článok 178 písm. a), článok 220 ods. 1 a článok 226 smernice Rady 2006/112 z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej praxi, v zmysle ktorej daňový orgán zamietne zdaniteľnej osobe právo odpočítať hodnotu splatnej alebo zaplatenej dane za služby, ktoré jej boli poskytnuté, z hodnoty dane z pridanej hodnoty z dôvodu, že osoba, ktorá vystavila faktúru vzťahujúcu sa na tieto služby alebo jeden z jej poskytovateľov, sa dopustila nezákonnosti a bez toho, aby tento orgán objektívne preukázal, že samotná dotknutá zdaniteľná osoba vedela alebo mala vedieť, že uvedené plnenie zakladajúce nárok na odpočet dane je súčasťou daňového podvodu zo strany osoby vystavujúcej faktúru alebo iného predchádzajúceho subjektu dodávateľského reťazca.

2. Článok 167, článok 168 písm. a), článok 178 písm. a) a článok 273 smernice 2006/112 sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej praxi, v zmysle ktorej daňový orgán zamietne právo na odpočet dane z dôvodu, že sa zdaniteľná osoba neubezpečila, že osoba ktorá vystavila faktúru vzťahujúcu sa na tovar, na základe ktorej sa požaduje vykonanie nároku na odpočet dane, spĺňala podmienky zdaniteľnej osoby, že disponovala predmetným tovarom a bola schopná ho dodať a že si splnila svoju povinnosť podať daňové priznanie a uhradiť daň z pridanej hodnoty, alebo z dôvodu, že uvedená zdaniteľná osoba nemá okrem danej faktúry iné dokumenty, ktorých povaha by preukazovala, že uvedené podmienky boli splnené, napriek tomu, že vecné a formálne podmienky vzniku a výkonu práva na odpočet dane upravené v smernici 2006/112 boli splnené a že zdaniteľná osoba nedisponovala informáciou, ktorá by ju oprávňovala predpokladať vznik nezákonností alebo daňového podvodu na strane uvedeného vystaviteľa faktúry.

3.2. Littlewoods Retail a i. – (C-591/10)¹⁸

(Druhá a šiesta smernica o DPH - Daň zaplatená na vstupe - Vrátene preplatku - Zaplatenie úrokov – Podmienky)

Žalobkyne vo veci samej v Spojenom kráľovstve vykonávajú katalógový zásielkový obchod, pri ktorom prostredníctvom siete osôb nazývaných „obchodní zástupcovia“ distribuujú katalógy a predávajú tovar uvedený v týchto katalógoch. Obchodní zástupcovia boli odmeňovaní províziou z predaja, ktorý uskutočnili alebo ktorý bol uskutočnený prostredníctvom nich.

V konaní vo veci samej nebolo sporné, že provízia platená z predaja prostredníctvom tretej osoby sa v období od roku 1973 do októbra 2004 v rámci výpočtu DPH nesprávne

¹⁸ ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA z 19. júla 2012 – C-591/10 – v plnom znení - <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=125224&pageIndex=0&doclang=sk&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1605278>

kvalifikovala tak podľa práva Únie, ako aj podľa vnútroštátneho práva, čím bol pri určitých dodávkach omylom stanovený príliš vysoký základ dane a v dôsledku toho bola zaplatená príliš vysoká DPH.

Od októbra 2004 vrátil Her Majesty's Commissioners for Revenue & Customs (ďalej len „žalovaný vo veci samej“) na základe článku 80 zákona o DPH z roku 1994 žalobkyniam vo veci samej preplatok DPH vo výške približne 204 774 763 GBP. Navyše zaplatil žalovaný vo veci samej podľa článku 78 zákona o DPH z roku 1994 jednoduché úroky vo výške 268 159 135 GBP.

Žalobkyne žiadajú zaplataenie ďalších súm v celkovej výške približne 1 miliardy GBP. Podľa ich názoru táto suma predstavuje majetkovú výhodu, ktorú Spojené kráľovstvo získalo prostredníctvom základnej sumy preplatku DPH. Vnútroštátny súd v tejto súvislosti rozsudkom z 19. mája 2010 rozhodol, že sa táto žaloba podľa vnútroštátneho práva a bez ohľadu na právo Únie musí zamietnuť.

Podstatou prejudiciálnych otázok vnútroštátneho súdu v danej veci bolo, či v situácii, keď preplatok DPH vybratý v rozpore s právom Únie bol vrátený dotknutej zdaniteľnej osobe, je v súlade s právom Únie, ak vnútroštátne právo stanovuje vrátenie „jednoduchých“ úrokov z tohto preplatku, alebo či právo Únie vyžaduje, aby vnútroštátne právo stanovilo vrátenie „zložených úrokov“ vyjadrujúcich využiteľnú hodnotu preplatku a/alebo stratu využiteľnej hodnoty tohto preplatku, alebo dokonca iný spôsob náhrady, na ktorého upresnenie je prípadne Súdny dvor vyzvaný.

V prípade zistenia nezlučiteľnosti uplatniteľnej vnútroštátnej normy s právom Únie sa vnútroštátny súd pýta, aké dôsledky by mal z tejto nezlučiteľnosti vnútroštátny súd vyvodiť.

Z ustálenej judikatúry pritom vyplýva, že v prípade nesúlady vnútroštátnej právnej normy s priamo uplatniteľným právom Únie je vnútroštátny súd povinný vylúčiť uplatnenie tejto vnútroštátnej normy, pričom táto povinnosť neobmedzuje právomoc príslušných vnútroštátnych súdov použiť spomedzi rôznych vnútroštátnych postupov tie, ktoré sú vhodné na zabezpečenie individuálnych práv priznaných právom Únie (pozri v tomto zmysle najmä rozsudky z 27. októbra 1993, van Gemert-Derks, C-337/91, Zb. s. I-5435, bod 33; z 22. októbra 1998, IN. CO. GE. 90 a i., C-10/97 až C-22/97, Zb. s. I-6307, bod 21, a z 19. novembra 2009, Filipiak, C-314/08, Zb. s. I-11049, bod 83).

Súdny dvor (veľká komora) rozhodol takto:

Právo Únie sa má vykladať v tom zmysle, že vyžaduje, aby zdaniteľná osoba, ktorá zaplatila preplatok dane z pridanej hodnoty vybratý dotknutým členským štátom v rozpore s právnou úpravou Únie v oblasti dane z pridanej hodnoty, **mala nárok na vrátenie dane vybratej v rozpore s právom Únie, ako aj na zaplataenie úrokov z tejto sumy.** Je úlohou vnútroštátneho súdu, aby pri rešpektovaní zásad efektivity a ekvivalencie určil, či sa má hlavná suma úročiť na základe režimu „jednoduchých úrokov“ alebo režimu „zložených úrokov“, alebo na základe iného režimu úrokov.

3.3. Európska komisia/Portugalská republika – (C-524/10)¹⁹

(Nesplnenie povinnosti členským štátom - Spoločný systém dane z pridanej hodnoty - Smernica 2006/112/ES - Články 296 až 298 - Spoločná paušálna úprava pre poľnohospodárov - Nulová sadzba paušálnej kompenzácie)

Spoločný systém dane z pridanej hodnoty v zásade stanovuje, že DPH sa vyberá v maximálne všeobecnej miere a na všetkých stupňoch výroby a distribúcie. Každý podnik, ktorý je súčasťou výrobného, resp. distribučného reťazca, je povinný pripočítať k čistej cene svojich výrobkov alebo služieb daň z pridanej hodnoty a odvieť ju správcovi dane. Uvedený podnik, ktorý je platiteľom dane z pridanej hodnoty, však môže odpočítať DPH, ktorú zaplatil svojim vlastným dodávateľom. To znamená, že každý podnik odvádza DPH len z pridanej hodnoty, ktorú sám vytvoril. Z hospodárskeho hľadiska znáša daň z pridanej hodnoty, ktorá bola vymeraná v rozličných etapách, príslušný zákazník a v konečnom dôsledku len konečný spotrebiteľ.

Na **poľnohospodárov**, v prípade ktorých by použitie tejto všeobecnej úpravy dane z pridanej hodnoty narazilo na ťažkosti, **môžu členské štáty uplatniť osobitnú úpravu, tzv. spoločnú paušálnu úpravu pre poľnohospodárov**. Podľa nej môžu poľnohospodárov oslobodiť od povinnosti vyberať daň z pridanej hodnoty, pričom bežný, presne vypočítaný odpočet dane nahrádza paušálne vypočítaná kompenzácia dane z pridanej hodnoty odvedenej na vstupe.

V predmetnom konaní o nesplnenie povinnosti vyplývajúcej zo Zmluvy, Európska komisia v podstate vytýka, že Portugalsko stanovilo percentuálnu sadzbu tejto paušálnej kompenzácie na nulu, takže portugalskí poľnohospodári, na ktorých sa táto úprava vzťahuje, nedostanú nijakú kompenzáciu dane z pridanej hodnoty odvedenej na vstupe.

Súdny dvor (štvrtá komora) vo svojom rozsudku z 8. marca 2012 konštatoval, že Portugalská republika si tým, že na poľnohospodárov uplatňuje osobitnú úpravu, ktorá nie je v súlade so smernicou o DPH (smernicou Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty), pretože dotknuté osoby oslobodzuje od platenia DPH, a tým, že uplatňuje nulovú percentuálnu sadzbu paušálnej kompenzácie, **nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článkov 296 až 298 tejto smernice**.

3.4. Európska komisia/Nemecko – (C-539/09)²⁰

(Nesplnenie povinnosti členským štátom - Úmysel Dvora audítorov vykonať kontroly v členskom štáte - Odmietnutie uvedeným členským štátom - Právomoci Dvora audítorov - Článok 248 ES - Kontrola spolupráce vnútroštátnych správnych orgánov v oblasti dane z pridanej hodnoty - Nariadenie (ES) č. 1798/2003 - Príjmy Spoločenstva - Vlastné zdroje pochádzajúce z dane z pridanej hodnoty)

V tejto veci Európska komisia vytýkala Spolkovej republike Nemecko, že bránila tomu, aby Dvor audítorov Európskej únie uskutočnil na jej území kontroly týkajúce sa administratívnej spolupráce v zmysle nariadenia č. 1798/2003/61.

¹⁹ Rozsudok Súdneho dvora z 8. marca 2012 – C-524/10 – v plnom znení - <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=120124&pageIndex=0&doclang=sk&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1605941>

²⁰ Rozsudok Súdneho dvora z 15. novembra 2011 – C-539/09 – v plnom znení - <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=114221&pageIndex=0&doclang=sk&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1606102>

Súdny dvor rozhodol, že týmto konaním si Spolková republika Nemecko nespĺnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 248 ods. 1 až 3 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva (ďalej len „ZES“), ktorý stanovuje, že Dvor audítorov preskúmava účty všetkých príjmov a výdavkov Spoločenstva, zákonnosť a oprávnenosť týchto príjmov a výdavkov, ako aj riadne finančné hospodárenie, a oprávňuje Dvor audítorov vykonávať kontroly v účtovných záznamoch a v prípade potreby na mieste, najmä v členských štátoch.

Podľa Súdneho dvora totiž systém vlastných zdrojov zriadený v rámci výkonu Zmluvy má za cieľ, pokiaľ ide o zdroje DPH, vytvoriť povinnosť pre členské štáty dať k dispozícii Spoločenstvu ako vlastné zdroje časť súm, ktoré vyberú v rámci tejto dane. Mechanizmy spolupráce, ktoré pre členské štáty zaviedlo uvedené nariadenie a ktoré majú za cieľ boj proti podvodom a vyhýbaniu sa plateniu DPH, sú samy o sebe takej povahy, že majú priamy a podstatný vplyv na účinný výber príjmov z tejto dane a tým aj na poskytnutie zdrojov DPH k dispozícii pre rozpočet Spoločenstva. Účinné uplatňovanie pravidiel spolupráce, ktoré zaviedlo nariadenie č. 1798/2003, zo strany členských štátov preto môže podmieňovať nielen schopnosť uvedeného členského štátu bojovať účinne proti podvodom a vyhýbaniu sa plateniu dani na vlastnom území, ale takisto schopnosť iných členských štátov zabezpečiť takýto boj na svojich príslušných územiach, najmä ak správne uplatnenie DPH v týchto iných členských štátoch závisí od informácií, ktoré uvedený členský štát má alebo ich môže oveľa ľahšie získať. Preskúmanie Dvora audítorov týkajúce sa administratívnej spolupráce v zmysle nariadenia č. 1798/2003 sa teda týka aj plánovaných príjmov Spoločenstva z hľadiska ich legálnosti a príslušného riadneho finančného hospodárenia, čiže má priamu spojitosť s právomocami zverenými uvedenej inštitúcii článkom 248 ZES²¹.

3.5. VELECLAIR SA /Ministre du Budget, des Comptes publics et de la Réforme de l'État– (C-414/10)22

(DPH - Šiesta smernica - Článok 17 ods. 2 písm. b) - Zdanenie výrobku dovezeného z tretej krajiny - Vnútroštátna právna úprava - Právo na odpočet dovoznej DPH - Podmienka - Skutočné zaplatenie DPH platiteľom dane)

V priebehu rokov 1992 až 1995 spoločnosť Véleclair dovážala bicykle, o ktorých vyhlasovala, že pochádzajú z Vietnamu. Francúzsky colný úrad naopak dospel k záveru, že tieto bicykle pochádzajú v skutočnosti z Číny, a preto vyhotovil úradný záznam o nepravdivom vyhlásení o pôvode tovaru. V dôsledku toho bola spoločnosti Véleclair uložená povinnosť zaplatiť clo a antidumpingové clo vo výške približne 4 milióny Eur, pričom tieto clá zasa podliehali povinnosti zaplatiť DPH vo výške 735 437 Eur.

Spoločnosť Véleclair túto DPH nezaplatila a colný úrad o tom informoval daňovú správu, ktorá tak mala voči tejto spoločnosti pohľadávku. Uznesením z 12. februára 1999 poverený súd konštatoval, že táto pohľadávka je premlčaná, lebo nebola právoplatne prihlásená v lehote dvanástich mesiacov od uverejnenia oznámenia o začatí konkurzného konania voči spoločnosti Véleclair. Toto rozhodnutie bolo v poslednom stupni potvrdené Cour de Cassation 8. júla 2003.

Spoločnosť Véleclair podala žiadosť o vrátenie sumy vo výške 723 503,37 Eur predstavujúcej odpočítateľný preplatok na DPH, o ktorom sa domnievala, že jej patrí k 31.

²¹ Zdroj: CVRIA- Súdny dvor Európskej únie – Výročná správa 2011, str. 47
http://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7000/

²² Rozsudok Súdneho dvora z 29. marca 2012 – C(414/10) – v plnom znení -
<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=121172&pageIndex=0&doclang=sk&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1614803>

decembri 1997 z dôvodu zvýšenia dovoznej DPH z neodvedeného cla. Túto žiadosť daňový úrad zamietol z dôvodu, že podľa francúzskeho všeobecného daňového zákonníka (ďalej len „CGI“) je možnosť odpočítať dovoznú DPH podmienená tým, že táto daň bola predtým skutočne zaplatená.

Spoločnosť Véleclair v súdnom konaní pred Conseil d'État tvrdila, že výkon jej práva na odpočet sa nemôže podmieňovať skorším skutočným zaplatením dane, ktorú je povinná zaplatiť, pretože ustanovenia článku 271 II ods. 1 písm. b) CGI, ktoré uvádzajú, že právo na odpočet DPH je podmienené jej skutočným vybratím daňovým úradom a nie iba jej splatnosťou, sú nezlučiteľné s ustanoveniami článku 17 ods. 2 písm. b) šiestej smernice.

Svojou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýtal, či sa má článok 17 ods. 2 písm. b) šiestej smernice vykladať v tom zmysle, že umožňuje členskému štátu podmieniť právo na odpočet dovoznej DPH predchádzajúcim skutočným zaplatením tejto dane platiteľom dane, pokiaľ je posledný uvedený zároveň osobou, ktorá je oprávnená vykonať odpočet.

Súdny dvor vo svojom rozsudku tiež pripomenul, že cieľom systému odpočtov je úplne zbaviť podnikateľa bremena DPH, ktorá je splatná alebo zaplatená v rámci všetkých jeho hospodárskych činností. Spoločný systém DPH v dôsledku toho zabezpečuje úplnú neutralitu, pokiaľ ide o daňové zaťaženie všetkých hospodárskych činností bez ohľadu na ich ciele alebo výsledky, pod podmienkou, že tieto činnosti samy podliehajú DPH (pozri najmä rozsudok Kittel a Recolta Recycling, C-439/04 a C-440/04, bod 48).

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

Článok 17 ods. 2 písm. b) šiestej smernice Rady 77/388/EHS zo 17. mája 1977 o zosúladiení právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa daní z obratu – spoločný systém dane z pridanej hodnoty: jednotný základ jej stanovenia, sa má vykladať v tom zmysle, že neumožňuje členskému štátu podmieniť právo na odpočet dovoznej dane z pridanej hodnoty skutočným predchádzajúcim zaplatením tejto dane platiteľom dane, pokiaľ je posledný uvedený zároveň osobou oprávnenou vykonať odpočet.

Trestné právo

1. Súdny dvor Európskej únie

Prejudiciálne konania

1.1. Åklagaren proti Hans Åkerberg Fransson (C-617/10)

Návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Haparanda tingsrätt (Švédsko) zo dňa 27. decembra 2010. Predmetom konania je návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Haparanda tingsrätt o výklad článku 6 ZFEÚ a článku 50 Charty základných práv Európskej únie.

Pán Fransson je samostatne zárobkovo činná osoba, ktorému Švédska daňová správa kladie za vinu, že si nesplnil svoje daňové informačné povinnosti počas účtovných rokov 2004 a 2005, čo viedlo k strate daňových príjmov z viacerých daní.

Dňa 24. mája 2007 uložili švédske daňové orgány pánovi Franssonovi pokutu v podobe daňového doplatku za spáchanie daňových deliktov počas účtovného roka 2004, z ktorého 4 872 švédskych korún zodpovedá deliktu týkajúceho sa DPH. Za účtovný rok 2005 bola pánu Franssonovi uložená ďalšia pokuta, z ktorej 3255 švédskych korún zodpovedá deliktu týkajúceho sa DPH. Ani jedno z týchto rozhodnutí o uložení sankcie nebolo napadnuté odvolaním, a tieto sa stali právoplatné.

Dňa 9. júna 2009 začalo trestné konanie proti pánovi Franssonovi Štátne zastupiteľstvo kladie pánu Franssonovi za vinu spáchanie trestného činu daňového podvodu počas účtovných rokov 2004 a 2005. Za trestný čin, z ktorého je pán Fransson obvinený možno uložiť trest odňatia slobody až na šesť rokov. Skutočnosti na ktorých je založené obvinenie štátneho zastupiteľstva sú rovnaké ako tie, ktoré tvorili základ pre správne sankcie uložené dňa 24. mája 2007.

Na základe týchto skutočností dňa 23. decembra 2010 Haparanda Tingsrätt prerušil trestné konanie začaté proti pánovi Franssonovi, pričom konštatoval existenciu súvislosti s právom Únie a konkrétne s článkom 50 Charty základných práv Európskej únie, ktorý zakotvuje základné právo ne bis in idem a položil Súdnemu dvoru nasledovné prejudiciálne otázky:

1. Podľa švédskeho práva musí existovať jednoznačná opora v Európskom dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd zo 4. novembra 1950 (ďalej len "EDLP") alebo v judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva, aby mohol vnútroštátny súd nepoužiť vnútroštátne predpisy, ktoré môžu byť v rozpore so zásadou ne bis in idem podľa článku 4 Dodatočného protokolu č. 7 k EDLP, a preto môžu byť v rozpore aj s článkom 50 Charty základných práv Európskej únie zo 7. decembra 2000 (ďalej len "Charta"). Je takáto podmienka neuplatnenia vnútroštátnych predpisov podľa vnútroštátneho práva zlučiteľná s právom Únie, a najmä s jeho všeobecnými zásadami, vrátane prednosti a priameho účinku práva Únie?

2. Vzťahuje sa na prípustnosť obžaloby za daňové delikty zásada ne bis in idem podľa článku 4 Dodatočného protokolu č. 7 k EDLP a článku 50 Charty, ak obžalovanému bola v

správnom konaní už uložená určitá peňažná sankcia (daňový doplatok) za ten istý skutok poskytnutia nepravdivých údajov?

3. Závisí odpoveď na druhú otázku od skutočnosti, že tieto sankcie musia byť koordinované tak, aby boli všeobecné súdy schopné znížiť trest v trestnom konaní, pretože obžalovanému bol v správnom konaní uložený za ten istý skutok poskytnutia nepravdivých údajov aj daňový doplatok?

4. Za určitých okolností možno v rámci pôsobnosti zásady ne bis in idem uvedenej v druhej otázke uložiť ďalšie sankcie v novom konaní za to isté konanie, ktoré bolo posudzované a ktoré viedlo k rozhodnutiu o uložení sankcií jednotlivcovi. Sú v prípade kladnej odpovede na druhú otázku splnené podmienky podľa zásady ne bis in idem na uloženie viacerých sankcií v samostatných konaniach, ak sa v neskoršom konaní skúmajú okolnosti veci, pričom ide o nové skúmanie, ktoré je nezávislé od skoršieho konania?

5. Švédsky systém ukladania daňových doplatkov a skúmania zodpovednosti za daňové delikty v samostatných konaniach je odôvodnený viacerými dôvodmi všeobecného záujmu, ktoré sú bližšie opísané ďalej. Je v prípade kladnej odpovede na druhú otázku systém, akým je švédsky systém, zlučiteľný so zásadou ne bis in idem, ak by bolo možné vytvoriť systém, na ktorý by sa nevzťahovala zásada ne bis in idem, bez toho, aby bolo potrebné v prípade, ak je zodpovednosť za daňové delikty relevantná, upustiť buď od uloženia daňových doplatkov alebo od rozhodnutia o zodpovednosti za daňové delikty prenesením právomoci rozhodnúť o uložení daňových doplatkov zo Skatteverket a prípadne zo správnych súdov na všeobecné súdy v súvislosti s ich skúmaním obžaloby za daňové delikty?

Vo veci ešte nebol vynesенý rozsudok.

1.2. Spojené veci C-483/09 (Magatte Gueye) a C-1/10 (Valentín Salmerón Sánchez)

Návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Audiencia Provincial de Tarragona (Španielsko) v prvej veci 30 novembra 2009 a v druhej veci 4. januára 2010.

Návrhy na začatie prejudiciálneho konania sa týkajú výkladu článkov 2, 8 a 10 rámcového rozhodnutia Rady 2001/220/SVV z 15. marca 2001 o postavení obetí v trestnom konaní, pričom ústredným motívom prejednávaných návrhov na začatie prejudiciálneho konania je otázka, či toto rámcové rozhodnutie Rady bráni takej vnútroštátnej právnej úprave, na základe ktorej je v prípade domáceho násillia ako vedľajší trest absolútnym a obligatónym spôsobom zakázané páchatelovi nadviazať styk s obeťou, a to aj vtedy, ak si obeť želá nadviazať styk s páchatelom.

Oba návrhy boli predložené v rámci trestných konaní vedených proti pánovi Gueyeovi a pánovi Salmerónovi Sánchezovi, ktorí sú stíhaný za nedodržanie vedľajšieho trestu zákazu priblízenia sa k ženským obetiam, ktoré boli týrané v rodinnom prostredí, za čo im boli okrem toho uložené hlavné tresty.

Odsúdení sa prostredníctvom odvolaní podaných na vnútroštátny súd proti rozsudkom odsudzujúcim ich za nedodržanie vedľajšieho trestu zákazu priblízenia sa k obeti na určitú vzdialenosť domáhajú, aby odvolací súd rozhodol, že obnovením spolužitia na základe slobodnej vôle oboch partneriek nedošlo k spáchaniu trestného činu nedodržania vedľajšieho trestu zákazu priblízenia sa k obeti.

Vnútroštátny súd uviedol, že prípadné potvrdenie trestov uložených obom pánom v konaní pred prvostupňovým súdom závisí od toho, či je obligatórne uloženie opatrenia zákazu priblíženia sa k obeti v prípade domáceho násillia napriek nesúhlasu obeti s týmto opatrením v súlade s rámcovým rozhodnutím.

Na základe týchto skutočností Španielsky súd položil Súdnemu dvoru prejudiciálne otázky, ktoré sú v oboch veciach C-483/09 a C-1/10 totožne formulované a v ktorých sa pýta:

1. Má sa právo obete byť pochopená, ktoré je uvedené v odôvodnení článku 8 rámcového rozhodnutia, vykladať v tom zmysle, že štátne orgány zodpovedné za stíhanie a ukladanie trestov v prípade konaní, pri ktorých možno identifikovať obeť, majú pozitívny záväzok umožniť obeti, aby vyjadrila svoje hodnotenie, myšlienky a názory na bezprostredný vplyv, ktorý na jej život môže mať uloženie trestov páchatel'ovi, s ktorým má rodinný alebo silný citový vzťah?
2. Má sa článok 2 rámcového rozhodnutia 2001/220/SVV vykladať v tom zmysle, že povinnosť členských štátov uznávať práva a oprávnené záujmy obetí ich zaväzuje k tomu, aby prihliadali na názory obetí, keď dôsledky trestného konania môžu zásadne a bezprostredne ohroziť rozvoj ich práva na slobodný rozvoj osobnosti a práva na osobný a rodinný život?
3. Má sa článok 2 rámcového rozhodnutia 2001/220/SVV vykladať v tom zmysle, že štátne orgány nemôžu ignorovať slobodne vyjadrené želania obete, keď namieta voči uloženiu alebo zachovaniu zákazu priblíženia sa k obeti, ak je páchatel' členom jej rodiny a keď sa nepreukázali nijaké objektívne okolnosti naznačujúce nebezpečenstvo opakovania útoku a je možné určiť úroveň osobnej, sociálnej, kultúrnej a citovej vyspelosti, ktorá vylučuje predpoklad podriadenosti páchatel'ovi, alebo naopak treba zachovávať primeranosť tohto zákazu vo všetkých prípadoch vzhľadom na osobitné znaky tejto trestnej činnosti?
4. Má sa článok 8 rámcového rozhodnutia 2001/220/SVV, ktorý stanovuje, že členské štáty zaručia primeranú úroveň ochrany obetí, vykladať v tom zmysle, že umožňuje všeobecné a obligatórne ukladanie zákazov priblížiť sa k obeti alebo zákazov styku ako vedľajších trestov vo všetkých prípadoch, v ktorých je osoba obeťou trestného činu spáchaného v rámci rodiny, vzhľadom na osobitné znaky týchto trestných činov, alebo naopak článok 8 vyžaduje individuálne posúdenie každého prípadu, aby sa v každom z nich zistila primeraná úroveň ochrany s prihliadnutím na protichodné záujmy?
5. Má sa článok 10 rámcového rozhodnutia 2001/220/SVV vykladať v tom zmysle, že dovoľuje všeobecné vylúčenie mediácie v trestných konaniach týkajúcich sa trestnej činnosti spáchanej v rámci rodiny vzhľadom na jej osobitné znaky alebo by mediácia naopak mala byť povolená aj pri týchto konaniach po posúdení protichodných záujmov v individuálnych prípadoch?

Rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach

Súdny dvor vo svojom rozsudku zo dňa **15. septembra 2011** uviedol, že na prvé štyri prejudiciálne otázky je potrebné odpovedať tak, že články 2, 3 a 8 rámcového rozhodnutia 2001/220/SVV sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia tomu, aby sa obligatórny trest zákazu priblíženia sa k obeti počas minimálnej doby, ktorý stanovuje trestné právo členského štátu ako vedľajší trest, uložil páchatel'ovi, ktorý sa dopustil násilného konania v rodinnom prostredí, i keď proti aplikácii tohto trestu namietajú samotné jeho obeť.

V súvislosti s položenou piatou prejudiciálnou otázkou, ktorou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 10 rámcového rozhodnutia vykladať v tom zmysle, že oprávňuje členské štáty v súvislosti s osobitnou kategóriou trestných činov spáchaných v rodinnom prostredí vylúčiť použitie mediácie vo všetkých trestných konaniach týkajúcich sa týchto trestných činov, Súdny dvor vo svojom rozsudku uviedol, že je potrebné na piatu otázku odpovedať tak, že článok 10 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2001/220/SVV sa má vykladať v tom zmysle, že oprávňuje členské štáty v súvislosti s osobitnou kategóriou trestných činov spáchaných v rodinnom prostredí vylúčiť použitie mediácie vo všetkých trestných konaniach týkajúcich sa týchto trestných činov.

1.3. Trestné konanie proti Gaetanovi Mantellovi (C-261/09)

Návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Oberlandesgericht Stuttgart (Nemecko) 14. júla 2009.

Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 3 bodu 2 rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi, najmä zásady ne bis in idem.

Návrh bol predložený v rámci vykonávania európskeho zatykača v Nemecku súvisiaceho s trestným stíhaním, ktoré začali talianske orgány proti pánovi Mantellovi a ďalším 76 osobám podozrivým z organizovania obchodu s kokaínom v regióne Vittora (Taliansko).

Predmetné konanie vychádza z európskeho zatykača vydaného talianskym súdnym orgánom proti talianskemu štátnemu príslušníkovi s bydliskom v Nemecku, o ktorom tento orgán tvrdí, že sa po dobu niekoľkých mesiacov v rokoch 2004 a 2005 v rámci zločineckej skupiny zúčastnil na obchodovaní s kokaínom medzi Nemeckom a Talianskom.

V zatykači sa mu tiež kladie za vinu, že počas tohto obdobia a na tých istých miestach sám alebo za spoluúčasti ďalších osôb protiprávne nadobudol kokaín, mal ho v držbe a posielal ho, predával ho alebo ho poskytoval iným osobám.

Nemecký súd sa pýta na prípadné uplatnenie článku 3 bodu 2 rámcového rozhodnutia 2002/584/SVV v prejednávanej veci za okolností, že na jednej strane bola požadovaná osoba odsúdená talianskym súdom pre trestný čin neoprávnenej držby kokaínu spáchaného 13. septembra 2005 a na strane druhej talianski vyšetrovatelia už v okamihu tohto odsúdenia disponovali dostatočnými informáciami na to, aby mohli stíhať túto osobu za jej účasť na obchodovaní uvedenom v európskom zatykači, ale neurobili tak, aby neohrozili riadny priebeh svojho vyšetrovania tohto obchodovania.

Preto Nemecký súd položil Súdnemu dvoru dve otázky.

Prvá sa týka skutočnosti, či pojem „rovnaké trestné činy“ uvedený v článku 3 bode 2 rámcového rozhodnutia 2002/584/SVV sa má vykladať tak, že odkazuje na právo členského štátu vydávajúceho zatykač alebo na právo vykonávajúceho členského štátu, alebo či má byť predmetom samostatného výkladu.

Druhou otázkou sa vnútroštátny súd pýta, či sa tento pojem uplatňuje na situáciu, v ktorej vyšetrovatelia, aj keď požadovaná osoba bola odsúdená za izolovaný čin držania omamných

látok, mali dôkaz o jej účasti na oveľa rozsiahlejšom obchodovaní, ale v záujme vyšetrovania sa rozhodli nestíhať ju za túto účasť.

Súdny dvor (veľká komora) vo svojom **rozsudku** zo dňa **16. novembra 2010** v súvislosti s položenými prejudiciálnymi otázkami rozhodol tak, že na účely vydania a vykonania európskeho zatykača predstavuje pojem „rovnaké trestné činy“ uvedený v článku 3 bode 2 rámcového rozhodnutia 2002/584/SVV samostatný pojem práva Únie.

Za okolností, ktoré existujú vo veci samej, keď v odpovedi na žiadosť o informácie v zmysle článku 15 ods. 2 tohto rámcového rozhodnutia predloženú vykonávajúcim súdnym orgánom súdny orgán vydávajúci zatykač, uplatňujúc svoje vnútroštátne právo a dodržiavajúc požiadavky vyplývajúce z pojmu „rovnaké trestné činy“ uvedeného v tom istom článku 3 bode 2 rámcového rozhodnutia 2002/584/SVV, výslovne konštatoval, že jeho predchádzajúci rozsudok vyhlásený v jeho právnom poriadku nie je konečným rozsudkom týkajúcim sa skutkov uvedených v jeho zatykači, a teda nebráni trestným stíhaniam uvedeným v tomto zatykači, vykonávajúci súdny orgán nemá dôvod na to, aby v spojení s týmto rozsudkom uplatnil dôvod povinného nevykonania stanovený v uvedenom článku 3 bode 2 tohto rámcového rozhodnutia.

1.4. Korkein oikeus – Fínsko - (C-192/12)

Návrh na začatie prejudiciálneho konania týkajúci sa výkladu čl. 28 ods. 2 rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi v znení zmenenom a doplnenom rámcovým rozhodnutím Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009.

Tento návrh bol podaný v rámci výkonu európskeho zatykača, ktorý 31. augusta 2007 vydal Tribunal de grande instance de Paris (Francúzsko), vo Fínsku proti Melvinovi Westovi, štátnemu príslušníkovi Spojeného kráľovstva s trvalým pobytom v Spojenom kráľovstve, na účely výkonu trestu odňatia slobody vo výmere troch rokov, na ktorý bol odsúdený za krádež vzácných starobylých zemepisných máp.

Na pána Westa boli vydané tri po sebe nasledujúce zatykače. Prvý európsky zatykač bol vydaný francúzskymi súdnymi orgánmi 14. marca 2005 na účely trestného stíhania pána Westa za krádež vzácných starobylých zemepisných máp, ku ktorej došlo 26. októbra 1999 a 5. septembra 2000 v Bibliothèque nationale de France. Tento zatykač bol po tom, ako bol pôvodne rozoslaný prostredníctvom Schengenského informačného systému (SIS) a Interpolu, zaslaný príslušným orgánom Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska, keďže pán West sa v tom období nachádzal v tomto členskom štáte vo väzbe. Keďže Tribunal de grande instance de Paris nemohol dosiahnuť odovzdanie pána Westa na základe výkonu tohto európskeho zatykača, 15. februára 2007 ho v jeho neprítomnosti odsúdil na trest odňatia slobody vo výmere troch rokov. V dôsledku toho francúzske súdne orgány vydali 31. augusta 2007 nový európsky zatykač na účely výkonu tohto trestu odňatia slobody, ktorý bol rozoslaný prostredníctvom SIS a Interpolu.

Druhý európsky zatykač bol vydaný fínskymi súdnymi orgánmi 9. decembra 2009 na účely výkonu trestu odňatia slobody pre pána Westa, ktorý bol v odvolacom konaní potvrdený rozsudkom Helsingin hovioikeus (odvolací súd v Helsinkách) z 31. mája 2002, za krádež, ktorej sa dopustil v knižnici univerzity v Helsinkách (Fínsko) v období od 22. do 26. februára 2001.

Tretí európsky zatykač bol vydaný maďarskými súdnymi orgánmi 1. apríla 2010 v súvislosti s trestným stíhaním pána Westa za to, že v období od 16. do 18. augusta 2000 poškodil v národnej knižnici v Széchenyi (Maďarsko) niekoľko atlasov veľkej hodnoty zo sedemnásteho storočia tým, že z nich oddelil niekoľko tabúl, aby si ich privlastnil.

Súdne orgány Spojeného kráľovstva odovzdali pána Westa do Maďarska na základe európskeho zatykača vydaného maďarskými súdnymi orgánmi. Toto odovzdanie nepodliehalo nijakým podmienkam. Budai Központi kerületi bíróság [obvodný súd pre Budín centrum (Maďarsko)] odsúdil pána Westa za krádež, z ktorej bol obžalovaný, na trest odňatia slobody vo výmere šesťnásť mesiacov. Rozhodnutím z 27. januára 2011 Fővárosi Bíróság (Súd v Budapešti) po tom, ako konštatoval, že boli splnené podmienky na odovzdanie pána Westa tak na základe zatykača predloženého fínskymi súdnymi orgánmi, ako aj na základe zatykača predloženého francúzskymi súdnymi orgánmi, prijal rozhodnutie ukladajúce odovzdanie pána Westa do Fínskej republiky. Zo spisu vyplýva, že súdny orgán Spojeného kráľovstva udelil svoj súhlas s týmto odovzdaním bez toho, aby ho podriadiť akýmkoľvek podmienkam.

Dňa 15. septembra 2011 Maďarsko odovzdalo pána Westa do Fínskej republiky, na základe európskeho zatykača, ktorý vydali fínske súdne orgány, na účely výkonu trestu odňatia slobody, na ktorý ho odsúdil Helsingin hovioikeus. Zostávalo vykonať 17 mesiacov trestu odňatia slobody. Deň prepustenia pána Westa na slobodu bol určený na 29. apríla 2012. Dňa 25. januára 2012 maďarský minister verejnej správy a spravodlivosti zaslal Virallinen syyttäjä (fínske ministerstvo) list, ktorým mu oznámil rozhodnutie Fővárosi Bíróság z 27. januára 2011. Tento list uvádzal, že tento súd rozhodol, že „po skončení konania vo Fínsku musí byť dotknutá osoba odovzdaná francúzskym orgánom.

Dňa 17. februára 2012 Helsingin käräjäoikeus (prvostupňový súd) vydal rozhodnutie, ktorým napriek nesúhlasu pána Westa vyhovel návrhu na jeho odovzdanie do Francúzska. Pán West preto podal odvolanie proti tomuto rozhodnutiu na Korkein oikeus, pričom nesúhlasil s takýmto odovzdaním z dôvodu, že Spojené kráľovstvo neudelilo súhlas na jeho tretie odovzdanie. Fínske ministerstvo sa naproti tomu domnievalo, že toto odovzdanie nevyhnutne vyžaduje iba súhlas Maďarska, keďže tento členský štát je štátom, z ktorého bol pán West skutočne odovzdaný do Fínskej republiky.

Korkein oikeus rozhodnutím zo dňa 24. apríla 2012 prerušil súdne konanie, aby položil Súdnemu dvoru nasledujúcu **prejudiciálnu otázku**:

Má sa článok 28 ods. 2 rámcového rozhodnutia vykladať v tom zmysle, že ak je osoba predmetom viac ako jedného odovzdania medzi členskými štátmi na základe po sebe nasledujúcich európskych zatykáčov, ďalšie odovzdanie tejto osoby inému členskému štátu, ako je ten, ktorý ju odovzdal ako posledný, je podmienené súhlasom členského štátu, ktorý ju odovzdal ako prvý, alebo členského štátu, ktorý ju odovzdal ako posledný, alebo každého z týchto členských štátov, ktoré ju odovzdali?

Súdny dvor (druhá komora) rozsudkom zo dňa 28. júna 2012 rozhodol nasledovne:

Článok 28 ods. 2 rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi, v znení zmenenom a doplnenom rámcovým rozhodnutím Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009, sa má vykladať v tom zmysle, že **ak je osoba predmetom viac ako jedného odovzdania medzi členskými štátmi na základe po sebe nasledujúcich európskych zatykáčov, ďalšie odovzdanie tejto osoby inému členskému štátu, ako je ten, ktorý ju odovzdal ako**

posledný, je podmienené jedine súhlasom členského štátu, ktorý ju odovzdal ako posledný.

2.Európsky súd pre ľudské práva

2.1. WINKLER proti Slovenskej republike (sťažnosť č. 25416/07)

ESLP 17. júla 2012 rozhodol o tom, že Slovenská republika porušila článok 5 ods. 1 Dohovoru (právo na slobodu a osobnú bezpečnosť).

Sťažovateľ tvrdil, že od 26. mája 2005 do 15. novembra 2005 bol nezákonne vo väzbe, čo potvrdil aj Ústavný súd Slovenskej republiky. Namietal však, že v kontexte zisteného porušenia mu ústavný súd nepriznal primerané odškodnenie.

Skutkové okolnosti prípadu možno zhrnúť nasledovne. Okresný súd Považská Bystrica 26. novembra 2004 rozhodol o vzatí sťažovateľa do väzby. Obžalobu na sťažovateľa podal prokurátor 20. mája 2005. Okresný súd zamietol sťažovateľovu žiadosť o prepustenie z väzby, ktorú podal 10. augusta 2005 tvrdiac, že lehota väzby uplynula 25. mája 2005 bez toho, aby súd rozhodol o jej predĺžení. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 12. septembra 2005, kedy Krajský súd v Trenčíne zamietol sťažnosť pána Winklera. Sťažovateľ sa 14. novembra 2005 obrátil na Ústavný súd Slovenskej republiky s ústavnou sťažnosťou, v ktorej namietal porušenie čl. 5 ods. 1 Dohovoru. Medzitým, 15. novembra 2005, bol sťažovateľ uznaný za vinného zo spáchania dvoch trestných činov, za ktoré mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere dvoch rokov. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 15. novembra 2005. O podanej ústavnej sťažnosti rozhodol ústavný súd 6. decembra 2006 tak, že vyslovil, že rozhodnutím krajského súdu z 12. septembra 2005 bol porušený čl. 5 ods. 1 Dohovoru. Podľa ústavného súdu bol sťažovateľ v období od 26. mája 2005 do 15. novembra 2005 vo väzbe nezákonne, pretože neexistovalo žiadne rozhodnutie o predĺžení lehoty trvania väzby. Ústavný súd zrušil rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne a sťažovateľovi priznal náhradu trov právneho zastúpenia a primerané finančné zadosťučinenie vo výške 1.970 EUR.

ESLP sa nestotožnil s argumentáciou vlády SR, že sťažovateľa nemožno ďalej považovať za poškodenú osobu vzhľadom na primerané finančné zadosťučinenie priznané zo strany ústavného súdu. V tejto súvislosti dospel k záveru, že priznané odškodnenie bolo vzhľadom na okolnosti prípadu nedostatočné.

K podstate sťažnosti Súd uviedol, že väzba sťažovateľa bola od 26. mája 2005 do 12. novembra 2005 nezákonná tak, ako o tom rozhodol ústavný súd. V tomto smere sa opäť nestotožnil s argumentáciou vlády, podľa ktorej súd konajúci o obžalobe, v súlade s ustálenou praxou, preskúmal aj sťažovateľovu väzbu v relevantnom období. Podľa vlády v prípade sťažovateľa ako aj v ďalších prípadoch sa ústavný súd odklonil od doterajšej praxe a vyslovil, že takýto výklad a aplikácia Trestného poriadku nie je v súlade s čl. 5 ods. 1 Dohovoru. Ide o širší výklad tohto ustanovenia, než aký mu pripisuje ESLP vo svojich rozhodnutiach.

ESLP zrekapituloval relevantné prípady (Bruncko ods. 46-59; Kormoš ods. 57-69; Kováčik ods. 48-61; Žúbor ods. 47-59), v ktorých vyslovil porušenie čl. 5 ods. 1 Dohovoru. ESLP sa stotožnil s právnym názorom Ústavného súdu SR, podľa ktorého (i) samotné podanie

obžaloby nie je titulom pre ďalšie trvanie väzby, pretože tento dôsledok nie je výslovne ustanovený v Trestnom poriadku, (ii) rozšírenie zákonných dôvodov pre obmedzenie osobnej slobody širokým výkladom niektorých ustanovení Trestného poriadku je neprípustné.

Skutkový a právny stav v tomto prípade sa zásadným spôsobom neodlišuje od prípadov Bruncko, Kormoš, Kováčik a Žúbor. ESLP sa stotožnil s právnym názorom ústavného súdu, že sťažovateľova väzba po tom, ako uplynula lehota, na ktorú bola v prípravnom konaní predĺžená, bola nezákonná. Preto došlo k porušeniu čl. 5 ods. 1 Dohovoru.

Sťažovateľ požadoval 163.646 EUR z titulu nemajetkovej ujmy. Prihliadajúc na čiastočné odškodnenie, ktoré mu priznal ústavný súd, ESLP mu priznal 8.000 EUR z titulu nemajetkovej ujmy, zvyšok jeho nároku Súd zamietol.

2.2. N. B. proti Slovenskej republike (sťažnosť č. 29518/10)

ESLP rozsudkom zo dňa 12. júna 2012 rozhodol o tom, že Slovenská republika porušila hmotnú časť článku 3 Dohovoru (zákaz nehumánneho alebo ponižujúceho zaobchádzania) a článok 8 Dohovoru (právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života). Taktiež rozhodol, že nie je nevyhnutné samostatne posudzovať sťažnosť podľa článku 12 (právo uzavrieť manželstvo) a článku 14 (zákaz diskriminácie) Dohovoru.

Sťažovateľka tvrdila, že sa stala obeťou nútenej sterilizácie vo verejnej nemocnici na Slovensku. V sťažnosti uviedla, že bola sterilizovaná bez jej úplného a informovaného súhlasu, vyšetrovanie vedené kompetentnými orgánmi v súvislosti s jej sterilizáciou nebolo dôkladné, spravodlivé alebo efektívne a tiež, že jej etnický pôvod zohrával významnú úlohu pri jej sterilizácii. Sťažovateľka namietala porušenie článkov 3, 8, 12, 13 a 14 Dohovoru z dôvodu jej sterilizácie vo verejnej nemocnici a následnej nemožnosti získať náležité odškodnenie od slovenských orgánov.

Skutkový stav bol nasledovný. Sťažovateľka je rómskeho pôvodu, narodila sa v roku 1983 a žije v Nálepkove. Počas pôrodu jej druhého dieťaťa dňa 25. apríla 2001 bola sťažovateľka sterilizovaná tubálnou ligáciou v Nemocnici s poliklinikou v Gelnici, ktorá bola v tom čase verejnou nemocnicou pod pôsobnosťou ministerstva zdravotníctva. Svoj súhlas so sterilizáciou vyjadrila sťažovateľka písomne v čase po podaní lieku používaného pre jeho sedatívne, úzkosť zmierňujúce a svalstvo uvoľňujúce účinky, pričom v tom čase ešte nebola plnoletá a nebol daný súhlas ani jej zákonným zástupcom. Podľa chirurgickej správy lekári zistili počas operácie (cisárskeho rezu) sťažovateľke rozsiahlu trhlinu pozdĺž rany z predchádzajúceho cisárskeho rezu. Po porodení dieťaťa lekári zistili pretrhnutie sťažovateľkinej maternice. Bolo to pravdepodobne výsledkom sekundárneho hojenia šitia, ktoré sa uvoľnilo počas sťažovateľkinho druhého tehotenstva. V dôsledku toho bol život sťažovateľky ohrozený. Lekári preto zvažovali radikálne riešenie problému hysterektómiou. Avšak, s ohľadom na vek pacientky, uprednostnili previesť rekonštruktívny zákrok aj napriek riziku komplikácií. Keďže sťažovateľkina maternica bola značne poškodená, bolo isté, že podobná situácia by sa vyskytla pri akomkoľvek budúcom tehotenstve a veľmi vážne by ohrozila jej život a život plodu. Po záchrannom rekonštruktívnom zákroku sa preto lekári rozhodli sťažovateľku sterilizovať v súlade s jej želaním vysloveným pred operáciou.

Dňa 8. decembra 2004 podala sťažovateľka žalobu o náhradu škody proti Nemocnici v Gelnici na Okresný súd Spišská Nová Ves, v ktorej okrem iného namietala porušenie

článkov 3, 8, 12 a 14 Dohovoru, pričom namietala, že bola sterilizovaná v rozpore s relevantnými ustanoveniami slovenského práva, keďže jej matka nedala súhlas na zákrok. Žiadala 17.310 EUR ako náhradu škody a žiadala aj náhradu výdavkov. Okresný súd jej žalobu zamietol dňa 10. februára 2006, pričom konštatoval, že zákrok bol potrebný v záujme záchrany života sťažovateľky a mohol byť vykonaný aj bez jej predchádzajúceho súhlasu. Sťažovateľka sa odvolala a v odvolaní okrem iného uviedla, že motiváciou lekárov pre sterilizáciu bol jej etnický pôvod. Na základe odvolania sťažovateľky Krajský súd v Košiciach dňa 28. februára 2007 zrušil prvostupňové rozhodnutie, pričom vyjadril názor, že sterilizačný zákrok vykonaný na sťažovateľke sa nemohol považovať za život zachraňujúci. Dňa 14. mája 2008 okresný súd v novom rozhodnutí zaviazal žalovaného zaplatiť sťažovateľke náhradu škody 1.593 EUR. Toto rozhodnutie potvrdil aj krajský súd dňa 27. októbra 2009. Vo svojom rozhodnutí odkázal na názor českého znalca, podľa ktorého by tretie tehotenstvo pre sťažovateľku a jej plod bolo vysoko rizikové a ak by sťažovateľka nebola súhlasila so sterilizáciou, bola by vyzvaná aby písomne potvrdila, že je uzrozumená s tým, že akékoľvek budúce tehotenstvo by ohrozilo jej život.

Dňa 26. augusta 2008 podala sťažovateľka trestné oznámenie, v ktorom tvrdila, že sterilizačný zákrok bol nezákonný a spôsobil jej vážnu telesnú ujmu a boli porušené jej práva zaručené Dohovorom. Okresné riaditeľstvo Úradu justičnej a kriminálnej polície v Spišskej Novej Vsi trestné oznámenie sťažovateľky dňa 20. októbra 2008 zamietlo, nakoľko nedošlo k spáchaniu trestného činu, keďže lekári konali v záujme ochrany zdravia a života sťažovateľky a táto mala stále možnosť otehotnieť in vitro fertilizáciou. Dňa 14. novembra 2008 Okresná prokuratúra Spišská Nová Ves zamietla sťažnosť sťažovateľky proti tomuto rozhodnutiu. Dňa 14. januára 2009 zrušila Krajská prokuratúra v Košiciach rozhodnutie prokurátora nižšieho stupňa ako predčasné. Vo veci začalo nové vyšetrovanie a dňa 31. júla 2009 polícia ukončila vyšetrovanie so záverom, že nedošlo k spáchaniu trestného činu. Toto rozhodnutie potvrdila aj Okresná prokuratúra Spišská Nová Ves dňa 16. septembra 2009 ako aj Krajská prokuratúra v Košiciach dňa 18. novembra 2009. Na základe žiadosti sťažovateľky prokurátor generálnej prokuratúry preskúmal prípad a listom zo dňa 8. marca 2010 uznal, že zákrok nebol schválený zákonnou zástupkyňou sťažovateľky v rozpore s relevantnou právnou úpravou, čo však neznamenalo, že lekári sa dopustili trestného činu, keďže títo konali v dobrej viere v záujme ochrany sťažovateľky, pretože považovali zákrok za potrebný v záujme zdravia sťažovateľky.

Dňa 18. januára 2010 sťažovateľka podala sťažnosť na Ústavný súd Slovenskej republiky, v ktorej namietala, že vo vyššie uvedenom občianskoprávnom a trestnom konaní boli porušené jej práva podľa článku 3, 8, 13 a 14 Dohovoru, viacerých ustanovení Medzinárodného dohovoru o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie, Medzinárodného dohovoru o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien, ako aj viacerých ústavných ustanovení. Pokiaľ ide o občianskoprávne konanie, namietala aj porušenie práva podľa článku 6 Dohovoru. Ústavný súd sťažnosť odmietol 5. mája 2010. Rozhodol, že vyšetrovacie orgány neboli zodpovedné za namietané porušenie hmotných práv vyplývajúcich predovšetkým zo sterilizácie sťažovateľky v nemocnici Gelnica. Pokiaľ ide o občianskoprávne konanie, ústavný súd konštatoval, že Krajský súd v Košiciach dostatočne a relevantne odôvodnil svoj rozsudok z 27. októbra 2009, ktorý preto nebol arbitrárny. V konaní vedúcom k tomuto rozsudku nedošlo k porušeniu článku 6 ods. 1 Dohovoru. Ústavný súd ďalej nenašiel žiadnu príčinnú súvislosť medzi rozsudkom krajského súdu a namietaným porušením ďalších práv, na ktoré sa odvolávala sťažovateľka.

ESLP sa nestotožnil s argumentáciou Vlády SR, že sťažovateľka stratila status obeť, keďže vnútroštátne súdy v podstate uznali porušenie jej práv a priznali jej v tejto súvislosti odškodnenie. ESLP sa domnieva, že berúc do úvahy skutkové okolnosti prípadu, odškodnenie na vnútroštátnej úrovni nemohlo byť považované ako finančné odškodnenie primerané povahe ujmy namietanej sťažovateľkou.

K namietanému porušeniu článku 3 Dohovoru ESLP uviedol aj s poukazom na relevantnú judikatúru (prípady V.C. proti Slovensku, č. 18968/07, zo dňa 16. júna 2009), že berúc do úvahy jej povahu a dôsledky, sterilizácia, vrátane spôsobu akým bola sťažovateľka požiadaná, aby s ňou súhlasila, boli spôsobilé vyvolať u nej pocity strachu, úzkosti a menejcennosti a spôsobiť dlhotrvajúce trápenie. Neschopnosť sťažovateľky mať deti vážne znížila jej pozíciu ženy žijúcej v rómskej komunite a spôsobila psychické utrpenie. Zaobchádzanie, ktorého bola sťažovateľka subjektom, dosiahlo stupeň závažnosti vyžadovaný na to, aby spadalo do pôsobnosti článku 3 Dohovoru. V súvislosti s namietaným nedostatkom viesť účinné vyšetrovanie ESLP uviedol, že sťažovateľka mala možnosť, aby bolo konanie personálu nemocnice, ktoré považovala za nezákonné, posúdené vnútroštátnymi orgánmi a zodpovednosť zainteresovaných zistená, preto nedošlo k procesnému porušeniu článku 3 Dohovoru.

K namietanému porušeniu článku 8 Dohovoru ESLP uviedol aj s poukazom na relevantnú judikatúru (prípady V.C. proti Slovensku), že nerešpektovanie zákonných ustanovení v kombinácii s absenciou záruk osobitne zohľadňujúcich reprodukčné zdravie sťažovateľky ako rómskej ženy v danom čase vyústilo do nesplnenia pozitívneho záväzku žalovaného štátu zabezpečiť jej dostatočné prostriedky ochrany umožňujúce účinné užívanie jej práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života, čím došlo k porušeniu článku 8 Dohovoru.

V súvislosti s namietaným porušením článkov 12 a 14 Dohovoru ESLP uviedol, že nakoľko bolo zistené, že žalovaný štát porušil svoj pozitívny záväzok podľa článku 8 Dohovoru zabezpečiť sťažovateľke dostatočné opatrenia umožňujúce jej ako členke zraniteľnej rómskej komunity účinne užívať právo na rešpektovanie jej súkromného a rodinného života v súvislosti s jej sterilizáciou, nebolo za daných okolností nevyhnutné osobitne posudzovať, či okolnosti prípadu majú za následok aj porušenie článkov 12 a 14 Dohovoru.

K namietanému porušeniu článku 13 Dohovoru ESLP uviedol, že v predmetnom prípade mala sťažovateľka možnosť na preskúmanie svojho prípadu občianskoprávnymi súdmi na dvoch stupňoch konania a významné okolnosti prípadu boli preskúmané orgánmi prokuratúry na troch stupňoch z pohľadu trestného práva, a teda sťažovateľka tak mala účinné prostriedky nápravy v zmysle článku 13 Dohovoru vo vzťahu k svojej sťažnosti týkajúcej sa jej sterilizácie, preto ESLP v tomto bode sťažnosť ako zjavne nepodloženú zamietol v súlade s článkom 35 ods. 3 písm. a/ a 4 Dohovoru.

Sťažovateľka požadovala 50 000 EUR za nemajetkovú ujmu. Prihliadajúc na čiastočné odškodnenie, ktoré jej bolo priznané na vnútroštátnej úrovni, ESLP jej priznal 25.000 EUR z titulu nemajetkovej ujmy. Zároveň ESLP priznal sťažovateľke tiež sumu 5 000 EUR pokrývajúcu všetky výdavky.

Oznámené prípady

2.3. A.Y. proti Slovenskej republike (sťažnosť č. 37146/12, podaná 15. júna 2012)

19. júna 2012 konajúci predseda sekcie ESLP oznámil vláde SR vydanie **predbežného opatrenia podľa pravidla 39 Rokovacieho poriadku** Súdu o tom, že **sťažovateľ A. Y. nemá byť vydaný do Ruskej federácie do ďalšieho oznámenia**. Nerešpektovanie tohto opatrenia môže mať za následok porušenie čl. 34 Dohovoru (pozri rozsudok veľkej komory zo 4. februára 2005 vo veci Mamatkulov a Askarov proti Turecku, ods. 128, 129 sťažnosť č. 46827/99, 46951/99). Taktiež bolo rozhodnuté o prednostnom preskúmaní tejto sťažnosti podľa pravidla 41. Sťažovateľ namieta porušenie čl. 3 Dohovoru (zákaz mučenia) tvrdiac, že v prípade jeho vyhostenia do Ruska mu hrozí mučenie. Taktiež namieta porušenie čl. 13 Dohovoru (právo na účinný prostriedok nápravy) z dôvodu, že nemá na Slovensku k dispozícii účinný prostriedok nápravy.

2.4. Vladimír MAJTAN proti Slovenskej republike (sťažnosť č. 38103/08, podaná 1. augusta 2008)

27. júna 2012 konajúci predseda sekcie ESLP oznámil vláde SR podanie sťažnosti Vladimíra MAJTANA, v ktorej namieta porušenie čl. 5 ods. 3, 4 (právo na slobodu a bezpečnosť) a čl. 6 ods. 1, 3 písm. c/ Dohovoru (právo na spravodlivé súdne konanie) tvrdiac, že jeho väzba bola nezákonná a neodôvodnená. Okrem abstraktných, hypotetických a vágnych predpokladov neexistovali podľa sťažovateľa žiadne dôkazy o tom, že spáchal trestný čin alebo že by pokračoval v trestnej činnosti. Namieta, že o jeho žiadosti o prepustenie z väzby, ako aj o predĺžení lehoty trvania väzby bolo rozhodnuté bez toho, aby bol vo veci vypočutý, pričom dotknuté rozhodnutia nie sú náležite odôvodnené. V podanej sťažnosti tiež tvrdí, že sľub o tom, že povedie riadny život, súd neprijal odvolávajúc sa na ustanovenie zákona bez toho, aby skúmal jeho podstatu. Namieta tiež, že o jeho žiadosti o prepustenie z väzby nebolo rozhodnuté urýchlene.

2.5. Mikuláš ČERNÁK proti Slovenskej republike (sťažnosť č. 36997/08, podaná 22. júla 2008)

24. mája 2012 konajúci predseda sekcie ESLP oznámil vláde SR podanie sťažnosti Mikuláša ČERNÁKA, v ktorej sťažovateľ namieta porušenie čl. 5 ods. 1 písm. a/, c/ (právo na slobodu a bezpečnosť), čl. 6 ods. 1 (právo na spravodlivé súdne konanie), čl. 14 (zákaz diskriminácie) Dohovoru tvrdiac, že jeho väzba, o ktorej bolo rozhodnuté 2. februára 2007, bola nezákonná, pretože bola porušená zásada špeciality podľa čl. 14 Európskeho dohovoru o vydávaní. Sťažovateľ tiež namieta, že konanie o jeho sťažnosti proti rozhodnutiu o vzatí do väzby z 2. februára 2007, ako aj predĺženie lehoty trvania väzby na základe návrhu prokurátora zo 6. júla 2007 sú v rozpore s čl. 5 ods. 4 Dohovoru, a to z týchto dôvodov: a/ v tom čase mu nebola doručená kópia návrhu prokurátora na vydanie európskeho zatýkacieho rozkazu z 22. decembra 2005, žiadosť o dodatočný súhlas Českej republiky s trestným stíhaním, ani návrh prokurátora na vzatie sťažovateľa do väzby vrátane ich písomného odôvodnenia, na základe ktorého by ich mohol napadnúť; b/ rozhodnutie o jeho vzatí do väzby z 2. februára 2007 bolo sťažovateľovi doručené až po tom, čo sťažnosť proti tomuto rozhodnutiu bola zamietnutá; c/ o sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe z 2. februára 2007, ako aj o návrhu na predĺženie lehoty trvania väzby bolo rozhodnuté bez toho, aby bol vo veci vypočutý.

3. Nová právna úprava týkajúca sa uznávania a výkonu rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii

Dňa 1. februára 2012 nadobudol účinnosť zákon č. 549/2011 Z.z. (prijatý dňa 2. decembra 2011) o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z.z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov (ďalej len "zákon o uznávaní a výkone rozhodnutí").

Tento zákon je transpozíciou Rámcového rozhodnutia Rady 2008/909/SVV zo dňa 27. novembra 2008 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na rozsudky v trestných veciach, ktorými sa ukladajú tresty odňatia slobody alebo opatrenia zahŕňajúce pozbavenie osobnej slobody, na účely ich výkonu v Európskej únii²³(ďalej len "rámcové rozhodnutie").

Účelom tohto rámcového rozhodnutia, ako aj zákona o uznávaní a výkone rozhodnutí bolo vytvoriť pravidlá, na základe ktorých členský štát uzná rozsudok a vykoná trest odňatia slobody, aby tak uľahčil sociálnu nápravu odsúdenej osoby²⁴. Jedným zo základných cieľov rámcového rozhodnutia bolo uľahčiť justičnú spoluprácu a tento cieľ je premietnutý aj v zákone o uznávaní a výkone rozhodnutí, nakoľko je v ňom obsiahnutá právna úprava zakotvujúca priamy styk justičných orgánov členských štátov (súdov), bez ingerencie ústredných orgánov. Tým je zohľadnená aj požiadavka na obmedzenie množstva úradne prekladaných dokumentov a tiež požiadavka čo najširšej možnosti komunikácie justičných orgánov priamo medzi sebou.

Podľa dôvodovej správy k zákonu o uznávaní a výkone rozhodnutí tento vychádza z obdobných zákonov schválených Národnou radou Slovenskej republiky, a to zo zákona č. 154/2010 Z.z. o európskom zatýkacom rozkaze a zákona č. 183/2011 Z.z. o uznávaní a výkone rozhodnutí o peňažnej sankcii v Európskej únii. Tento zákon je vo vzťahu k Trestnému poriadku lex specialis.

Obdobne ako rámcové rozhodnutie (článok 26) aj zákon o uznávaní a výkone rozhodnutí v ustanovení § 2 vymedzuje vzťah zákona k medzinárodným zmluvám upravujúcim odovzdanie odsúdených osôb (Dohovor o odovzdávaní odsúdených osôb z 21. marca 1983 a jeho dodatkový protokol z 18. decembra 1997, Európsky dohovor o medzinárodnej platnosti trestných rozsudkov z 28. mája 1970, hlava III kap. 5 Dohovoru z 19. júna 1990, ktorým sa implementuje Schengenská dohoda zo 14. júna 1985 o postupnom zrušení kontrol na spoločných hraniciach, Dohovor medzi členskými štátmi Európskych spoločenstiev o výkone cudzích trestov z 13. novembra 1991), pričom *expressis verbis* ustanovuje, že tieto medzinárodné zmluvy zostávajú v platnosti vo vzťahu k tretím štátom. Vo vzťahu k členským štátom, ktoré prevzali do svojho právneho poriadku predmetné rámcové rozhodnutie zákon o uznávaní a výkone rozhodnutí nahrádza použitie týchto medzinárodných zmlúv alebo ich príslušných častí. Subsidiárne použitie medzinárodných zmlúv upravujúcich odovzdanie výkonu trestnej sankcie spojenej s odňatím slobody medzi Slovenskou republikou

²³ Ú.v. EÚ L 327, 5.12.2008.

²⁴ Pozri k tomu Dôvodovú správu k zákonu č. 549/2011 Z.z.

a členskými štátmi prichádza do úvahy v rozsahu, v ktorom zjednodušuje alebo uľahčuje postup podľa zákona o uznávaní a výkone rozhodnutí.

Okrem obojstrannej trestnosti skutku ako základnej a všeobecnej podmienky uznania a výkonu cudzieho rozhodnutia v Slovenskej republike, je podľa návrh zákona ďalšou podmienkou jeho uznania a výkonu skutočnosť, že odsúdený má štátne občianstvo Slovenskej republiky a obvyklý pobyt na území Slovenskej republiky. V osobitných prípadoch možno na základe žiadosti justičného orgánu členského štátu prevziať výkon rozhodnutia aj bez splnenia uvedených podmienok pri splnení všeobecnej podmienky, že takýto postup je vhodný a účelný z hľadiska nápravy odsúdeného. Výkon rozhodnutia sa na území Slovenskej republiky bude vždy riadiť právnym poriadkom Slovenskej republiky.²⁵

Rovnako ako v zákone o európskom zatýkacom rozkaze, aj v zákone o uznávaní a výkone rozhodnutí u vybratých kategórii trestných činov a za splnenia týmto zákonom stanovených podmienok (§ 4 ods. 2 a 3) súd neposudzuje splnenie podmienky obojstrannej trestnosti. Členským štátom je však v zmysle rámcového rozhodnutia daná možnosť (článok 7 ods. 4) aby urobili vyhlásenie, že nepreskúmvanie obojstrannej trestnosti nebudú uplatňovať.

Významnú zmenu predmetné rámcové rozhodnutie prinieslo v súvislosti s otázkou, či je potrebný súhlas odsúdenej osoby s odovzdaním výkonu rozhodnutia. Na rozdiel od režimu podľa Dohovoru o odovzdávaní odsúdených osôb z 21. marca 1983, v rámci ktorého bol súhlas odsúdeného základnou podmienkou pre odovzdanie výkonu rozhodnutia do iného štátu, v režime rámcového rozhodnutia sa súhlas odsúdeného nevyžaduje, ak ide o odovzdanie výkonu rozhodnutia do členského štátu, ktorého je odsúdený občanom, má v ňom obvyklý pobyt, alebo do ktorého má byť vyhostený. Rovnako sa súhlas odsúdeného nevyžaduje, ak odsúdený ušiel alebo sa inak vrátil do členského štátu z dôvodu trestného stíhania alebo po vydaní rozhodnutia na území Slovenskej republiky (článok 6 ods. 2).

Zákon o uznávaní a výkone rozhodnutí otázku súhlasu odsúdenej osoby s odovzdaním výkonu rozhodnutia upravil trochu nešťastne, keď článok 6 ods. 2 rámcového rozhodnutia (kedy nie je potrebný súhlas odsúdenej osoby) prebral do svojej druhej časti upravujúcej postup odovzdávania výkonu rozhodnutia, keď Slovenská republika je štátom pôvodu (§ 6 ods. 3). V prípade, keď je Slovenská republika vykonávajúcim štátom možno nájsť len v ustanovení o dôvodoch odmietnutia uznania a výkonu rozhodnutia (§ 16) v písmene g zmienku o tom, že súd rozhodne o odmietnutí uznania a výkonu rozhodnutia, ak odsúdený neudelil súhlas s odovzdaním výkonu rozhodnutia, hoci sa jeho súhlas vyžaduje. Z logiky veci možno potom usúdiť, že podmienky uvedené v článku 6 ods. 2 rámcového rozhodnutia sa budú vzťahovať aj na prípady, keď bude Slovenská republika vykonávajúcim štátom.

Podľa rámcového rozhodnutia ak sa odsúdená osoba nachádza v štáte pôvodu, poskytne sa jej možnosť ústne alebo písomne vyjadriť svoje stanovisko. Zákon o uznávaní a výkone rozhodnutí ustanovuje, že súd zabezpečí súhlas odsúdeného s odovzdaním rozhodnutia, ak sa pre odovzdanie rozhodnutia súhlas vyžaduje, a to vypočutím po poučení odsúdeného o dôsledkoch takéhoto postupu. Súčasne sa stanovuje, že udelený súhlas nie je možné vziať späť. Ak sa súhlas odsúdeného nevyžaduje, súd zistí stanovisko odsúdeného, ak ide o odsúdeného, ktorý sa nachádza na území Slovenskej republiky. Podľa rámcového

---

²⁵ Dôvodová správa k zákonu č. 549/2011 Z.z.

rozhodnutia ak štát pôvodu považuje za potrebné z hľadiska veku odsúdenej osoby, psychického alebo duševného stavu, poskytne sa možnosť vyjadriť stanovisko jej právneho zástupcovi (článok 6 ods. 3), podľa zákona o uznávaní a výkone rozhodnutí postačuje, ak je odsúdený mladistvý vyžiadať stanovisko od zákonného zástupcu (§ 7 ods. 2).

Z ďalších ustanovení možno ešte zmieniť, že ak sa odsúdená osoba nachádza vo vykonávajúcom štáte, môže tento štát na žiadosť štátu pôvodu ešte pred doručením rozsudku a osvedčenia alebo pred rozhodnutím obmedziť osobnú slobodu osoby jej vzatím do väzby alebo prijať iné opatrenia na zabezpečenie jej prítomnosti do rozhodnutia o uznaní a výkone trestu. Taktiež sa vymedzuje povinnosť rozhodnúť o uznaní a výkone trestu v čo najkratšom čase, pričom rámcové rozhodnutie stanovuje aj lehoty pre konečné rozhodnutie o uznaní rozsudku a výkone trestu. Ak nie je daný dôvod pre odklad za podmienok stanovených rámcovým rozhodnutím, táto lehota je 90 dní od doručenia rozsudku a osvedčenia. Ak lehotu nemožno dodržať, rámcové rozhodnutie predpisuje povinnosť v týchto výnimočných prípadoch informovať príslušný orgán štátu pôvodu a uviesť dôvody omeškania spolu s odhadovaným časom potrebným na prijatie konečného rozhodnutia. Táto lehota je poriadková a vzťahuje sa len na rozhodnutie súdu v prvom stupni. Ak sa odsúdená osoba nachádza v štáte pôvodu, odovzdá sa vykonávajúcemu štátu v čase dohodnutom príslušnými orgánmi dotknutých štátov, avšak najneskôr do 30 dní od konečného rozhodnutia o uznaní rozsudku a výkone trestu, v prípade nepredvídaných okolností brániacich realizácii odovzdania v tejto lehote, príslušné orgány sa navzájom kontaktujú a po odpadnutí dôvodov brániacich odovzdaniu osoby a po novej dohode dôjde k odovzdaniu do 10 dní od dohodnutého nového dátumu. V súlade s rámcovým rozhodnutím zákon o uznávaní a výkone rozhodnutí vymedzuje použitie zásady špeciality a okolností, za ktorých sa táto zásada neuplatní.

Záverom možno konštatovať, tak ako sa to uvádza aj v analýze k rámcovému rozhodnutiu, že bude zaujímavé sledovať vývoj odovzdávania odsúdených osôb proti ich vôli (t.j. bez ich súhlasu) v kontexte základných práv a prípadnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, či Súdneho dvora Európskej únie.²⁶ Táto problematika zatiaľ nie je obsiahnutá v judikatúre Súdneho dvora Európskej únie.

---

²⁶ Analýza rámcového rozhodnutia Rady 2008/909/SVV z 27. novembra 2008 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na rozsudky v trestných veciach, ktorými sa ukladajú tresty odňatia slobody alebo opatrenia zahŕňajúce pozbavenie osobnej slobody, na účely ich výkonu v Európskej únii dostupné na http://www.schengen.euioiris.sk/index.php?link=2008_909_svv.

Obchodné právo

1. Súdny dvor Európskej únie

1.1. SOZA proti Komisii (T-413/08)

[Žaloba Slovenského ochranného zväzu autorského proti Komisii o neplatnosť aktu inštitúcií ES; porušenie pravidiel hospodárskej súťaže - územné rozdelenie zastupovania]

Žalobou z 29. septembra 2008 sa **Slovenský ochranný zväz autorský (SOZA)** domáha čiastočného zrušenia rozhodnutia Komisie, ktoré stanovuje, že členovia Medzinárodnej konfederácie spoločností autorov a skladateľov (CISAC; SOZA je členom konfederácie) porušili ustanovenia komunitárneho práva o hospodárskej súťaži tým, že **koordinovali medzi sebou územné rozdelenie mandátov na recipročné zastupovanie** spôsobom, ktorý obmedzuje pôsobnosť každej z organizácií kolektívnej správy práv na príslušné štátne územie.

Vo veci bude nasledovať ústna časť konania; dátum ešte nebol stanovený.

1.2. Slovenská pošta proti Komisii (T-556/08)

[Žaloba Slovenskej pošty proti Komisii o neplatnosť aktu inštitúcií ES, porušenie pravidiel hospodárskej súťaže - monopol]

Žalobou zo 17. decembra 2008 sa **Slovenská pošta** v súlade s článkom 230 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva²⁷ domáha **zrušenia rozhodnutia Komisie**²⁸, ktorým Komisia dospela k záveru, že slovenský poštový zákon upravujúci zmiešané listové zásielkové služby je v rozpore s článkom 86 ods. 1 v spojení s článkom 82 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, v časti, v ktorej vyhradzuje žalobkyni **doručovanie zmiešaných listových zásielok**.

Slovenská pošta je poskytovateľom univerzálnych poštových služieb na Slovensku. Spoločnosť poskytuje tradičné poštové služby každý pracovný deň, na celom území Slovenska, vrátane komerčne neatraktívnych oblastí. Na vyrovnanie straty vyplývajúcej z jej povinnosti poskytovať univerzálnu službu, má firma **monopol na Slovensku na doručovanie poštových zásielok s hmotnosťou do 50 gramov**. Osobitnú kategóriu zásielok predstavuje tzv. „hromadná pošta“, ktorá obsahuje poštové zásielky pochádzajúce najmä zo spoločností ako sú banky, poisťovne a telekomunikačné spoločnosti, ktoré odosielajú veľké množstvo korešpondencie pre svojich zákazníkov. Minimálne 65% doručovaných zásielok s hmotnosťou do 50 gramov patrí pod hromadnú poštu.

Relatívne novým fenoménom na slovenskom trhu poštových služieb je služba tzv. „**hybridnej pošty**“. Hlavným rysom tejto služby je to, že zákazníci môžu zadať spracovanie pošty, najmä pokiaľ ide o hromadnú poštu, poskytovateľom poštových služieb takým spôsobom, že elektronickou formou pošlú údaje do tlačových centier týchto poskytovateľov a tu sa potom vytvárajú fyzické poštové zásielky. Skutočné poštové zásielky sa potom odosielajú adresátom prostredníctvom tradičnej siete pôšt, ktorou disponuje poskytovateľ

²⁷ V súčasnosti článok 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

²⁸ Rozhodnutie K(2008) 5912 v konečnom znení zo 7. októbra 2008 (vec COMP/39.562 – Slovakian Postal Law).

poštových služieb. Elektronické údaje sú zasielané do centier, ktoré sú čo najbližšie k adresátovi, a takto je vzdialenosť, ktorú musia fyzické poštové zásielky prekonať, výrazne menšia a pošta sa doručuje rýchlejšie.

Komisia prijala rozhodnutie, v ktorom uvádza, že Slovenská republika bez prijateľného odôvodnenia **rozšírila monopol Slovenskej pošty** v oblasti poštových zásielok s hmotnosťou do 50 gramov z tradičného trhu poštových služieb aj na trh hybridnej poštovej služby.

Slovenská pošta tvrdí, že Komisia **porušila zásadu riadnej správy vecí verejných** tým, že nedôsledne prešetrila všetky súvisiace skutočnosti. Ďalej žalobkyňa uvádza, že Komisia **porušila povinnosť uviesť primerané dôvody**, a zastáva názor, že porušila právo žalobkyne **byť riadne vypočutá**. Žalobkyňa sa tiež domnieva, že Komisia sa dopustila **zjavne nesprávneho posúdenia a výkladu**, pokiaľ ide o skutkovú a právnu stránku zákonnosti udelenia výlučného práva v poštovom sektore a tvrdí, že Komisia **porušila zásady právnej istoty a legitímnych očakávaní**, keďže prijala zásadne odlišný a bezprecedentný prístup so zreteľom na vymedzenie relevantného trhu.

Vo veci bude nasledovať ústna časť konania; dátum ešte nebol stanovený.

1.3. Novácke chemické závody proti Komisii (T-352/09)

[Žaloba NCHZ proti Komisii o neplatnosť aktu inštitúcií ES; hospodárska súťaž; pokuta za kartelovú dohodu]

Žalobou zo 14. septembra 2009 sa spoločnosť **Novácke chemické závody, a. s.**, domáha zrušenia **rozhodnutia Komisie**²⁹, v ktorom Komisia uznala žalobcu spolu s inými podnikmi zodpovedným za porušenie článku 81 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva³⁰ a článku 53 Dohody o európskom hospodárskom priestore³¹, a to prostredníctvom **rozdelenia trhu, kvót, rozdelenia zákazníkov, stanovenia cien a výmeny citlivých obchodných informácií** medzi dodávateľmi karbidu vápnika a horčíkových granulátov. Subsidiárne žalobca žiada zrušenie alebo zníženie pokuty, ktorá mu bola uložená podľa článku 31 nariadenia Rady (ES) č. 1/2003 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 81 a 82 Zmluvy vo **výške 19 600 000 eur**.

Žalobca uvádza, že Komisia **porušila zásadu proporcionality a rovnosti zaobchádzania**, ktoré sú všeobecnými zásadami práva Spoločenstva, tým, že žalobcovi uložila **mimoriadne vysokú a neprimeranú pokutu**. Po druhé žalobca uvádza, že Komisia sa nezaoberala žalobcovou schopnosťou uhradiť pokutu a nebezpečenstvom, že pokuta môže viesť ku **konkurznému konaniu voči nemu**. Po tretie žalobca tvrdí, že priamym dôsledkom konkurzného konania proti žalobcovi bude jeho odstránenie ako konkurenta na relevantnom

²⁹ Rozhodnutie z 22. júla 2009 (vec č. COMP/F/39.396 - vápnikové a horčíkové reagenty pre oceliarsky a plynárenský priemysel).

³⁰ V súčasnosti článok 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

³¹ Tento článok je v podstate totožný s článkom 81 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva.

trhu, čím podľa žalobcu **Komisia narušila alebo obmedzila hospodársku súťaž** na relevantnom trhu.

Vo veci bude nasledovať ústna časť konania; dátum ešte nebol stanovený.

1.4. 1. garantovaná a. s. proti Komisii (T-392/09)

[Žaloba spoločnosti 1. garantovaná proti Komisii o neplatnosť aktu inštitúcií ES; hospodárska súťaž; pokuta za kartelovú dohodu]

Toto konanie úzko súvisí s konaním vo veci T-352/09 Novácke chemické závody proti Komisii (pozri vyššie).

Predmetom konania na Všeobecnom súde je žaloba podaná 2. októbra 2009 spoločnosťou **1. garantovaná, a. s.**, proti **Komисии Európskych spoločností**. V júli 2009 uložila Komisia pokuty v celkovej výške **61 120 000 eur deviatim spoločnostiam**: Almamet, Donau Chemie, Ecka Granulate, Slovenské elektrárne (za jej bývalú dcérsku spoločnosť TDR metalurgia), Novácke chemické závody a jej bývalej materskej spoločnosti 1. Garantovaná, SKW Stahl-Metallurgie a jej bývalým materským spoločnostiam Evonik Degussa a Arques industries za porušenie ustanovení Zmluvy o Založení Európskeho spoločenstva o zákaze kartelov a obmedzujúcich obchodných praktík.

Žalobkyňa (1. garantovaná a. s.) svojou žalobou žiada zrušenie rozhodnutia Komisie³², v ktorom Komisia konštatovala **existenciu kartelovej dohody** v odvetviach acetylidu vápenatého a horčika, ktorá viedla k porušeniu článku 81 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, a za ktorú bola žalobkyňa vyhlásená za solidárne zodpovednú so spoločnosťou Novácke chemické závody a. s. (ďalej len „NCHZ“).

Žalobkyňa po prvé uvádza, že Komisia sa dopustila **nesprávneho právneho posúdenia a skutkového omylu** tým, že pričíta konanie NCHZ žalobkyňi, že nezákonne obrátila dôkazné bremeno na žalobkyňu a tým, že sama dôkazné bremeno neuniesla. Žalobkyňa tvrdí, že Komisia na ňu, ako na väčšinového akcionára spoločnosti, ktorá sa priamo zúčastnila porušovania pravidiel hospodárskej súťaže, nesprávne použila domnienku použiteľnú na materské spoločnosti, ktoré sú jediným vlastníkom dcérskej spoločnosti. Žalobkyňa tvrdí, že Komisia nepreukázala, že žalobkyňa **skutočne a účinne vykonávala rozhodujúci vplyv** na NCHZ v dobe protiprávneho konania.

Po druhé sa žalobkyňa, subsidiárne pre prípad, že Súdny dvor potvrdí jej zodpovednosť, domáha, aby bola pokuta, ktorá jej bola uložená solidárne s NCHZ, **znížená v rámci neobmedzenej právomoci Súdneho dvora** podľa článku 229 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva v spojení s článkom 31 nariadenia (ES) č. 1/2003³³, pretože Komisia nesprávne použila hranicu 10% obratu obsiahnutú v článku 23 nariadenia (ES) č. 1/2003. Podľa žalobkyne sa Komisia zjavne dopustila omylu, keď použila rok 2007, namiesto roku 2008, ako referenčný rok pre výpočet 10% obratu.

³² Rozhodnutie K(2009) 5791 v konečnom znení z 22. júla 2009 (vec č. COMP/F/39.396 - Činidlá na báze acetylidu vápenatého a horčika pre oceľarský a plynárenský priemysel).

³³ Nariadenie Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 81 a 82 Zmluvy (Text s významom pre EHP).

Pokiaľ ide o **výšku pokuty**, žalobkyňa tvrdí, že je **neprimeraná** vo vzťahu k sledovaným legitímnym záujmom, konkrétne k záujmu zabezpečiť, aby hospodárska súťaž na vnútornom trhu nebola narušená. Podľa žalobkyne výška pokuty spôsobí zníženie počtu súťažiacich a posilní postavenie najväčšej spoločnosti Akzo Nobel na trhu, čo je v rozpore s cieľom uvedeným v článku 3 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva.

Nakoniec žalobkyňa tvrdí, že Komisia sa dopustila nesprávneho posúdenia, keď **nepoužila svoje vlastné usmernenia**³⁴, pokiaľ ide o schopnosť žalobkyne zaplatiť túto pokutu. Žalobkyňa konkrétne tvrdí, že zamietnutie jej tvrdení o jej neschopnosti platiť je nedostatočne odôvodnené a je zjavne neprimerané, pretože Komisia údajne nezohľadnila objektívny dôkaz, ktorý jej bol poskytnutý, že uloženie pokuty by nezvratne ohrozilo ekonomickú životaschopnosť žalobkyne a viedlo by ku strate celej hodnoty jej majetku.

Vo veci bude nasledovať ústna časť konania; dátum ešte nebol stanovený.

1.5. Slovak Telekom proti Komisii (T-458/09)

[Žaloba spoločnosti Slovak Telekom proti Komisii o neplatnosť aktu inštitúcií ES, hospodárska súťaž, vyšetrovacia právomoc Komisie – časová pôsobnosť]

Toto konanie bolo spojené na spoločné konanie s konaním vo veci **Slovak Telekom proti Komisii (T-171/10)** /pozri nižšie/.

Predmetom konania na Všeobecnom súde bola žaloba podaná 13. novembra 2009 spoločnosťou **Slovak Telekom, a. s.**, proti **Komisii Európskych spoločenstiev**.

Žalobkyňa sa v tomto konaní domáhala **zrušenia rozhodnutia Komisie**³⁵, v ktorom jej Komisia, na základe článkov 18 ods. 3 a 24 ods. 1 nariadenia Rady 1/2003 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 81 a 82 Zmluvy (ďalej aj „nariadenie 1/2003“), určila predložiť informácie v rámci konania vo veci COMP/39523 - Slovak Telekom, týkajúce sa konania podľa článku 82 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva³⁶, a uložila penále v prípade nevykonania rozhodnutia.

Na podporu svojich tvrdení žalobkyňa uviedla tri žalobné dôvody.

Po prvé tvrdila, že napadnuté rozhodnutie porušuje článok 18 ods. 3 nariadenia 1/2003, pokiaľ ide o **informácie za obdobie pred pristúpením Slovenskej republiky k Európskej únii** (1. máj 2004). Podľa žalobkyne Komisia nemala pred pristúpením právomoc uplatňovať právo Európskych spoločenstiev na konanie na území Slovenskej republiky; v dôsledku toho nie je oprávnená využívať svoju vyšetrovaciu právomoc stanovenú v uvedenom článku na získanie informácií týkajúcich sa uvedeného obdobia.

³⁴ Usmernenia k metóde stanovenia pokút uložených podľa článku 23 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 1/2003.

³⁵ Rozhodnutie K(2009) 6840 z 3. septembra 2009.

³⁶ Konanie týkajúce sa zneužívania dominantného postavenia na trhu.

Po druhe žalobkyňa tvrdila, že napadnuté rozhodnutie **porušuje zásadu procesnej rovnosti** stanovenú v článku 41 ods. 1 Charty základných práv. Vyšetovanie Komisie zamerané na konanie žalobkyne počas obdobia, keď právo Európskych spoločenstiev v Slovenskej republike neplatilo a žalobkyňa nebola povinná jeho ustanovenia dodržiavať, môže žalobkyňu poškodiť.

Po tretie žalobkyňa tvrdila, že napadnuté **rozhodnutie porušuje zásadu proporcionality** stanovenú v článku 18 ods. 3 nariadenia 1/2003, podľa ktorej Komisia môže od podnikov žiadať, aby jej poskytli potrebné informácie. Žalobkyňa v tejto súvislosti tvrdila, že Komisia nepreukázala potrebnú súvislosť medzi požadovanými informáciami z obdobia pred pristúpením a údajne protiprávnym konaním po pristúpení k Európskej únii. Podľa názoru žalobkyne preto informácie alebo dokumenty týkajúce sa obdobia pred pristúpením nie sú potrebné na to, aby Komisia posúdila, či konanie žalobkyne po pristúpení bolo v súlade s právom Európskych spoločenstiev.

1.6. Slovak Telekom proti Komisii (T-171/10)

[Žaloba spoločnosti Slovak Telekom proti Komisii o neplatnosť aktu inštitúcií ES, hospodárska súťaž, vyšetrovacia právomoc Komisie – časová pôsobnosť]

Toto konanie bolo spojené na spoločné konanie s konaním vo veci **Slovak Telekom proti Komisii (T-458/09)** /pozri vyššie/.

Skutkové okolnosti prípadov boli identické. Po tom, ako Slovak Telecom podal žalobu na Komisiu, a táto žaloba viedla k začatiu konania vo veci T-458/09, Komisia naďalej žiadala dodatočné **informácie týkajúce sa podnikateľskej činnosti spoločnosti v období pred pristúpením Slovenskej republiky k Európskej únii**, a prijala nové rozhodnutie³⁷, ktorým nariadila spoločnosti Slovak Telekom, aby poskytla tieto informácie.

Slovak Telekom napadol aj toto rozhodnutie na Všeobecnom súde a žiadal ho zrušiť z rovnakých dôvodov ako predchádzajúce rozhodnutie.

V spojených veciach **T-458/09 a T-171/10 Slovak Telekom proti Komisii** bolo už rozhodnuté. **Všeobecný súd (ôsma komora) rozsudkom z 22. marca 2012 rozhodol o zamietnutí žalôb a zaviazal Slovak Telekom a. s. k náhrade trov konania.**

[Hospodárska súťaž – Správne konanie – Rozhodnutie o žiadosti o informácie – Potreba požadovaných informácií – Zásada riadnej správy vecí verejných – Povinnosť odôvodnenia – Proporcionality]

Všeobecný súd rozhodol, že Komisia mohla v rámci vyšetovania v oblasti hospodárskej súťaže žiadať od spoločnosti Slovak Telekom informácie o jej činnosti pred pristúpením Slovenska k Európskej únii. Uviedol, že Komisia môže požadovať od podniku informácie týkajúce sa obdobia, počas ktorého sa naň neuplatňovali pravidlá hospodárskej súťaže Európskej únie, ak sú tieto informácie nevyhnutné na konštatovanie prípadného porušenia uvedených pravidiel od momentu, keď sa dané pravidlá na tento podnik už uplatňovali. V tejto súvislosti Všeobecný súd tiež pripomenul, že vzhľadom na širokú vyšetrovaciu

³⁷ Rozhodnutie K(2010) 902 z 8. februára 2010.

a kontrolnú právomoc Komisie, prináleží tejto inštitúcii posúdiť nevyhnutnosť informácií, ktoré požaduje od dotknutých podnikov.

Všeobecný súd neprijal tvrdenia žalobkyne, podľa ktorých Komisia v zásade nemôže svoje rozhodnutie založiť na informáciách, ktoré sa týkali správania žalobkyne v období pred prístupím Slovenska k Európskej únii, s cieľom posúdiť zlučiteľnosť jej činnosti s pravidlami hospodárskej súťaže Európskej únie po uvedenom prístupí, a napokon obidve žaloby v celom rozsahu zamietol.

2. Výber z judikatúry

2.1. VALE Építési kft (C-378/10)

[Články 49 a 54 Zmluvy o fungovaní Európskej únie /ZFEÚ/ – Sloboda usadiť sa – Zásady ekvivalencie a efektivity – Cezhraničná premena – Zamietnutie zápisu do registra]

Pokiaľ členský štát pripúšťa možnosť premeny spoločnosti, túto možnosť musí poskytnúť aj spoločnosti, ktorá bola založená v inom členskom štáte

Maďarské právo povoľuje maďarským spoločnostiam ich premenu³⁸, ale neumožňuje premenu spoločnosti podliehajúcej právu iného členského štátu na spoločnosť založenú podľa maďarského práva.

Talianska spoločnosť VALE Construzioni Srl bola založená a zapísaná do obchodného registra v Ríme v roku 2000. Dňa 3. februára 2006 táto spoločnosť požiadala o výmaz z registra, pretože chcela premiestniť svoje sídlo a svoju činnosť do Maďarska a skončiť svoju činnosť v Taliansku. Dňa 13. februára 2006 bola spoločnosť vymazaná z talianskeho registra, kde sa uviedlo, že „spoločnosť sa presťahovala do Maďarska“.

V nadväznosti na tento výmaz riaditeľ spoločnosti VALE Construzioni a ďalšia fyzická osoba založili spoločnosť VALE Építési kft. Zástupca tejto spoločnosti podal na maďarský registrový súd návrh na jej zápis do obchodného registra s uvedením spoločnosti VALE Construzioni ako právnej predchodkyne spoločnosti VALE Építési kft. Tento návrh však registrový súd zamietol z dôvodu, že spoločnosť založená a zapísaná v Taliansku nemôže premiestniť svoje sídlo do Maďarska a nemožno ju zapísať do obchodného registra v Maďarsku ako právnu predchodkyňu maďarskej spoločnosti.

Legfelsőbb Bíróság (Najvyšší súd, Maďarsko), ktorý má rozhodnúť o návrhu na zápis spoločnosti VALE Építési, sa Súdneho dvora pýta, či maďarská právna úprava, ktorá umožňuje maďarským spoločnostiam ich premenu, pričom spoločnostiam iných členských štátov zakazuje ich premenu na maďarskú spoločnosť, je zlučiteľná so zásadou slobody usadiť sa. Za týchto okolností si maďarský súd kladie otázku, či pri zápise spoločnosti do obchodného registra môže členský štát odmietnuť vykonať zápis predchodcu tejto spoločnosti, ktorý má pôvod v inom členskom štáte.

Vo vyhlásenom rozsudku Súdny dvor v prvom rade pripomína, že ak právo Únie neposkytuje jednotnú definíciu spoločností, môžu tieto spoločnosti existovať len prostredníctvom vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá určuje ich založenie a fungovanie. V rámci cezhraničnej

³⁸ V tejto veci premena spočíva v zmene sídla a súčasne v zmene uplatniteľného vnútroštátneho práva.

premeny spoločnosti môže hostiteľský členský štát určiť vnútroštátne právo príslušné na takúto operáciu a uplatniť tak svoje vnútroštátne právo týkajúce sa založenia a fungovania spoločnosti.

Súdny dvor však zdôrazňuje, že vnútroštátna právna úprava v tejto oblasti sa v prvom rade nemôže odchyliť od zásady slobody usadiť sa, a preto jej ustanovenia zakazujúce premenu spoločnosti pochádzajúcej z iného členského štátu, hoci vnútroštátnym spoločnostiam ich premenu umožňujú, treba skúmať s prihliadnutím na túto zásadu.

Súdny dvor v tejto súvislosti konštatuje, že dotknutá maďarská právna úprava tým, že umožňuje len premenu spoločnosti, ktorá už má svoje sídlo v Maďarsku, vo všeobecnosti zavádza **rozdielne zaobchádzanie medzi spoločnosťami podľa toho, či ide o vnútroštátnu alebo cezhraničnú premenu**. Takéto rozdielne zaobchádzanie, ktoré svojou povahou odrádza spoločnosti so sídlom v iných členských štátoch od výkonu ich slobody usadiť sa, pritom **predstavuje neodôvodnené obmedzenie výkonu tejto slobody**. Súdny dvor ďalej uvádza, že na uskutočnenie cezhraničnej premeny je potrebné postupné uplatnenie dvoch vnútroštátnych práv na tento právny úkon. Súdny dvor navyše konštatuje, že z článkov 49 ZFEÚ a 54 ZFEÚ týkajúcich sa slobody usadiť sa nemožno vyvodiť konkrétne právne normy, ktoré môžu nahradiť vnútroštátne predpisy. **Za týchto podmienok sa musia vnútroštátne normy uplatniť v súlade so zásadami ekvivalencie a efektivity**, ktorých cieľom je ochrana práv osôb podliehajúcich súdnej právomoci, ktoré im vyplývajú z práva Únie.

Súdny dvor preto po prvé konštatuje, že nemožno spochybníť, že Maďarská republika uplatnila ustanovenia svojho vnútroštátneho práva týkajúce sa vnútroštátnych premien, ktoré upravujú založenie a fungovanie spoločnosti, akými sú požiadavky súvisiace s vypracovaním účtovnej uzávierky a súpisu aktív.

Po druhé, ak členský štát v rámci cezhraničnej premeny vyžaduje striktnú právnu a hospodársku kontinuitu medzi predchodkyňou spoločnosti, ktorá požiadala o premenu, a premenenou nástupníckou spoločnosťou, takúto požiadavku možno tiež uložiť v rámci cezhraničnej premeny.

Po tretie však Súdny dvor rozhodol, že právo Únie bráni tomu, aby orgány členského štátu odmietli pri cezhraničnej premene uviesť v obchodnom registri spoločnosť členského štátu pôvodu – ako právnu predchodkyňu premenenej spoločnosti – ak v prípade vnútroštátnej premeny sa pri zápise tento údaj o predchodcovi spoločnosti uvádza.

Nakoniec Súdny dvor odpovedá, že orgány hostiteľského členského štátu, ktoré skúmajú žiadosť o zápis spoločnosti, musia zohľadniť dokumenty vydané orgánmi členského štátu pôvodu, ktoré osvedčujú, že táto spoločnosť pri skončení svojej činnosti v tomto štáte skutočne konala v súlade s vnútroštátnou právnou úpravou štátu pôvodu.

2.2. Jackson International Trading Co. Kurt D. Brühl GmbH & Co. KG proti Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu /ÚHVT/(T-60/10)

Rozsudok Všeobecného súdu (prvá komora) zo 6. júla 2012

[Vnútroštatná politika EÚ – Aproximácia právnych predpisov – Ochranná známka Spoločenstva – Relatívne dôvody zamietnutia – Posudzované označenia]

Divadelná spoločnosť The Royal Shakespeare Company dosiahla neplatnosť ochrannej známky Spoločenstva ROYAL SHAKESPEARE zapísanej pre nápoje v prospech inej spoločnosti

Všeobecný súd dospel k záveru, že Úrad pre harmonizáciu vnútorného trhu /ÚHVT/ oprávnene rozhodol, že existuje vážne nebezpečenstvo, že používanie tejto ochrannej známky neoprávnene využíva dobré meno skoršej ochrannej známky Spoločenstva RSC-ROYAL SHAKESPEARE COMPANY

Rakúska spoločnosť Jackson International Trading podala na ÚHVT (Úrad pre harmonizáciu vnútorného trhu) návrh na zápis slovného označenia ROYAL SHAKESPEARE ako ochrannej známky Spoločenstva pre alkoholické nápoje (najmä pre pivo a škótsku whisky) a nealkoholické nápoje (minerálna voda, ovocné šťavy atď.), ako aj pre reštauračné služby. ÚHVT túto ochrannú známku zapísal v roku 2003.

V roku 2006 britská divadelná spoločnosť The Royal Shakespeare Company požiadala ÚHVT o vyhlásenie neplatnosti tejto ochrannej známky najmä z dôvodu, že jej používaním sa neoprávnene využíva dobré meno jej skorších ochranných známk v Spojenom kráľovstve vrátane ochrannej známky Spoločenstva RSC-ROYAL SHAKESPEARE COMPANY zapísanej v roku 1999 najmä pre divadelné predstavenia. Rozhodnutím z 19. novembra 2009 odvolací senát ÚHVT vyhlásil neplatnosť napadnutej ochrannej známky ROYAL SHAKESPEARE s odôvodnením, že existuje vážne nebezpečenstvo, že používaním tejto ochrannej známky sa bude neoprávnene využívať dobré meno skoršej ochrannej známky RSC-ROYAL SHAKESPEARE COMPANY.

Všeobecný súd svojím rozsudkom z dnešného dňa potvrdil toto rozhodnutie o vyhlásení neplatnosti a zamietol žalobu, ktorú Jackson International Trading podala proti tomuto rozhodnutiu.

Všeobecný súd po prvé zdôrazňuje, že odvolací senát ÚHVT oprávnene konštatoval, že obidve ochranné známky sú podobné, a dospel k záveru o existencii pravdepodobnosti asociácie. Vzhľadom na to, že ochranná známka, ktorá je predmetom návrhu na vyhlásenie neplatnosti, obsahuje výlučne hlavný a rozlišovací prvok skoršej ochrannej známky, a to slovný výraz „royal shakespeare“, obidve ochranné známky sú vizuálne, foneticky a koncepčne podobné, v dôsledku čoho si priemerný spotrebiteľ medzi nimi vytvorí spojitosť. Po druhé odvolací senát ÚHVT oprávnene konštatoval, že dobré meno skoršej ochrannej známky Spoločenstva sa vzťahuje na širokú verejnosť. Ide totiž predovšetkým o dobré meno skoršej ochrannej známky zapísanej pre služby divadelných predstavení, ktoré sú v rozpore s tým, čo tvrdí Jackson International Trading, službami určenými širokej verejnosti, a nie iba určitej časti spotrebiteľov alebo vybranej skupine.

Po tretie Všeobecný súd zdôrazňuje, že Jackson International Trading nespochybňuje záver odvolacieho senátu ÚHVT, podľa ktorého ochranná známka RSC-ROYAL SHAKESPEARE COMPANY má v Spojenom kráľovstve „výnimočne“ dobré meno v oblasti služieb „divadelných predstavení“. Navyše zdôrazňuje, že toto dobré meno postačuje na založenie dobrého mena na úrovni Európskej únie.

Po štvrté Všeobecný súd konštatuje, že Jackson International Trading používaním napadnutej ochrannej známky ťažila z atraktivity, reputácie a prestíže skoršej ochrannej známky v prospech svojich vlastných výrobkov (pivo a iné nápoje) a služieb. Tieto výrobky na trhu s nápojmi totiž priťahovali pozornosť spotrebiteľa v dôsledku asociácie s divadelnou spoločnosťou The Royal Shakespeare Company a jej skoršou ochrannou známkou, čo jej zabezpečovalo obchodnú výhodu vo vzťahu k výrobkom konkurencie. Táto obchodná výhoda spočívala v tom, že bez akejkoľvek kompenzácie využívala úsilie, ktoré The Royal Shakespeare Company vynaložila pri získavaní dobrého mena a povesti svojej skoršej

ochrannej známky. Ide teda o výhodu, pri ktorej Jackson International Trading neoprávnene ťažila z dobrého mena skoršej ochrannej známky.

Po piate Všeobecný súd konštatuje, že odvolací senát ÚHVT oprávnene rozhodol, že Jackson International Trading nepreukázala existenciu ani jedného dôvodu na používanie napadnutej ochrannej známky.

Z týchto dôvodov odvolací senát ÚHVT oprávnene vyhlásil ochrannú známku ROYAL SHAKESPEARE, ktorú predtým zapísal v prospech spoločnosti Jackson International Trading, za neplatnú.

2.3. Markus Geltl proti Daimler AG (C-19/11)

Rozsudok Súdneho dvora Európskej únie (druhá komora) z 28. júna 2012

[Smernice 2003/6/ES a 2003/124/ES – Dôverná informácia – Pojem „presná informácia“ – Etapy pri časovo natiahnutom priebehu – Zmienka o rade okolností a o udalosti, o ktorých môžeme odôvodnene predpokladať, že nastanú – Výklad pojmov „možno odôvodnene predpokladať“ – Zverejnenie informácií týkajúcich sa zmeny vedúceho zamestnanca spoločnosti]

Etapa predchádzajúca rozhodnutiu podniku kótovaného na burze môže predstavovať dôvernú informáciu, o ktorej musia byť informované finančné trhy

S cieľom zabezpečiť integritu finančných trhov Európskej únie a zvýšiť dôveru investorov v tieto trhy zakazuje smernica 2003/6³⁹ obchodovanie s využitím dôverných informácií a ukladá emitentom finančných nástrojov povinnosť bezodkladne informovať verejnosť o dôverných informáciách, ktoré sa ich priamo týkajú.

„Dôverná informácia“ je definovaná ako (i) presná informácia, (ii) ktorá nebola zverejnená, (iii) ktorá priamo alebo nepriamo súvisí s jedným alebo viacerými emitentmi finančných nástrojov alebo s jedným alebo viacerými finančnými nástrojmi a (iv) ktorá, ak by sa uverejnila, by pravdepodobne mala významný vplyv na ceny predmetných finančných nástrojov alebo na cenu súvisiacich finančných nástrojov. Smernica 2003/124⁴⁰ presnejšie definuje pojem „presná informácia“. Informácia tak musí naznačovať rad okolností, ktoré nastali alebo o ktorých sa môže odôvodnene predpokladať, že nastanú, alebo udalosť, ktorá nastala alebo je odôvodnene očakávať, že nastane.

Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor, Nemecko) žiada Súdny dvor o objasnenie pojmu „presná informácia“. Na tento súd bol podaný návrh v rámci sporu medzi pánom Geltlom a spoločnosťou Daimler AG (ďalej len „Daimler“), predmetom ktorého je škoda, ktorá vznikla pánu Geltlovi z dôvodu, že spoločnosť údajne oneskorene zverejnila informácie o predčasnom odchode jej predsedu, pána Schremppa, z predstavenstva spoločnosti. Po tom, čo dňa 28. júla 2005 bolo oznámené v ten deň prijaté rozhodnutie dozornej rady spoločnosti Daimler, podľa ktorého pán Schrempp odstúpi z funkcie koncom tohto roka

³⁹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady z 28. januára 2003 o obchodovaní s využitím dôverných informácií a o manipulácii s trhom (zneužívanie trhu) (Ú. v. EÚ L 96, s. 16; Mim. vyd. 06/004, s. 367).

⁴⁰ Smernice Komisie z 22. decembra 2003, ktorou sa vykonáva smernica 2003/6/ES, pokiaľ ide o vymedzenie a zverejňovanie dôverných informácií a vymedzenie manipulácie s trhom (Ú. v. EÚ L 339, s. 70; Mim. vyd. 06/006, s. 348).

a nahradí ho pán Zetsche, prudko stúpila hodnota kurzu jej akcií. Pán Gelll však už svoje akcie spoločnosti Daimler predal.

Bundesgerichtshof sa predovšetkým pýta, či uvedená informácia o odchode pána Schremppa mohla vzniknúť ešte pred prijatím rozhodnutia správnej rady z 28. júla 2005. Pán Schrempp totiž 17. mája 2005 oboznámil predsedu správnej rady so svojim úmyslom opustiť spoločnosť, o čom boli následne informovaní aj ostatní členovia správnej rady a predstavenstva.

Súdny dvor rozsudkom, ktorý bol vydaný v tento deň, odpovedal, že pri časovo natiahnutom priebehu, pri ktorom sa uskutočňuje určitá okolnosť alebo udalosť, sa môže za presnú informáciu považovať nielen táto okolnosť alebo udalosť, ale aj etapy priebehu, ktoré sú spojené s jej uskutočnením. Samotná etapa v časovo natiahnutom priebehu môže totiž predstavovať rad okolností alebo udalostí v zmysle významu, ktorý sa zvyčajne prikladá daným pojmom. Tento výklad sa netýka len etáp, ktoré už nastali, ale aj etáp, o ktorých možno odôvodnene predpokladať, že nastanú.

Každý iný výklad by mohol ohroziť ciele smernice, ktorými sú zabezpečiť integritu finančných trhov Únie a zvýšiť dôveru investorov v tieto trhy. Vylúčenie, že informácia týkajúca sa etapy v časovo natiahnutom priebehu môže byť presná, by totiž zmarilo povinnosť uverejniť túto informáciu, napriek tomu, že by táto informácia bola úplne špecifická a že by boli naplnené ostatné prvky dôvernej informácie. V tejto situácii sa môžu určité osoby disponujúce touto informáciou nachádzať vo zvýhodnenej pozícii v porovnaní s ostatnými investormi a môžu z nej ťažiť na úkor osôb, ktorým táto informácia nie je známa.

Pokiaľ ide o pojem rad okolností, o ktorých sa možno odôvodnene predpokladať, že nastanú alebo udalosť, o ktorej je odôvodnené očakávať, že nastane, Súdny dvor zdôraznil, že sa týka budúcich okolností alebo udalostí, pri ktorých sa na základe celkového posúdenia už existujúcich prvkov zdá, že existuje skutočná perspektíva ich uskutočnenia. Preto nie je nevyhnutné preukázať vysokú pravdepodobnosť dotknutých okolností alebo udalostí. Navyše na výklad tohto pojmu nemá vplyv rozsah ich účinkov na cenu predmetných finančných nástrojov.

2.4. Microsoft Corp. proti Európskej komisii(T-167/08)

Rozsudok Všeobecného súdu (druhá komora) z 27. júna 2012

[Hospodárska súťaž – Zneužitie dominantného postavenia – Operačné systémy pre osobné počítače – Operačné systémy pre servery pracovnej skupiny – Odmietnutie podniku s dominantným postavením poskytnúť informácie súvisiace s interoperabilitou a povoliť ich používanie – Výkon povinností vyplývajúcich z rozhodnutia, ktorým sa konštatuje porušenie a ukladajú sa opatrenia zaväzujúce na určité správanie – Penále]

Všeobecný súd potvrdil podstatu rozhodnutia Komisie, ktorým bolo Microsoftu uložené penále za to, že odmietol poskytnúť svojim konkurentom prístup k informáciám súvisiacim s interoperabilitou za primeraných podmienok

Všeobecný súd však znížil výšku tohto penále z 899 na 860 miliónov eur, aby sa zohľadnila skutočnosť, že Komisia umožnila Microsoftu uplatňovať obmedzenia týkajúce sa distribúcie produktov „open source“ do 17. septembra 2007

Dňa 24. marca 2004 prijala Komisia rozhodnutie⁴¹, v ktorom dospela k záveru, že Microsoft zneužil svoje dominantné postavenie dvomi rôznymi správaniami, a v dôsledku toho uložila Microsoftu pokutu vo výške viac než 497 miliónov eur.

Prvé zo sankcionovaných správání, ktoré je ako jediné relevantné v tejto veci, spočívalo v tom, že Microsoft odmietol zverejniť svojim konkurentom niektoré „informácie súvisiace s interoperabilitou“ od októbra 1998 do 24. marca 2004, a povoliť ich používanie na vývoj a distribúciu konkurenčných produktov na trhu operačných systémov pre servery pracovnej skupiny. Komisia ako opatrenie na nápravu Microsoftu nariadila, že je povinný poskytnúť prístup k týmto informáciám a povoliť ich používanie za primeraných a nediskriminačných podmienok. S cieľom pomôcť Komisii zabezpečiť, že Microsoft vyhovie rozhodnutiu sa stanovilo, že na náklady Microsoftu bude ustanovený nezávislý splnomocnenec, ktorý bude mať nezávisle od Komisie právomoc prístupu k podpore, informáciám, dokumentom, do priestorov a k zamestnancom Microsoftu, ako aj k „zdrojovému kódu“ príslušných produktov Microsoftu.

Po prijatí rozhodnutia z roku 2004 sa medzi Komisiou a Microsoftom začala diskusia na účely zavedenia mechanizmu, ktorým dôjde k zverejneniu informácií súvisiacich s interoperabilitou. Keďže sa Komisia domnievala, že Microsoft neposkytol úplnú verziu informácií súvisiacich s interoperabilitou v lehote stanovenej rozhodnutím z roku 2004 a výška odmien požadovaných Microsoftom za poskytnutie prístupu k týmto informáciám nebola primeraná, prijala viacero rozhodnutí, ktorými mu bolo uložené penále.

Rozhodnutím z 12. júla 2006⁴² Komisia uložila penále vo výške 280,5 milióna eur z dôvodu, že Microsoft nespĺnil v období od 16. decembra 2005 do 20. júna 2006 povinnosti uložené v rozhodnutí z roku 2004.

Všeobecný súd vo svojom rozsudku zo 17. septembra 2007⁴³ v podstate potvrdil rozhodnutie z roku 2004. Čiastočne však zrušil článok rozhodnutia týkajúci sa nezávislého splnomocnenca.

Rozhodnutím z 27. februára 2008⁴⁴ bolo Microsoftu opätovne uložené penále vo výške 899 miliónov eur za obdobie od 21. júna 2006 do 21. októbra 2007, pretože výška odmien navrhovaných Microsoftom za priznanie prístupu k informáciám súvisiacim s interoperabilitou nebola primeraná.

Microsoft podal na Všeobecný súd návrh na zrušenie tohto rozhodnutia alebo subsidiárne zrušenie penále alebo zníženie jeho výšky.

Všeobecný súd vo svojom rozsudku z dnešného dňa v **podstate potvrdil rozhodnutie Komisie a zamietol všetky tvrdenia, ktoré predložil Microsoft na dosiahnutie jeho zrušenia**. Všeobecný súd dospel po prvé k záveru, že vzhľadom na zásady hodnotenia pripravené Microsoftom a Komisiou bol Microsoft schopný posúdiť, či je výška odmien, ktoré až do 21. októbra 2007 požadoval za poskytnutie prístupu k informáciám súvisiacim s interoperabilitou, primeraná v zmysle rozhodnutia z roku 2004.

Po druhé sa Všeobecný súd domnieva, že kritérium – zohľadnené Komisiou pri posúdení primeranej povahy výšky odmien požadovaných Microsoftom – týkajúce sa inovatívnej

⁴¹ Rozhodnutie 2007/53/ES, ktoré sa vzťahuje na konanie podľa článku 82 [ES] a článku 54 Dohody o EHP vedené proti spoločnosti Microsoft Corp. (vec COMP/C-3/37.792 – Microsoft) (Ú. v. EÚ L 32, 2007, s. 23).

⁴² Rozhodnutie K(2006) 3143 v konečnom znení (vec COMP/C-3/37.792 – Microsoft) (Ú. v. EÚ L 138, 2008, s. 10).

⁴³ Rozsudok Všeobecného súdu zo 17. septembra 2007, Microsoft/Komisia (T-201/04), pozri tiež TK č. 63/07.

⁴⁴ Rozhodnutie K(2008) 764 v konečnom znení, ktorým sa stanovuje konečná suma pravidelného penále uloženého [Microsoftu] rozhodnutím K(2005) 4420 v konečnom znení (Vec COMP/C-3/37.792 – Microsoft) (Ú. v. EÚ C 166, 2009, s. 20).

povahy predmetných technológií, môže určovať, či uvedené odmeny skôr odrážajú skutočnú hodnotu technológie než jej strategický význam, t. j. hodnotu založenú len na možnosti spolupracovať s operačnými systémami Microsoft.

Po tretie, v tejto súvislosti bola Komisia oprávnená posúdiť inovatívnu povahu uvedených technológií s odkázaním na jej zložky, t. j. novosť a zrejme nevyplývajúce, keďže Microsoft netvrdil, že by sa vynálezcovská činnosť súvisiaca s predmetnými technológiami nedala posúdiť v inom kontexte, než je kontext udelenia patentu. V rámci tejto veci sa posúdenie inovatívnej povahy technológií, ktorých sa týka napadnuté rozhodnutie, s ohľadom na novosť a vynálezcovskú činnosť, nevedie k všeobecnému zániku hodnoty práv duševného vlastníctva, obchodného tajomstva ani iných dôverných informácií, a tým skôr ani k tomu, aby sa uvedená povaha vyžadovala ako podmienka, bez ktorej by sa na produkt alebo na informáciu nemohlo vzťahovať také právo alebo by nemohli byť predmetom obchodného tajomstva všeobecne. Cieľom takého postupu je len vylúčiť to, aby Microsoft získal odmenu odrážajúcu strategický význam informácií súvisiacich s interoperabilitou, čo bolo zakázané v rozhodnutí z roku 2004.

Navyše sa Všeobecný súd domnieva, že Microsoftu sa nepodarilo vyvrátiť záver Komisie, že 166 zo 173 technológií spadajúcich medzi informácie súvisiace s interoperabilitou nebolo inovatívnych.

Všeobecný súd však považuje za **potrebné zmeniť výšku penále, aby sa prihliadlo na list Komisie z 1. júna 2005**. V tomto liste Komisia súhlasila s tým, že až do vyhlásenia rozsudku Všeobecného súdu vo veci Microsoft/Komisia, už citovaného v bode 18 vyššie, čiže do 17. septembra 2007 mohol Microsoft obmedziť distribúciu produktov, ktoré vyvíjali jeho konkurenti „open source“ na základe informácií súvisiacich s interoperabilitou, ktoré neboli chránené patentom a neboli ani inovatívne. Hoci napadnuté rozhodnutie bolo odôvodnené neprimeranosťou povahy výšky odmien navrhovanej Microsoftom a nie odmietnutím poskytnúť prístup k informáciám súvisiacim s interoperabilitou, tá skutočnosť, že Komisia vzhľadom na prekážku začatého konania dovolila Microsoftu uplatňovať počas určitého obdobia praktiky, ktoré mohli spôsobiť zachovanie situácie, ktorú sa rozhodnutie z roku 2004 snažilo odstrániť, je totiž možné zohľadniť v rámci určenia závažnosti sankcionovaného správania, a teda aj výšky penále.

V tejto súvislosti a so zreteľom na obsah spisu dospel Všeobecný súd k záveru, že možnosť ponúknutá v liste z 1. júna 2005 mala len okrajové účinky v porovnaní s účinkami spôsobenými sankcionovaným správaním, a teda **výšku penále uloženého Microsoftu treba stanoviť na 860 miliónov eur**.

Občianske právo

1. Rozhodnutia Súdneho dvora

Ochrana spotrebiteľa

1.1 POHOTOVOŠŤ s.r.o. / Iveta Korčkovská (C-76/10)

Výklad smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS — Zmluva o spotrebiteľskom úvere upravujúca neprimerane vysoký úrok a uplatnenie rozhodcovského konania v prípade sporu — Možnosť vnútroštátneho súdu, ktorý rozhoduje o návrhu na výkon právoplatného rozhodcovského nálezu, posúdiť bez návrhu prípadnú nekalú povahu týchto podmienok

Iveta Korčkovská (dlžníčka) je invalidná dôchodkyňa, telesne postihnutá a jej jediným príjmom je invalidný dôchodok 370 eur mesačne. Dlžníčka podpísala úverovú zmluvu (ďalej len „zmluva“) so spoločnosťou POHOTOVOŠŤ, s.r.o. Z obsahu zmluvy a z pripojených Všeobecných podmienok poskytnutia úveru (ďalej len „VPPÚ“) vyplýva, že si zobrala úver 663,88 eur na dobu 1 rok za poplatok 634,67 eur (19 120 Sk). Cena úveru teda podľa tohto poplatku predstavuje 95,6 % p.a. Ďalším paušálnym poplatkom bol poplatok za zabezpečenie úveru vo výške 312,02 eur (9 400 Sk). Podľa VPPÚ za nesplnenie záväzku má dlžníčka platiť sankciu 0,25 % denne, t.j. 91,25 % p.a. Prípadné budúce spory zo zmluvy majú byť riešené mediátorom a následne rozhodcovským súdom. Podľa zmluvy sa všetky vzťahy spravujú Obchodným zákonníkom. V zmluve sa vôbec nespomínajú inštitúty, ktoré sa podľa zákona o spotrebiteľských úveroch povinne musia uvádzať v zmluvách o spotrebiteľských úveroch, napr. ročná percentuálna miera nákladov. V zmluve je predtlačené splnomocnenie pre advokáta, ktorý ma zastupovať dlžníčku. Dlžníčka sa dostala do omeškania a veriteľ podal na Stálom rozhodcovskom súde žalobu. Tento súd za necelý mesiac vydal rozhodcovský rozsudok, na základe ktorého požiadal exekútor súd o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na sumu 3 333 eur. Nárast dlhu z pôvodnej výšky úveru 663,88 eur súvisí najmä s 91,25%-ným úrokom z omeškania (0,25% denne). Okresný súd Stará Ľubovňa zastavil exekučné konanie čiastočne pre rozpor s dobrými mravmi. Na základe odvolania veriteľa vec posudzuje Krajský súd v Prešove, ktorý sa obrátil na Súdny dvor so žiadosťou o výklad noriem Európskeho spoločenstva.

Prejudiciálne otázky:

1. a) Je údaj o celkových nákladoch spotrebiteľa v percentuálnych bodoch (ročná percentuálna miera nákladov — RPMN) natoľko dôležitý, že ak nie je v zmluve uvedený, nemožno považovať cenu spotrebiteľského úveru za transparentnú a dostatočne jasnú a zrozumiteľnú?

b) Je rámec ochrany spotrebiteľa, ktorú zabezpečuje Smernica Rady 93/13/EHS [1] z 5. apríla 1993 o neprimeraných, nečestných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách taký, že umožňuje označiť za nekalú podmienku v zmluve o spotrebiteľskom úvere aj cenu pre nedostatočnú transparentnosť a zrozumiteľnosť, ak v zmluve absentuje údaj v percentuálnych bodoch o celkových nákladoch na spotrebiteľský úver a cena je vyjadrená len

peňažnou sumou zloženou z viacerých poplatkov uvedených jednak v zmluve a jednak vo Všeobecných obchodných podmienkach?

2. a) Či Smernica Rady 93/13/EHS zo dňa 5. apríla 1993 o neprimeraných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách musí byť vykladaná v tom zmysle, že vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o návrhu na nútený výkon právoplatného rozhodcovského nálezu, vydaného bez účasti spotrebiteľa, musí, pokiaľ má za týmto účelom k dispozícii nevyhnutné informácie o právnom a skutkovom stave, aj bez návrhu posúdiť neprimeranosť sankcie obsiahnutej v zmluve o úvere uzavretej poskytovateľom úveru so spotrebiteľom, ak je podľa vnútroštátnych procesných pravidiel možné vykonať také posúdenie v rámci obdobných konaní na základe vnútroštátneho práva?

b) Ak ide o neprimeranú sankciu za porušenie záväzkov spotrebiteľa, prislúcha tomuto súdu vyvodiť všetky dôsledky, ktoré z toho vyplývajú podľa vnútroštátneho práva, aby sa uistil, že tento spotrebiteľ nebude uvedenou sankciou viazaný?

c) Či sankcia 0,25 % denne z dlžnej sumy úveru t.j. 91,25 % p. a. môže byť posúdená ako nečestná podmienka pre jej neprimeranosť?

V zmysle **rozhodnutia Súdneho dvora (ôsma komora) zo 16. novembra 2010**

1. Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o neprimeraných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách musí byť vykladaná v tom zmysle, že vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o návrhu na nútený výkon právoplatného rozhodcovského nálezu, vydaného bez účasti spotrebiteľa, musí, pokiaľ má za týmto účelom k dispozícii nevyhnutné informácie o právnom a skutkovom stave, aj bez návrhu posúdiť neprimeranosť sankcie obsiahnutej v zmluve o úvere uzavretej poskytovateľom úveru so spotrebiteľom, ak je podľa vnútroštátnych procesných pravidiel možné vykonať také posúdenie v rámci obdobných konaní na základe vnútroštátneho práva.

2. Je úlohou dotknutého vnútroštátneho súdu určiť, či sa má podmienka zmluvy o úvere, aká je vo veci samej, upravujúca podľa zistení tohto súdu sankciu v neprimerane vysokej výške na ťarchu spotrebiteľa vzhľadom na všetky okolnosti týkajúce sa uzavretia tejto zmluvy považovať za nekalú v zmysle článkov 3 a 4 smernice 93/13. V prípade kladnej odpovede je úlohou uvedeného súdu vyvodiť všetky dôsledky, ktoré z toho vyplývajú podľa vnútroštátneho práva, s cieľom ubezpečiť sa, že tento spotrebiteľ nie je viazaný touto podmienkou.

3. Za okolností, aké sú vo veci samej, neexistencia údajov o ročnej percentuálnej miere nákladov v zmluve o spotrebiteľskom úvere, ktorý má podstatný význam v kontexte smernice Rady 87/102/EHS z 22. decembra 1986 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú spotrebiteľského úveru, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 98/7/ES zo 16. februára 1998, môže predstavovať rozhodujúcu okolnosť pre vnútroštátny súd v rámci jeho analýzy otázky, či podmienka zmluvy o spotrebiteľskom úvere týkajúca sa jeho nákladov, v ktorej sa nenachádza takýto údaj, je zrozumiteľná v zmysle článku 4 smernice 93/13. Ak nejde o takýto prípad, tento súd má možnosť aj bez návrhu posúdiť, či vzhľadom na všetky okolnosti týkajúce sa uzavretia tejto zmluvy je opomenutie údajov o ročnej percentuálnej miere nákladov v jej podmienke týkajúcej sa nákladov tohto úveru spôsobilé prisúdiť tejto doložke nekalú povahu v zmysle článkov 3 a 4 smernice 93/13. Napriek tomu bez ohľadu na priznanú možnosť posúdiť túto zmluvu z hľadiska smernice 93/13, smernica 87/102 sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu umožňuje aj bez návrhu uplatniť ustanovenia preberajúce do vnútroštátneho práva článok 4 tejto poslednej uvedenej smernice a stanovujúce, že neexistencia údajov o ročnej percentuálnej miere nákladov v zmluve o

spotrebiteľskom úvere má za následok, že poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

1.2. Jana Pereničová, Vladislav Perenič / S.O.S. financ, spol. s r.o. (C-453/10)

Ochrana spotrebiteľa - Zmluva o spotrebiteľskom úvere - Uvedenie nesprávnej ročnej percentuálnej miery nákladov - Vplyv nekalých obchodných praktík a nekalých podmienok na platnosť zmluvy ako celku

Svojou žalobou žalobcovia vo veci samej žiadajú vnútroštátny súd, aby rozhodol, že úverová zmluva, ktorú uzavreli so spoločnosťou S.O.S., nebankovou inštitúciou poskytujúcou spotrebiteľské úvery na základe štandardizovaných zmlúv, je neplatná. Úver im bol poskytnutý 12. marca 2008. Podľa úverovej zmluvy S.O.S. poskytla žalobcom úver vo výške 150 000 SKK (4 979 eur), ktorý mal byť splatený 32 mesačnými splátkami vo výške 6 000 SKK (199 eur), pričom posledná, tridsiata tretia splátka sa mala rovnať výške poskytnutého úveru. Žalobcovia sú teda povinní vrátiť sumu 342 000 SKK (11 352 eur). RPMN (ročná percentuálna miera nákladov) bola v tejto zmluve stanovená vo výške 48,63 %, hoci podľa výpočtu vykonaného vnútroštátnym súdom predstavuje v skutočnosti 58,76 %, keďže S.O.S. do svojho výpočtu nezahrnula náklady súvisiace s poskytnutím úveru. Vnútroštátny súd uvádza, že rozhodnutie o neplatnosti tejto zmluvy o krátkodobom úvere ako celku z dôvodu nekalosti niektorých jej ustanovení by bolo pre žalobcov vo veci samej výhodnejšie než ponechať v platnosti ustanovenia tejto zmluvy, ktoré nie sú nekalé. V prvom prípade by totiž boli dotknutí spotrebiteľa povinní zaplatiť len úroky z omeškania vo výške 9 % a nie celé náklady súvisiace s poskytnutím úveru, ktoré by boli oveľa vyššie než tieto úroky. Keďže sa Okresný súd Prešov domnieval, že riešenie sporu závisí od výkladu relevantných ustanovení práva Únie, rozhodol sa prerušiť konanie a položil Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

1. Či rámec ochrany spotrebiteľa podľa čl. 6 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS [1] z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len smernica 93/13/EHS) je taký, že umožňuje pri zistení nekalých zmluvných klauzúl v spotrebiteľskej zmluve urobiť záver, že zmluva ako celok spotrebiteľa nezaväzuje, ak je to pre spotrebiteľa výhodnejšie?

2. Sú kritéria determinujúce nekalú obchodnú praktiku podľa smernice EP a Rady 2005/29/ES [2] z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 84/450/EHS, smernice EP a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nariadenie EP a Rady (ES) č. 2006/2004 (ďalej len smernica 2005/29/ES) také, že umožňujú záver, že ak dodávateľ uvedie v zmluve nižšiu ročnú percentuálnu mieru nákladov (RPMN) oproti skutočnej, je možné považovať takýto postup dodávateľa voči spotrebiteľovi za nekalú obchodnú praktiku? Pripúšťa smernica 2005/29/ES v prípade zistenia nekalej obchodnej praktiky nejaký vplyv na platnosť úverovej zmluvy a na dosiahnutie cieľa v čl. 4 ods. 1 a čl. 6 ods. 1 smernice 93/13, ak je neplatnosť zmluvy pre spotrebiteľa výhodnejšia?

V zmysle **rozsudku Súdneho dvora** (prvá komora) z 15. marca 2012:

1. Článok 6 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že pri posudzovaní otázky, či zmluva uzavretá medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, ktorá obsahuje jednu alebo viacero nekalých podmienok, môže bez uvedených podmienok naďalej existovať, sa súd, ktorý o veci rozhoduje, nemôže opierať len o prípadnú výhodnosť vyhlásenia neplatnosti

dotknutej zmluvy ako celku pre jednu zo zmluvných strán, v tomto prípade spotrebiteľa. Uvedená smernica však nebráni tomu, aby členský štát v súlade s právom Únie stanovil, že zmluva uzavretá medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, ktorá obsahuje jednu alebo viacero nekalých podmienok, je neplatná ako celok, pokiaľ sa ukazuje, že to zaistí lepšiu ochranu spotrebiteľa.

2. Obchodnú praktiku, o akú ide vo veci samej, ktorá spočíva v uvedení nižšej než skutočnej ročnej percentuálnej miery nákladov v zmluve o úvere, treba kvalifikovať ako "klamlivú" v zmysle článku 6 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 84/450/EHS, smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 ("smernica o nekalých obchodných praktikách"), pokiaľ zapríčiňuje alebo je spôsobilá zapríčiniť, že priemerný spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby overil, či to tak je vo veci samej. Konštatovanie nekalosti takej obchodnej praktiky predstavuje jeden z prvkov, na ktorých príslušný súd môže podľa článku 4 ods. 1 smernice 93/13 založiť svoje posúdenie nekalosti zmluvných podmienok týkajúcich sa nákladov na úver poskytnutý spotrebiteľovi. Také konštatovanie však nemá priamy vplyv na posúdenie platnosti uzavretej zmluvy o úvere podľa článku 6 ods. 1 smernice 93/13.

1.3. Banco Español de Crédito, SA / Joaquín Calderón Camino (C-618/10)

Smernica 93/13/EHS — Spotrebiteľské zmluvy — Nekalá podmienka týkajúca sa úrokov z omeškania — Konanie o platobnom rozkaze — Právomoc vnútroštátneho súdu

Dňa 28. mája 2007 J. Calderón Camino uzatvoril zmluvu o úvere vo výške 30 000 eur s Banesto (ďalej len "sporná zmluva") na účely nadobudnutia motorového vozidla "na potreby domácnosti". Nominálna úroková sadzba bola stanovená na 7,950 %, RPMN (ročná percentuálna miera nákladov) na 8,890 % a úroky z omeškania na 29 %. Napriek tomu, že úver bol splatný až 5. júna 2014, Banesto zastávala názor, že jeho splatnosť nastala už pred týmto dňom z dôvodu, že v septembri 2008 ešte nebolo zaplatených sedem mesačných splátok. Z tohto dôvodu podala 8. januára 2009 na Juzgado de Primera Instancia n 2 de Sabadell v súlade so španielskym právom návrh na vydanie platobného rozkazu na sumu 29.381,95 eura, zodpovedajúcu nezaplateným mesačným splátkam zvýšeným o zmluvné úroky a trovy konania. Dňa 21. januára 2010 Juzgado de Primera Instancia n 2 de Sabadell vydal uznesenie, v ktorom konštatoval jednak, že sporná zmluva je vopred naformulovaná štandardná zmluva, ktorá bola uzatvorená bez skutočných možností vyjednávania a obsahovala všeobecné podmienky, a jednak, že úroky z omeškania vo výške 29 % boli stanovené v zmluvnej podmienke v písomnej podobe napísanej na stroji, ktorá sa neodlišovala od zvyšnej časti textu, pokiaľ ide o typ písma, veľkosť použitého písma alebo o osobitný súhlas spotrebiteľa. Za týchto podmienok, prihliadajúc najmä na výšku úrokovej sadzby ("Euro interbank offered rate") a Európskej centrálnej banky (ECB), ako aj na skutočnosť, že uvedené úroky z omeškania boli o viac ako 20 percentuálnych bodov vyššie ako nominálna úroková sadzba, Juzgado de Primera Instancia n 2 de Sabadell ex offo rozhodol o absolútnej neplatnosti podmienky týkajúcej sa úrokov z omeškania z dôvodu jej nekalej povahy a odkázal na judikatúru Súdneho dvora v tejto oblasti. Okrem toho túto sadzbu znížil na 19 % s odkazom na úrokovú sadzbu stanovenú zákonom a sadzbu úrokov z omeškania stanovenú vo vnútroštátnych rozpočtových zákonoch z rokov 1990 až 2008 a

žiadal, aby Banesto nanovo vypočítala výšku úrokov za obdobie dotknuté v spore, ktorý mu bol predložený. Spoločnosť Banesto podala proti tomuto uzneseniu odvolanie, v ktorom uviedla, že Juzgado de Primera Instancia n 2 de Sabadell v tejto fáze konania nemohol ex offo rozhodnúť o neplatnosti podmienky týkajúcej sa úrokov z omeškania, ktorú považoval za nekalú, ani ju nemohol zmeniť. Audiencia Provincial de Barcelona v uznesení o predložení návrhu na začatie prejudiciálneho konania po prvé konštatoval, že španielska právna úprava v oblasti ochrany záujmov spotrebiteľov a užívateľov neoprávňuje súd, ktorý rozhoduje o návrhu na vydanie platobného rozkazu, ex offo a a limine rozhodnúť o neplatnosti nekalých podmienok, keďže sa ich prípadná nekalá povaha posudzuje v rámci všeobecného právneho konania, ktoré sa začne iba v prípade, že dlžník podá odpor. Pokiaľ ide po druhé o právo Únie, uvedený súd uviedol, že Súdny dvor v judikatúre síce vyložil článok 6 ods. 1 smernice 93/13 v tom zmysle, že vnútroštátne súdy sú povinné ex offo vzniesť námietku neplatnosti a neuplatniteľnosti nekalej podmienky napriek tomu, že zmluvné strany nepodali príslušný návrh v tomto zmysle. Napokon, aj keby bola praktika spočívajúca v začlenení podmienky týkajúcej sa úrokov z omeškania do textu zmluvy uzatvorenej medzi podnikateľom a spotrebiteľom považovaná za "nekalú" v zmysle smernice 2005/29, zákon č. 29/2009, ktorým sa mení právny režim nekalej hospodárskej súťaže a reklamy na zlepšenie ochrany spotrebiteľov a užívateľov (Ley 29/2009 por la que se modifica el régimen legal de la competencia desleal y de la publicidad para la mejora de la protección de los consumidores y usuarios), z 30. decembra 2009 (BOE č. 315 z 31. decembra 2009, s. 112039) neprebral článok 11 ods. 2 tejto smernice do španielskeho práva, a teda vnútroštátne súdy v každom prípade nemajú právomoc ex offo preskúmať prípadnú nekalú povahu uvedenej praktiky. Vzhľadom na tieto skutočnosti Audiencia Provincial de Barcelona rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

1. Je v rozpore s právom Únie, najmä s právom týkajúcim sa ochrany spotrebiteľov, ak vnútroštátny súd a limine alebo v ktorejkoľvek fáze konania ex offo nerozhodne o tom, či je zmluvná podmienka týkajúca sa úroku z omeškania (v tomto prípade 29 %) v prípade zmluvy o spotrebiteľskom úvere neplatná a či ju možno zmeniť? Môže súd bez toho, aby tým ohrozil práva spotrebiteľa priznané právom Únie, rozhodnúť, že akékoľvek preskúmanie takej zmluvnej podmienky vykoná až na základe návrhu dlžníka (prostredníctvom vhodnej procesnej námietky)?

2. Ako treba v súlade s článkom 6 ods. 1 smernice [93/13] a článkom 2 smernice [2009/22] vykladať článok 83 [legislatívneho dekrétu 1/2007]. Aký je v tomto ohľade rozsah pôsobnosti článku 6 ods. 1 smernice [93/13], keď stanovuje, aby neprimerané zmluvné podmienky "neboli záväzné pre spotrebiteľa"?

3. Možno vylúčiť súdne preskúmanie ex offo a a limine, ak žalobkyňa vo svojom návrhu jednoznačne uvedie výšku úrokov z omeškania, výšku pohľadávky vrátane istiny a úroku, zmluvných pokút a nákladov, úrokovú sadzbu a dobu, za ktorú sa požaduje úrok (alebo vyhlásenie, že k istine sa podľa práva členského štátu pôvodu automaticky pripisuje úrok zo zákona), predmet sporu vrátane opisu okolností, na ktoré sa žalobkyňa odvoláva ako na základ pohľadávky, a požadovaný úrok, kde jasne uvedie, či ide o zákonný alebo dohodnutý úrok, kapitalizáciu úroku alebo úverovú úrokovú sadzbu, skutočnosť, či ju vypočítala žalobkyňa, a počet percentuálnych bodov nad základnou sadzbou Európskej centrálnej banky, ako sa uvádza v nariadení [č. 1896/2006] o európskom platobnom rozkaze?

4. V prípade, že neexistujú vykonávacie predpisy, vyžaduje článok 5 písm. l) a m), článok 6 a článok 10 písm. l) smernice [2008/48], keď odkazujú na spôsob jej úpravy, aby finančná inštitúcia v zmluve osobitne uviedla a zdôraznila (spôsobom odlišným od zvyšnej

časti textu) ako informáciu ,pred uzavretím zmluvy úrokovú sadzbu pre prípad oneskorených platieb platnú v čase uzavretia zmluvy a ďalšie aspekty, ktoré treba zohľadniť pri jej stanovení (finančné náklady, náklady na vymáhanie atď.), a uviedla aj upozornenie na dôsledky spojené s týmito finančnými aspektmi?

5. Zahŕňa článok 6 ods. 2 smernice [2008/48] povinnosť oznámiť predčasné vypovedanie zmluvy o úvere alebo pôžičke, pokiaľ to vedie k platbám úrokov z omeškania? Uplatňuje sa zásada zákazu bezdôvodného obohatenia uvedená v článku 7 smernice [2008/48] v prípade, keď sa finančná inštitúcia snaží získať späť nielen vec (dlžný kapitál), ale aj neprimerane vysoké úroky z omeškania?

6. Ak neexistuje vykonávací predpis a na základe článku 11 ods. 2 smernice [2005/29], môže súd aj ex offo rozhodnúť, že zmluvná podmienka týkajúca sa úrokov z omeškania predstavuje nekalú prax?

Podľa rozsudku Súdneho dvora (prvá komora) zo 14. júna 2012:

1. Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že jej odporuje právna úprava členského štátu, akou je právna úprava dotknutá vo veci samej, ktorá vnútroštátnemu súdu rozhodujúcemu o návrhu na vydanie platobného rozkazu neumožňuje ani a limine, ani v ktorejkoľvek inej fáze konania ex offo preskúmať prípadnú nekalú povahu podmienky týkajúcej sa úrokov z omeškania, ktorá je súčasťou zmluvy uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, ak spotrebiteľ nepodá odpor.

2. Článok 6 ods. 1 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že mu odporuje právna úprava členského štátu, akou je článok 83 legislatívneho dekrétu 1/2007 o prepracovaní všeobecného zákona o ochrane spotrebiteľov a užívateľov a ďalších doplňujúcich zákonov (Real Decreto Legislativo 1/2007 por el que se aprueba el texto refundido de la Ley General para la Defensa de los Consumidores y Usuarios y otras leyes complementarias) zo 16. novembra 2007, ktorá vnútroštátnemu súdu umožňuje v prípade, že rozhodne o neplatnosti nekalej podmienky, ktorá je súčasťou zmluvy uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, doplniť uvedenú zmluvu tým, že zmení obsah tejto podmienky.

1.4. Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság (NFH) / Invitel Távközlési Zrt (C-472/10)

Smernica 93/13/EHS — Článok 3 ods. 1 a 3 — Články 6 a 7 — Spotrebiteľské zmluvy — Nekalé podmienky — Jednostranná zmena zmluvných podmienok predajcom alebo dodávateľom — Žaloba o zdržanie sa konania podaná vo verejnom záujme v mene spotrebiteľov organizáciou určenou vnútroštátnou právnou úpravou — Určenie nekalej povahy zmluvnej podmienky — Právne účinky

NFH v rámci žaloby vo verejnom záujme napáda prax spoločnosti Invitel, ktorá spočíva v tom, že v rámci zmlúv na dobu neurčitú nazývaných "vernostné zmluvy" a po uzavretí týchto zmlúv požaduje, aby spotrebiteľ uhradil náklady, ktoré neboli medzi zmluvnými stranami pôvodne dohodnuté. Invitel ako poskytovateľ služby pevnej siete zahrnula do svojich všeobecných zmluvných podmienok (ďalej len "VZP"), účinných od 1. januára 2008, ustanovenie stanovujúce "náklady na platbu poštovou poukážkou", teda náklady uplatňované v prípade úhrady faktúry poštovou poukážkou. Podľa tohto ustanovenia "ak predplatiteľ uskutoční úhradu faktúry poštovou poukážkou, poskytovateľ služby je oprávnený žiadať úhradu z toho vyplývajúcich dodatočných nákladov (akými sú náklady na poštovú prepravu)". Okrem toho VZP neobsahujú žiadne ustanovenie spresňujúce spôsob výpočtu

nákladov na platbu poštovou poukážkou. NFH dostal množstvo sťažností od spotrebiteľov, na základe ktorých sa domnieval, že podmienka uvedená v predchádzajúcom bode, ktorá je súčasťou týchto VZP, je nekalá v zmysle § 209 Občianskeho zákonníka. Keďže Invitel odmietla toto ustanovenie zmeniť, podal NFH na Pest Megyei Bíróság žalobu, ktorou sa domáhal vyhlásenia neplatnosti napadnutej podmienky ako nekalej podmienky, ako aj automatického a spätného vrátenia všetkých súm, ktoré žalovaná neoprávnene získala a vyúčtovala ako "náklady na platbu poštovou poukážkou", spotrebiteľom. Tento súd sa však domnieval, že vyriešenie sporu závisí od výkladu ustanovení práva Únie. Za týchto okolností Pest Megyei Bíróság rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto nasledovné prejudiciálne otázky:

1. Má sa článok 6 ods. 1 smernice vykladať tak, že nekalá podmienka nie je záväzná pre žiadneho spotrebiteľa, ak zákonom určená a oprávnená organizácia v mene spotrebiteľov prostredníctvom žaloby vo verejnom záujme (*actio popularis*) uplatňuje určenie neplatnosti uvedenej nekalej podmienky, ktorá je súčasťou zmluvy uzavretej so spotrebiteľmi?

V prípade, keď sa na základe žaloby vo verejnom záujme prijme rozsudok, ktorý je aj v prospech spotrebiteľov, ktorí neboli účastníkmi konania, alebo ktorý zakazuje používanie vopred stanovenej nekalej podmienky zmluvy, má sa článok 6 ods. 1 smernice... vykladať tak, že uvedená nekalá podmienka, ktorá je súčasťou spotrebiteľských zmlúv, nie je ani do budúca záväzná pre žiadneho z dotknutých spotrebiteľov, takže súdny orgán má *ex offio* uplatniť právne dôsledky, ktoré z toho vyplývajú?

2. Má sa článok 3 ods. 1 smernice... v spojení s bodom 1 pododsekom j) a bodom 2 pododsekom d) prílohy uplatniteľnej podľa článku 3 ods. 3 tej istej smernice vykladať tak, že zmluvná podmienka, v ktorej predajca alebo dodávateľ stanoví možnosť jednostrannej zmeny zmluvných podmienok bez toho, aby výslovne opísal spôsob zmeny ceny a bez toho, aby uviedol oprávnené dôvody tejto jednostrannej zmeny, je neplatná *ipso iure*?

Podľa rozsudku Súdneho dvora (prvá komora) z 26. apríla 2012:

1. Vnútroštátnemu súdu, ktorý rozhoduje v konaní o zdržanie sa konania, ktoré bolo začaté vo verejnom záujme v mene spotrebiteľov organizáciou určenou vnútroštátnou právnou úpravou, prináleží, aby s ohľadom na článok 3 ods. 1 a 3 smernice 93/13/EHS Rady z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách posúdil nekalú povahu podmienky, ktorá je súčasťou všeobecných podmienok k spotrebiteľským zmluvám, prostredníctvom ktorej predajca alebo dodávateľ zavádza jednostrannú zmenu nákladov spojených s poskytovanou službou bez toho, aby výslovne opísal spôsob určenia týchto nákladov a bez toho, aby uviedol oprávnený dôvod tejto zmeny. V rámci tohto posúdenia musí vnútroštátny súd predovšetkým overiť, či s ohľadom na všetky ustanovenia, ktoré sú súčasťou všeobecných podmienok k spotrebiteľským zmluvám, ktoré obsahujú spornú podmienku, ako aj na vnútroštátnu právnú úpravu upravujúcu práva a povinnosti, ktoré mohli dopĺňať práva a povinnosti stanovené v predmetných všeobecných podmienkach, boli dôvody alebo spôsob zmeny nákladov spojených s poskytovanou službou spresnené jasným a zrozumiteľným spôsobom, a prípadne, či spotrebiteľia majú právo odstúpiť od zmluvy.

2. Článok 6 ods. 1 smernice 93/13 v spojení s článkom 7 ods. 1 a 2 tejto smernice sa má vykladať v tom zmysle, že

- nebráni tomu, aby určenie neplatnosti nekalej podmienky, ktorá je súčasťou všeobecných podmienok k spotrebiteľským zmluvám, v rámci žaloby o zdržanie sa konania stanovenej v článku 7 uvedenej smernice, ktorú podala vo verejnom záujme a v mene spotrebiteľov proti predajcovi alebo dodávateľovi organizácia určená vnútroštátnou právnou úpravou, vyvolalo podľa uvedenej právnej úpravy účinky voči všetkým spotrebiteľom, ktorí uzavreli zmluvu s

dotknutým predajcom alebo dodávateľom, na ktorú sa uplatňujú tie isté všeobecné podmienky, vrátane tých spotrebiteľov, ktorí neboli účastníkmi konania o žalobe o zdržanie sa konania,

- ak bola v rámci takéhoto konania uznaná nekalá povaha podmienky obsiahnutej vo všeobecných zmluvných podmienkach, vnútroštátne súdy sú povinné aj v budúcnosti z tejto skutočnosti vyvodit' všetky dôsledky stanovené vo vnútroštátnom práve tak, aby predmetná podmienka nebola záväzná pre spotrebiteľov, ktorí uzavreli zmluvu s dotknutým predajcom, na ktorú sa uplatňujú tie isté všeobecné podmienky.

1.5. SC Volksbank România SA / Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor - Comisariatul Județean pentru Protecția Consumatorilor Călărași /CJPC/(C-602/10)

Ochrana spotrebiteľa - Zmluvy o spotrebiteľskom úvere - Smernica 2008/48/ES - Články 22, 24 a 30 - Vnútroštátna právna úprava preberajúca túto smernicu - Uplatniteľnosť na zmluvy nezahrnuté do vecnej a časovej pôsobnosti uvedenej smernice - Povinnosti nestanovené tou istou smernicou - Obmedzenie bankových poplatkov, ktoré môže vyberať veriteľ - Články 56 ZFEÚ, 58 ZFEÚ a 63 ZFEÚ - Povinnosť zaviesť do vnútroštátneho práva primerané a účinné postupy mimosúdneho riešenia sporov

Úverové zmluvy, o ktoré ide vo veci samej, boli uzatvorené medzi Volksbank a jej zákazníkmi predtým, ako OUG 50/2010⁴⁵ nadobudlo účinnosť. Zmluvami boli spotrebiteľom poskytnuté úvery zabezpečené záložnými právami alebo inými právami k nehnuteľnostiam. Zmluvy obsahujú viaceré ustanovenia týkajúce sa bankových poplatkov, ktoré si Volksbank vyhradila právo vyžadovať od zákazníkov, a tieto poplatky sú predmetom sporu vo veci samej. Ustanovenie 3.5 všeobecných podmienok úverových zmlúv nazvané "poplatok za riziko", stanovuje, že keď poskytne banka dlžníkovi úver, môže od neho vyžadovať poplatok za riziko, vypočítaný na základe zostatku úveru, pričom dlžník tento poplatok uhradza mesačne počas celej doby trvania úverovej zmluvy. Ustanovenie 5 osobitných podmienok uvedených zmlúv, takisto nazvané "poplatok za riziko", stanovuje, že tento poplatok je vo výške 0,2 % zostatku úveru a musí sa uhrádzať mesačne v deň splatnosti počas celej doby trvania úverovej zmluvy. Po 22. júni 2010 (dátume nadobudnutia účinnosti OUG 50/2010) Volksbank podnikla kroky s cieľom zmeniť v dodatkoch k úverovým zmluvám označenie sporných ustanovení na "poplatok za správu úveru", čo bola kategória poplatku uvedená v článku 36 OUG 50/2010, pričom však jeho výšku nezmenila. Národný úrad pre ochranu spotrebiteľov dospel k záveru, že výber tohto poplatku bol v rozpore s článkom 36 OUG 50/2010. Vypracoval preto záznam proti Volksbank, ktorým Volksbank uložil najmä pokutu, ako aj dodatočné sankcie. Volksbank napadla tento záznam na vnútroštátnom súde. Vnútroštátny súd uvádza, že spor vo veci samej sa týka v podstate platnosti ustanovenia nazvaného "poplatok za riziko". Tento súd sa domnieva, že ustanovenia OUG 50/2010 boli prijaté s cieľom rýchleho prebratia smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48 z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS a že sa musia v dôsledku toho uplatňovať v súlade s touto smernicou. Vnútroštátne ustanovenia však môžu predstavovať aj nevhodné alebo neúplné prebratie uvedenej smernice. Za týchto okolností sa Judecătoria Călărași rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

⁴⁵ mimoriadneho nariadenia vlády 50/2010 (Monitorul Oficial al României, časť I, č. 389 z 11. júna 2010)

1. Má sa článok 30 ods. 1 smernice 2008/48 vykladať v tom zmysle, že zakazuje členským štátom uplatňovať vnútroštátny právny predpis, ktorým sa prebrala uvedená smernica, aj na zmluvy uzatvorené pred nadobudnutím účinnosti tohto vnútroštátneho právneho predpisu?
2. Do akej miery ustanovenia článku 85 ods. 2 [OUG 50/2010] primerane preberajú článok 24 ods. 1 smernice 2008/48, ktorým sa stanovuje povinnosť členských štátov zabezpečiť primerané a účinné prostriedky mimosúdneho riešenia sporov spotrebiteľov týkajúcich sa spotrebiteľských úverov?
3. Má sa článok 22 ods. 1 smernice 2008/48 vykladať v tom zmysle, že zakladá úplnú harmonizáciu v oblasti zmlúv o spotrebiteľskom úvere, harmonizáciu, ktorá neumožňuje, aby členské štáty:
  - a) rozširovali rozsah pôsobnosti ustanovení smernice 2008/48 na zmluvy, ktoré uvedená smernica výslovne vylučuje z rozsahu svojej pôsobnosti (ako sú zmluvy o poskytnutí hypotekárneho úveru alebo zmluvy týkajúce sa vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam), alebo
  - b) ukladali úverovým inštitúciám ďalšie povinnosti týkajúce sa druhov poplatkov, ktoré môžu vyberať, alebo kategórií referenčných hodnôt pre pohyblivú úrokovú sadzbu v zmluvách o spotrebiteľskom úvere, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti preberajúcich vnútroštátnych ustanovení?
4. V prípade zápornej odpovede na tretiu otázku, majú sa zásady slobodného poskytovania služieb a voľného pohybu kapitálu vo všeobecnosti a predovšetkým článku 56 [ZFEÚ], 58 [ZFEÚ] a článok 63 ods. 1 [ZFEÚ] vykladať v tom zmysle, že neumožňujú členskému štátu prijímať opatrenia voči úverovým inštitúciám zakazujúce uplatňovať v rámci zmlúv o spotrebiteľskom úvere bankové poplatky, ktoré nie sú uvedené v zozname prípustných poplatkov, aj v prípade, ak vnútroštátna právna úprava tohto členského štátu neurčuje prípustné poplatky?

Podľa **rozsudku Súdneho dvora** (štvrtá komora) z 12. júla 2012:

1. Článok 22 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa má vykladať v tom zmysle, že nie je s ním v rozpore vnútroštátne opatrenie preberajúce túto smernicu do vnútroštátneho práva, ktoré zahrnuje do svojej vecnej pôsobnosti úverové zmluvy, akými sú tie, o ktoré ide vo veci samej, ktorých cieľom je poskytnutie úveru zaručeného nehnuteľnosťou, hoci takéto zmluvy sú výslovne z vecnej pôsobnosti uvedenej smernice podľa článku 2 ods. 2 písm. a) tejto smernice vylúčené.
2. Článok 30 ods. 1 smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že nie je s ním v rozpore vnútroštátne opatrenie, ktorého cieľom je prebrať túto smernicu do vnútroštátneho práva, ktoré definuje svoju časovú pôsobnosť takým spôsobom, že toto opatrenie sa vzťahuje aj na úverové zmluvy, akými sú tie, o ktoré ide vo veci samej, ktoré sú vylúčené z vecnej pôsobnosti tejto smernice a sú platné k dátumu nadobudnutia účinnosti uvedeného vnútroštátneho opatrenia.
  3. Článok 22 ods. 1 smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že nie je s ním v rozpore vnútroštátne opatrenie, ktorého cieľom je prebrať túto smernicu do vnútroštátneho práva, ktoré ukladá povinnosti nestanovené uvedenou smernicou úverovým inštitúciám, pokiaľ ide o druhy poplatkov, ktoré tieto inštitúcie môžu vyberať v rámci zmluvy o spotrebiteľskom úvere patriacej do pôsobnosti tohto opatrenia.
  4. Pravidlá Zmluvy o fungovaní Európskej únie v oblasti slobodného poskytovania služieb sa majú vykladať v tom zmysle, že ustanovenie vnútroštátneho práva zakazujúce úverovým inštitúciám vyberať niektoré bankové poplatky s nimi nie je v rozpore.
  5. Článok 24 ods. 1 smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že nie je s ním v

rozpore pravidlo, ktoré je súčasťou vnútroštátneho opatrenia preberajúceho túto smernicu, ktoré v oblasti sporov týkajúcich sa spotrebiteľských úverov umožňuje spotrebiteľom obrátiť sa priamo na orgán ochrany spotrebiteľov, ktorý môže následne uložiť sankcie úverovým inštitúciám za porušenie tohto vnútroštátneho pravidla bez toho, aby predtým musel použiť postup mimosúdneho riešenia stanovený vnútroštátnou právnou úpravou pre takéto spory.

1.6 ebookers.com Deutschland / Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände - Verbraucherzentrale Bundesverband eV (C-112/11)

Doprava - Letecká doprava - Spoločné pravidlá prevádzky leteckých dopravných služieb v Únii - Nariadenie (ES) č. 1008/2008 - Povinnosť sprostredkovateľa leteckej dopravy zabezpečiť, aby zákazník akceptoval možné príplatky na základe slobodnej voľby („opt-in“) - Pojem „možné príplatky“ - Cena poistenia pre prípad zrušenia letu poskytovaného nezávislou poisťovacou spoločnosťou, ktorá je súčasťou konečnej ceny

Spoločnosť ebookers.com sprostredkúva leteckú prepravu prostredníctvom internetového portálu, ktorý sama prevádzkuje. Keď si zákazník počas rezervačného procesu prístupného na tomto portáli zvolí určitý let, zjaví sa na internetovej stránke spoločnosti ebookers.com vpravo hore pod nadpisom "Vaše aktuálne cestovné náklady" ("Ihre aktuellen Reisekosten") rozpis nákladov súvisiacich s touto rezerváciou. Tento rozpis popri samotnej cene letu obsahuje aj sumu zodpovedajúcu "daniam a poplatkom" ("Steuern und Gebühren"), ako aj náklady súvisiace s "poistením pre prípad zrušenia letu" ("Versicherung Rücktrittskostenchutz"), ktoré sa automaticky účtujú. Všetky tieto náklady predstavujú "celkovú cenu letu" ("Gesamtreisepreis"). V prípade konečnej rezervácie musí zákazník túto celkovú cenu letu zaplatiť spoločnosti ebookers.com naraz. Spoločnosť ebookers.com uhradí cenu letenky príslušnému leteckému dopravcovi a náklady za poistenie pre prípad zrušenia letu poisťovacej spoločnosti, ktorá je právne a hospodársky nezávislá od leteckého dopravcu. Rovnako ebookers.com postúpi dane a poplatky ich príjemcom. Ak si zákazník neželá uzavrieť poistenie pre prípad zrušenia letu, je na konci internetovej stránky spoločnosti ebookers.com informovaný o tom, ako má postupovať, a to prostredníctvom výslovného odmietnutia („opt-out“). Spolkové združenie na ochranu spotrebiteľov (ďalej len "BVV") zastáva názor, že tento spôsob sprostredkovania leteckej prepravy je v rozpore s článkom 23 ods. 1 nariadenia č. 1008/2008, a vyžaduje, aby ebookers.com počas procesu rezervácie letov zavedeného na internetovom portáli automaticky nestanovovala uzatvorenie poistenia pre prípad zrušenia letu. Dňa 28. decembra 2009 BVV podala v tomto zmysle návrh na Landgericht Bonn, ktorý tomuto návrhu vyhovel v plnom rozsahu (rozhodnutím z 19. júla 2010). V rámci odvolania, ktoré proti tomuto rozhodnutiu podala 23. augusta 2010 ebookers.com, Oberlandesgericht Köln si kladie otázku, či ponuka spoločnosti ebookers.com, o ktorú ide vo veci samej, patrí do pôsobnosti článku 23 ods. 1 nariadenia č. 1008/2008. Uvedený súd, ktorý sa domnieva, že riešenie sporu vo veci samej závisí od výkladu tohto ustanovenia, pričom zastáva názor, že ani zo znenia, ani zo štruktúry tohto ustanovenia jednoznačne nevyplýva, či sa tento článok na tento spor uplatňuje, rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

Zahŕňa článok 23 ods. 1 nariadenia [č. 1008/2008], podľa ktorého sa možné príplatky oznámia jasným, transparentným a jednoznačným spôsobom vždy na začiatku rezervačného procesu a zákazník ich akceptuje na základe slobodnej voľby („opt-in“), aj také náklady súvisiace s leteckou dopravou, ktoré vznikajú v rámci služieb poskytovaných tretími osobami

(v tejto veci poskytovateľom poistenia pre prípad zrušenia letu) a ktoré od cestujúceho vyberá sprostredkovateľ leteckej dopravy v rámci celkovej ceny spolu s cenou letu?

V zmysle **rozsudku Súdneho dvora** (tretia komora) z 19. júla 2012:

Pojem "možné príplatky" uvedený v článku 23 ods. 1 poslednej vete nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1008/2008 z 24. septembra 2008 o spoločných pravidlách prevádzky leteckých dopravných služieb v Spoločenstve sa má vykladať v tom zmysle, že zahŕňa také náklady súvisiace s leteckou dopravou, ktoré vznikajú v rámci služieb, akými je poistenie pre prípad zrušenia letu, o ktoré ide vo veci samej, poskytované iným subjektom než leteckým dopravcom, a ktoré cestujúcemu účtuje sprostredkovateľ tejto dopravy spolu s cenou letu ako súčasť celkovej ceny.

Ostatné

1.7. F-Tex SIA / Lietuvos Anglijos UAB „Jadecloud Vilma“ (C-213/10)

Súdna spolupráca v občianskych veciach — Nariadenie (ES) č. 1346/2000 — Článok 3 ods. 1 — **Pojem žaloba, ktorá súvisí s konkurzným konaním a je s ním úzko spätá** — Nariadenie (ES) č. 44/2001 — Článok 1 ods. 1 a článok 1 ods. 2 písm. b) — **Pojmy „občianska a obchodná vec“ a „konkurz“** — Žaloba podaná na základe postúpenia práva na odporovanie právnomu úkonu zo strany správcu konkurznej podstaty

V období od februára do júna 2001 zaplatila spoločnosť Neo Personal Light Clothing GmbH (ďalej len „NPLC“), ktorá má sídlo v Nemecku a ktorá bola v tomto období v stave platobnej neschopnosti, sumu 523 700,20 LTL spoločnosti Jadecloud-Vilma, ktorá má sídlo v Litve. Dňa 24. januára 2005 začal Landgericht Duisburg (Nemecko) proti spoločnosti NPLC konkurzné konanie. Podľa zistení vnútroštátneho súdu bola jedinou veriteľkou spoločnosť F-Tex so sídlom v Lotyšsku. Dohodou z 28. augusta 2007 správca konkurznej podstaty určený v rámci konania začatého proti spoločnosti NPLC postúpil spoločnosti F-Tex všetky pohľadávky, ktoré mala spoločnosť NPLC voči tretím osobám, vrátane práva žiadať od spoločnosti Jadecloud-Vilma vrátenie sumy, ktorú táto spoločnosť získala v období od februára do júna 2001. Toto postúpenie bolo schválené bez toho, aby správca konkurznej podstaty poskytol akékoľvek záruky týkajúce sa obsahu pohľadávok, ich výšky či ich faktickej a právnej vymáhateľnosti. F-Tex nemala zákonnú povinnosť takto postúpené pohľadávky vymáhať. V prípade, že by sa tak rozhodla urobiť, bolo dohodnuté, že správcovi konkurznej podstaty zaplatí 33 % z vymoženej sumy. Uznesením z 19. augusta 2009 Vilniaus apygardos teismas (Litva) zamietol žalobu podanú spoločnosťou F-Tex na určenie toho, aby bola spoločnosti Jadecloud-Vilma uložená povinnosť zaplatiť jej sumu 523 700,20 LTL spolu s úrokmi, ktoré táto posledná uvedená spoločnosť získala od spoločnosti NPLC. Vilniaus apygardos teismas zastával názor, že prejednanie žaloby patrí do právomoci nemeckých súdov, keďže konkurzné konanie proti spoločnosti NPLC sa začalo v Nemecku. Dňa 5. novembra 2009 Lietuvos apeliacinis teismas (Litva) na základe odvolania podaného spoločnosťou F-Tex zmenil rozhodnutie Vilniaus apygardos teismas a vrátil mu vec na opätovné rozhodnutie. Lietuvos apeliacinis teismas zastával názor, že právomoc uvedená v článku 3 ods. 1 nariadenia č. 1346/2000 na prejednanie odporovacej žaloby nie je výlučná a že vzhľadom na okolnosti veci musí byť táto žaloba prejednaná v mieste sídla žalovanej. Rozhodnutím z 25. novembra 2009 Landgericht Duisburg konštatoval, že žaloba, ktorú na tento súd podala spoločnosť F-Tex proti spoločnosti Jadecloud-Vilma, nepatrí do jeho

právomoci najmä z dôvodu, že sídlo žalovanej sa nenachádza v Nemecku, pričom spoločnosti F-Tex oznámil, že jej žaloba bude pravdepodobne zamietnutá ako neprípustná. F-Tex túto žalobu vzala späť. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas, na ktorom podala spoločnosť Jadecloud-Vilma opravný prostriedok proti rozhodnutiu Lietuvos apeliacinis teismas z 5. novembra 2009, rozhodol konanie prerušiť a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

1. Má sa vzhľadom na rozsudky Súdneho dvora [z 22. februára 1979] vo veciach Gourdain [133/78, Zb. s. 733] a [z 12. februára 2009, Seagon, C-339/07, Zb. s. I-767] článok 3 ods. 1 nariadenia č. 1346/2000 a článok 1 ods. 2 písm. b) nariadenia č. 44/2001 vykladať tak, že:

a) vnútroštátny súd, na ktorom sa vedie konkurzné konanie, má výlučnú právomoc prejednať odporovaciu žalobu, ktorá priamo vyplýva z konkurzného konania alebo je s týmto konaním úzko spätá, a výnimky z tejto právomoci môžu byť založené iba na iných ustanoveniach nariadenia č. 1346/2000;

b) odporovacia žaloba jediného veriteľa podniku, proti ktorému sa začalo konkurzné konanie v jednom členskom štáte, ktorá

- bola podaná v inom členskom štáte,

- vyplýva z pohľadávky voči tretím osobám, ktorú mu postúpil správca konkurznej podstaty na základe odplatnej zmluvy, čím obmedzuje rozsah pohľadávok správcu konkurznej podstaty v prvom členskom štáte, a

- neohrozuje záujmy iných prípadných veriteľov,

sa má považovať za občiansku a obchodnú vec podľa článku 1 ods. 1 nariadenia č. 44/2001?

2. Má sa právo žalobcu na súdnu ochranu, ktoré je uznané Súdny dvorom za všeobecnú zásadu práva Únie a zaručené v článku 47 Charty základných práv Európskej únie, chápať a vykladať tak, že:

a) oba vnútroštátne súde, ktoré majú právomoc prejednať odporovaciu žalobu (podľa jej súvislosti s konkurzným konaním) podľa článku 3 ods. 1 nariadenia č. 1346/2000 alebo podľa článku 2 ods. 1 nariadenia č. 44/2001, nemôžu odmietnuť právomoc;

b) ak súd jedného členského štátu rozhodol o tom, že neprejedná odporovaciu žalobu pre nedostatok právomoci, súd iného členského štátu má v záujme zachovania práva žalobcu na súdnu ochranu právo z úradnej moci rozhodnúť, že má právomoc, bez ohľadu na to, že podľa ustanovení práva Únie týkajúcich sa určenia medzinárodnej právomoci tak nemôže rozhodnúť?

Podľa **rozsudku Súdneho dvora** (prvá komora) z 19. apríla 2012 článok 1 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach sa má vykladať v tom zmysle, že žaloba podaná proti tretej osobe zo strany žalobcu konajúceho na základe postúpenia pohľadávky odsúhlaseného správcou konkurznej podstaty určeným v rámci konkurzného konania, ktorej predmetom je právo na odporovanie právnomu úkonu, ktoré má tento správca konkurznej podstaty na základe vnútroštátneho zákona uplatniteľného na toto konanie, spadá pod pojem občianske a obchodné veci v zmysle tohto ustanovenia.

1.8. Galina Meister / Speech Design Carrier System GmbH (C-415/10)

Smernice 2000/43/ES, 2000/78/ES a 2006/54/ES — Rovnosť zaobchádzania v zamestnaní a povolani — Pracovník, ktorý preukázateľne tvrdí, že spĺňa podmienky uvedené v oznámení o

prijímaní do zamestnania — Právo tohto pracovníka na prístup k informáciám o tom, či zamestnávateľ zamestnal iného uchádzača

Pani Meister sa narodila 7. septembra 1961, má ruský pôvod, je držiteľkou ruského diplomu systémovej inžinierky, ktorého rovnocennosť s nemeckým diplomom vydávaným Fachhochschule (technická vysoká škola) bola v Nemecku uznaná. Spoločnosť Speech Design uverejnila v tlači inzerát na pracovné miesto "vývojára/vývojárky softvéru s praxou", na základe ktorého pani Meister 5. októbra 2006 predložila svoju prihlášku. Listom z 11. októbra 2006 Speech Design jej prihlášku odmietla bez toho, aby ju pozvala na prijímací pohovor. Táto spoločnosť zakrátko na to uverejnila na internete ďalší inzerát s podobným obsahom. Dňa 19. októbra 2006 sa pani Meister opätovne uchádzala o toto miesto, ale Speech Design znovu zamietla jej prihlášku bez toho, aby ju pozvala na pohovor alebo aby jej poskytla akékoľvek informácie, pokiaľ ide o dôvody tohto odmietnutia. Pani Meister, ktorá sa domnieva, že spĺňa podmienky požadované na dané pracovné miesto, uviedla, že z dôvodu svojho pohlavia, veku a etnického pôvodu bola predmetom menej výhodného zaobchádzania, aké by sa v podobnej situácii dostalo inej osobe. V dôsledku toho podala proti spoločnosti Speech Design na Arbeitsgericht žalobu, v ktorej požadovala, aby jej táto spoločnosť jednak vyplatila odškodné z dôvodu diskriminácie pri zamestnávaní a aby jej jednak predložila spis prijatého uchádzača, čo by jej umožnilo preukázať, že jej kvalifikácia lepšie zodpovedá danému pracovnému miestu. Prvostupňový súd jej žalobu zamietol. Pani Meister proti tomuto zamietavému rozsudku podala odvolanie na Landesarbeitsgericht, ktorý jej návrh takisto zamietol. Pani Meister následne podala opravný prostriedok "Revision" na Bundesarbeitsgericht. Tento súd si kladie otázku, či si pani Meister môže uplatňovať právo na informácie na základe smerníc 2000/43, 2000/78 a 2006/54, a v prípade kladnej odpovede, aké sú dôsledky odmietnutia spoločnosti Speech Design poskytnúť tieto informácie. Za týchto okolností Bundesarbeitsgericht rozhodol prerušiť konanie a predložil Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

1. Majú sa článok 19 ods. 1 smernice 2006/54..., článok 8 ods. 1 smernice 2000/43..., ako aj článok 10 ods. 1 smernice 2000/78... vykladať v tom zmysle, že pracovníkovi, ktorý preukáže, že spĺňa požiadavky na pracovné miesto inzerované zamestnávateľom, musí byť v prípade, ak na toto miesto nebude prijatý, priznané právo požadovať od zamestnávateľa, aby uviedol, či prijal iného uchádzača, a ak áno, na základe akých kritérií?

2. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku:

Predstavuje neposkytnutie požadovaných informácií zo strany zamestnávateľa skutočnosť, na základe ktorej sa možno domnievať, že došlo k diskriminácii, ako tvrdí pracovník?

V zmysle **rozsudku Súdného dvora** (druhá komora) z 19. apríla 2012:

Článok 8 ods. 1 smernice Rady 2000/43/ES z 29. júna 2000, ktorou sa zavádza zásada rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na rasový alebo etnický pôvod, článok 10 ods. 1 smernice Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolani, a článok 19 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/54/ES z 5. júla 2006 o vykonávaní zásady rovnosti príležitostí a rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami vo veciach zamestnanosti a povolania sa majú vykladať v tom zmysle, že pracovníkovi, ktorý preukázateľne tvrdí, že spĺňa podmienky uvedené v oznámení o prijímaní do zamestnania a jeho prihláška nebola prijatá, nepriznávajú právo na prístup k informáciám o tom, či zamestnávateľ v prijímacom konaní prijal iného uchádzača. Nemožno však vylúčiť, že odmietnutie zo strany odporcu poskytnúť akékoľvek informácie môže predstavovať jeden z faktorov, ktoré treba zohľadniť v

rámci zisťovania skutočností nasvedčujúcich tomu, že došlo k priamej alebo nepriamej diskriminácii. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby s ohľadom na všetky okolnosti sporu, o ktorom rozhoduje, preveril, či v konaní vo veci samej ide o tento prípad.

1.9. Health Service Executive (HSE) / SC, AC za účasti Attorney General (C-92/12 PPU) Právomoc, uznávanie a výkon rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností — Nariadenie (ES) č. 2201/2003 — Maloleté dieťa s obvyklým pobytom v Írsku, kde bolo opakovane umiestňované — Agresívne správanie a správanie, ktoré je nebezpečné pre dieťa samé — Rozsudok o umiestnení dieťaťa do uzavretého zariadenia v Anglicku — Vecná pôsobnosť nariadenia — Článok 56 — Spôsoby konzultácie a vyjadrenia súhlasu — Povinnosť uznať alebo vyhlásiť vykonateľnosť rozsudku o umiestnení dieťaťa do uzavretého zariadenia — Predbežné opatrenia — Naliehavé prejudiciálne konanie

S. C. je maloleté dieťa írskej štátnej príslušnosti, ktoré má obvyklý pobyt v Írsku. Jeho matka A. C. žije v Londýne (Spojené kráľovstvo). V rozhodnutí vnútroštátneho súdu sa neuvádzajú údaje o bydlisku jeho otca. V priebehu roka 2000 HSE, ktoré je verejným orgánom zodpovedným za deti v opatere štátu v Írsku, umiestnilo dieťa vo voľnom režime. Dňa 20. júla 2000 District Court doručil HSE uznesenie o umiestnení, ktorým mu nariadil, aby prevzalo zodpovednosť za S. C. až do jej osemnástich rokov, v súlade s článkom 18 zákona o ochrane detí (Child Care Act, 1991). Posledné umiestnenie v uzavretom zariadení v Írsku bolo neúspešné. Dieťa sa izolovalo, odmietalo sa podieľať na programe terapeutickú starostlivosti zariadenia a jeho situácia sa rapídne zhoršila. Utekalo a pokúsilo sa o samovraždu. Všetci odborníci v oblasti zdravotníctva sa zhodli, že dieťa musí v záujme vlastnej ochrany ostať v uzavretom zariadení, aby sa mohlo podrobiť klinickému posúdeniu a vhodným terapeutickým zákrokom. V každom prípade usúdili, že v Írsku neexistuje žiadne zariadenie, ktoré by mohlo zodpovedať špecifickým potrebám S. C.. S ohľadom na tieto osobitné okolnosti HSE usúdilo, že potreby dieťaťa, pokiaľ ide o starostlivosť, ochranu a jeho najlepší záujem, si vyžadujú naliehavé umiestnenie do uzavretého zariadenia starostlivosti o dieťa nachádzajúceho sa v Anglicku. Pri výbere zariadenia bola zrejme určujúca skutočnosť, že S. C. dlhodobo vyjadrovala vôľu priblížiť sa k matke a že žiadne iné umiestnenie by nemohlo lepšie zodpovedať osobitným potrebám S. C.. Z dôvodu naliehavosti HSE podalo na High Court návrh na nariadenie predbežného opatrenia o umiestnení S. C. do vybraného uzavretého zariadenia nachádzajúceho sa v Anglicku. Dňa 2. decembra 2011 High Court, ktorý konal v rámci svojej právomoci vo veci rodičovských práv a povinností, rozhodol, že najlepší záujem S. C. si vyžaduje naliehavé premiestnenie dieťaťa do uzavretého terapeutického a výchovného zariadenia v Anglicku. High Court teda nariadil umiestnenie S. C. do takéhoto špecializovaného zariadenia v Anglicku na krátky čas a dočasne, pričom stanovil, že podmienky umiestnenia a najlepší záujem dieťaťa sa majú pravidelne preverovať. Takéto umiestnenie, ktoré sa spája s núteným odňatím slobody, sa v írskom práve označuje ako "secure care" (ďalej len "ochranná starostlivosť"). S cieľom posúdiť najlepší spôsob ochrany záujmov dieťaťa vo veci samej a rozhodnúť, či sa má zachovať jeho umiestnenie v uzavretom zariadení starostlivosti, ktoré sa nachádza v Anglicku, High Court rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

1. Patrí rozsudok, ktorým sa nariaďuje umiestnenie dieťaťa na určitý čas do zariadenia poskytujúceho terapeutickú a výchovnú starostlivosť v inom členskom štáte, do vecnej pôsobnosti nariadenia...?

2. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku, aké povinnosti vyplývajú z článku 56 nariadenia..., pokiaľ ide o konzultačnú povahu a schvaľovací mechanizmus, s cieľom zaručiť účinnú ochranu dieťaťa, ktoré má byť týmto spôsobom umiestnené?
3. Pokiaľ súd členského štátu uvažoval o umiestnení dieťaťa na určitý čas do zariadenia starostlivosti o dieťa v inom členskom štáte a získal súhlas tohto štátu v súlade s článkom 56 nariadenia..., je podmienkou vykonania umiestnenia, aby rozsudok súdu nariaďujúci umiestnenie dieťaťa do zariadenia starostlivosti o dieťa v inom členskom štáte na určitý čas bol v tomto druhom členskom štáte uznaný a/alebo vyhlásený za vykonateľný?
4. Vyvoláva rozsudok súdu nariaďujúci umiestnenie dieťaťa na určitý čas do zariadenia starostlivosti o dieťa v inom členskom štáte, s ktorým tento členský štát vyjadril súhlas v súlade s článkom 56 nariadenia..., právne účinky v tomto druhom členskom štáte skôr, ako je v konaní o uznanie a/alebo vyhlásenie vykonateľnosti tento rozsudok uznaný a/alebo vyhlásený za vykonateľný?
5. Ak sa o určitý čas predĺži platnosť rozsudku súdu nariaďujúceho umiestnenie dieťaťa na určitý čas do zariadenia starostlivosti o dieťa v inom členskom štáte podľa článku 56 nariadenia..., je pri každom takomto predĺžení potrebné získať súhlas druhého členského štátu podľa článku 56?
6. Ak sa o určitý čas predĺži platnosť rozsudku súdu nariaďujúceho umiestnenie dieťaťa na určitý čas do zariadenia starostlivosti o dieťa v inom členskom štáte podľa článku 56 nariadenia..., musí byť takýto rozsudok uznaný a/alebo vyhlásený za vykonateľný v inom členskom štáte pri každom takomto predĺžení?

V zmysle **rozsudku Súdneho dvora** (druhá komora) z 26. apríla 2012:

1. Rozsudok súdu jedného členského štátu, ktorým sa nariaďuje umiestnenie dieťaťa do uzavretého zariadenia terapeutickkej a výchovnej starostlivosti nachádzajúceho sa v inom členskom štáte na účely jeho ochrany, s ktorým sa spája odňatie slobody na určitý čas, patrí do vecnej pôsobnosti nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000.
2. Súhlas stanovený v článku 56 ods. 2 nariadenia č. 2201/2003 musí pred prijatím rozsudku o umiestnení dieťaťa poskytnúť príslušný verejnoprávny orgán. Nepostačuje, aby svoj súhlas poskytlo zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Za okolností, o aké ide vo veci samej, keď súd členského štátu, ktorý rozhodol o umiestnení, má pochybnosti o tom, či bol súhlas v dožiadanom členskom štáte udelený platne, pretože nebolo možné s istotou určiť, či tento orgán bol príslušným orgánom v dožiadanom štáte, je možná náprava s cieľom zabezpečiť, aby požiadavka súhlasu podľa článku 56 nariadenia č. 2201/2003 bola v celom rozsahu dodržaná.
3. Nariadenie č. 2201/2003 sa má vykladať v tom zmysle, že rozsudok súdu členského štátu, ktorým sa nariaďuje umiestnenie dieťaťa proti jeho vôli do uzavretého zariadenia nachádzajúceho sa v inom členskom štáte, sa musí pred jeho vykonaním v dožiadanom členskom štáte vyhlásiť za vykonateľný v tomto členskom štáte. S cieľom zachovať potrebný účinok nariadenia musí byť rozsudok dožiadaného členského štátu o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti prijatý obzvlášť rýchlo, pričom odvolaniam podaným proti takémuto rozsudku dožiadaného štátu nemožno priznať odkladný účinok.
4. Ak bol súhlas s umiestnením podľa článku 56 ods. 2 nariadenia č. 2201/2003 poskytnutý na určitý čas, neuplatní sa na rozsudky, ktorých predmetom je predĺženie obdobia umiestnenia. V takom prípade treba požiadať o nový súhlas. Rozsudok o umiestnení prijatý v jednom členskom štáte, ktorý bol vyhlásený za vykonateľný v inom členskom štáte, sa môže

v tomto druhom členskom štáte vykonať iba počas obdobia uvedeného v tomto rozsudku o umiestnení.

1.10. Tyrolean Airways Tiroler Luftfahrt Gesellschaft mbH / Betriebsrat Bord der Tyrolean Airways Tiroler Luftfahrt Gesellschaft mbH (C-132/11)

Smernica 2000/78/ES - **Rovnosť zaobchádzania v zamestnaní a povolani** - Rozdielne zaobchádzanie na základe veku - Charta základných práv Európskej únie - Všeobecné zásady práva Únie - Kolektívna zmluva - Nezohľadnenie odbornej praxe získanej v inej spoločnosti, ktorá patrí do rovnakej skupiny spoločností, na účely zaradenia členov palubného personálu do platovej tabuľky - Zmluvné ustanovenie

Žalobou podanou 27. júla 2010 na Landesgericht Innsbruck, Betriebsrat žiadal, aby bolo určené, že členovia palubného personálu zamestnaní v Tyrolean Airways, ktorí v súlade s bodom 3.5 prílohy III kolektívnej zmluvy Tyrolean Airways získali odbornú prax v celkovej dĺžke aspoň tri roky ako člen palubného personálu Tyrolean Airways a/alebo Austrian Airlines, alebo Lauda Air, majú byť zaradení do pracovnej kategórie B. Rozsudkom z 10. decembra 2010 tento súd predmetnej žalobe vyhovel a konštatoval, že bod 1.7 prílohy III uvedenej kolektívnej zmluvy treba vykladať tak, že "k preradeniu z kategórie A do kategórie B dochádza po dovŕšení troch rokov služby v rámci skupiny, teda po troch rokoch po prijatí za člena palubného personálu v rámci skupiny". Vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o odvolaní podanom zo strany Tyrolean Airways, zastáva názor, že schopnosti a znalosti, ktoré personál získava v rámci troch leteckých spoločností patriacich k skupine, sú z vecného hľadiska zhodné. Podľa uvedeného súdu sú činnosti vykonávané palubným personálom v rámci týchto spoločností takmer identické. Odlišujú sa iba v tom, že umiestnenie kuchynky sa mení podľa typu používaného lietadla, ako aj v malých rozdielnostiach, ktoré sú dané osobitosťami každého lietadla, pokiaľ ide o obsluhu, ktorú musí palubný personál vykonať počas letu. Uvedený súd zastáva názor, že sporné ustanovenie kolektívnej zmluvy Tyrolean Airways, čiže ustanovenie, ktoré sa obvykle uvádza v bode 8 pracovných zmlúv palubného personálu Tyrolean Airways, predstavuje diskrimináciu na základe veku, pretože zavádza rozdiel v závislosti od veku, v ktorom člen palubného personálu získal schopnosti a znalosti, ktoré požaduje Tyrolean Airways. V súlade s judikatúrou Súdneho dvora právne dôsledky nerešpektovania základných slobôd sú definované vnútroštátnym právom, ale vytvárajúc paralelu s vecami, ktoré sa týkali dohôd obmedzujúcich hospodársku súťaž, vnútroštátny súd zvažuje možnosť dôvodu absolútnej neplatnosti. Za týchto okolností Oberlandesgericht Innsbruck rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

1. Odporuje právu Únie v platnom znení, najmä článku 21 [Charty] (v spojení s článkom 6 ods. 1 ZEÚ), všeobecnej právnej zásade práva Únie (článok 6 ods. 3 ZEÚ) - zásade zákazu diskriminácie na základe veku - a článkom 1, 2 a 6 smernice [2000/78] vnútroštátne ustanovenie kolektívnej zmluvy, ktoré zavádza nepriamu diskrimináciu starších pracovníkov tým, že pri zaradení do kategórií zamestnania uvedených v kolektívnej zmluve [Tyrolean Airways], a v dôsledku toho na účely určenia výšky mzdy, zohľadňuje iba ich schopnosti a znalosti, ktoré získali ako členovia palubného personálu určitej leteckej spoločnosti, ale nie obsahovo identické schopnosti a znalosti, ktoré tie isté osoby získali v inej leteckej spoločnosti patriacej do tej istej skupiny spoločností? Platí to aj pre pracovné zmluvy, ktoré sa uzavreli pred 1. decembrom 2009?

2. Môže vnútroštátny súd považovať ustanovenie v individuálnej pracovnej zmluve, ktoré nepriamo porušuje článok 21 [Charty], všeobecnú právnu zásadu práva Únie - zásadu zákazu diskriminácie na základe veku - a/alebo články 1, 2 a 6 smernice [2000/78] analogicky podľa rozsudku z 5. februára 2004, *Rieser Internationale Transporte* (C-157/02, Zb. s. I-1477), a podľa judikatúry v prípadoch dohôd obmedzujúcich hospodársku súťaž, tak ako v rozsudku z 25. novembra 1971, *Béguelin Import* (22/71, Zb. s. 949), na základe horizontálneho priameho účinku základných práv Únie za čiastočne neplatné a neuplatniť ho?

V zmysle **rozsudku Súdneho dvora** (druhá komora) zo 7. júna 2012:

Článok 2 ods. 2 písm. b) smernice Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolani, sa má vykladať tak, že mu neodporuje ustanovenie kolektívnej zmluvy, ktoré na účely zaradenia do kategórií zamestnania stanovených touto kolektívnou zmluvou a v dôsledku toho na účely určenia výšky mzdy zohľadňuje iba odbornú prax získanú ako člen palubného personálu určitej leteckej spoločnosti, ale nie obsahovo identickú odbornú prax získanú v inej spoločnosti patriacej do tej istej skupiny spoločností.

2. Aktuálne návrhy na začatie prejudiciálneho konania

2.1. Návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Högsta domstolen (Švédsko) 29. marca 2012 - *Eva-Marie Brännström a Rune Brännström / Ryanair Holdings plc* (C-150/12)

Prejudiciálne otázky:

1. Je **dopravca zodpovedný tiež za škodu spôsobenú omeškaním** podľa článku 19 Montrealského dohovoru aj v prípade, keď sa príchod cestujúcich na miesto určenia oneskorí v dôsledku neuskutočnenia letu? Je dôležitý moment, kedy bol let zrušený, napríklad, po odbavení?

2. Môže technický problém na letisku, ktorý samostatne alebo spolu s meteorologickými podmienkami neumožňuje pristátie, predstavovať „mimoriadne okolnosti“ podľa článku 5 ods. 3 nariadenia (ES) č. 261/2004? ⁴⁶ Môže mať na posúdenie týchto okolností vplyv tiež skutočnosť, že letecká spoločnosť už bola upovedomená o technickom probléme?

3. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku v bode 2, aké opatrenia musí letecká spoločnosť prijať, aby bola oslobodená od povinnosti platiť náhradu podľa článku 5 ods. 3 nariadenia?

- Možno od leteckej spoločnosti vyžadovať, a ak áno, za akých podmienok a v akom rozsahu, aby disponovala inými dostupnými prostriedkami vo forme napríklad lietadiel alebo posádky, ktorá bude schopná prevádzkovať let, ktorý by musel byť inak zrušený, alebo aby bola schopná prevádzkovať náhradný let namiesto zrušeného letu?

- Možno od leteckej spoločnosti vyžadovať, aby ponúkla cestujúcim presmerovanie podľa článku 8 ods. 1 písm. b) (nariadenia)? Ak áno, aké povinnosti má potom prevádzkujúci letecký dopravca, napríklad, pokiaľ ide o čas odletu alebo využitie iných dopravcov?

---

⁴⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 295/91

4. V prípade kladnej odpovede na otázku v bode 1, existuje nejaký rozdiel medzi opatreniami, ktoré musí letecká spoločnosť prijať, aby bola oslobodená od povinnosti platiť náhradu podľa článku 5 ods. 3 nariadenia a opatreniami, ktoré musí prijať, aby bola oslobodená od zodpovednosti za škodu podľa článku 19 Montrealského dohovoru?

2.2 Návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Oberster Gerichtshof (Rakúsko) 23. marca 2012 — Goldbet Sportwetten GmbH/Massimo Sperindeo (C-144/12)

Prejudiciálne otázky:

1. Má sa článok 6 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 z 12. decembra 2006, ktorým sa zavádza európske konanie o platobnom rozkaze [ďalej len „nariadenie (ES) č. 1896/2006“], vykladať v tom zmysle, že **v európskom konaní o platobnom rozkaze** má byť použitý aj článok 24 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach [ďalej len „nariadenie (ES) č. 44/2001“] na určenie **právomoci súdu** na základe účasti žalovaného na konaní?

2. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku: Má sa článok 17 nariadenia (ES) č. 1896/2006 v spojení s článkom 24 nariadenia (ES) č. 44/2001 vykladať v tom zmysle, že už podanie odporu proti európskemu platobnému rozkazu vedie k vzniku účasti na konaní, pokiaľ sa v ňom neuplatní námietka absencie právomoci súdu pôvodu?

3. V prípade zápornej odpovede na druhú otázku: Má sa článok 17 nariadenia (ES) č. 1896/2006 v spojení s článkom 24 nariadenia (ES) č. 44/2001 vykladať tak, že podanie odporu je eventuálne dôvodom vzniku právomoci na základe účasti na konaní v prípade, ak jeho obsahom je už tvrdenie k veci samej, ale nie je namietaná absencia právomoci?

2.3 Návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Supremo Tribunal de Justiça (Portugalsko) 7. mája 2012 — Fernando Casimiro dos Santos Ferreira a i./Companhia de Seguros Allianz Portugal SA (C-213/12)

Prejudiciálna otázka:

Majú sa článok 1 ods. 1 a článok 3 druhej smernice⁴⁷ v spojení s článkom 1 tretej smernice⁴⁸ vykladať v tom zmysle, že bránia tomu, aby vnútroštátna právna úprava vylučovala **právo na náhradu nemajetkovej ujmy rodinných príslušníkov vodiča spôsobenej jeho smrťou**, keď bola nehoda spôsobená výlučne zavinením vodiča?

2.4 Návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Juzgado de lo Social n o 1 de Benidorm (Španielsko) 26. apríla 2012 — Concepción Maestre García/Centros Comerciales CARREFOUR S.A. (C-194/12)

Prejudiciálne otázky:

1. Bráni článok 7 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88 zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času takému výkladu vnútroštátnej právnej úpravy, ktorý neumožňuje **prerušiť dovolenku** s cieľom neskoršieho čerpania jej celého obdobia alebo zostávajúcej časti, pokiaľ pred jej čerpaním nastane dočasná pracovná

⁴⁷ Smernica Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel

⁴⁸ Smernica Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel

neschopnosť, a existujú **dôvody výrobného alebo organizačného charakteru**, ktoré bránia jej čerpaniu v neskoršom termíne?

2. Bráni článok 7 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88 zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času takému výkladu vnútroštátnej právnej úpravy, ktorý spoločnosti umožňuje jednostranne stanoviť obdobie čerpania dovolenky, ktoré sa prelína s obdobím dočasnej pracovnej neschopnosti, ak pracovník vopred **neprejavil vôľu čerpať dovolenku v inom období** a ak medzi zástupcami pracovníkov spoločnosti a spoločnosťou bola uzatvorená zmluva, ktorá to umožňuje?

3. Bráni článok 7 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88 zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času takému výkladu vnútroštátnej právnej úpravy, ktorý umožňuje poskytnúť finančnú náhradu za nevyčerpanú dovolenku z dôvodu dočasnej pracovnej neschopnosti, ak existujú výrobné alebo organizačné dôvody, ktoré neumožňujú jej skutočné čerpanie aj napriek tomu, že nedošlo k zrušeniu pracovnej zmluvy?

2.5 Návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Audiencia Provincial de Oviedo (Španielsko) 14. mája 2012 — Constructora Principado S.A./José Ignacio Menéndez Álvarez (C-226/12)

Prejudiciálna otázka:

Má sa v prípade **zmluvnej podmienky**, ktorou sa na **spotrebiteľa** prenáša zaplatenie sumy, ktorú má podľa zákona zaplatiť dodávateľ, nerovnováha, na ktorú odkazuje článok 3 ods. 1 smernice 93/13 (1), vykladať v tom zmysle, že vzniká už v dôsledku prenesenia platobnej povinnosti, ktorú má podľa zákona znášať dodávateľ, na spotrebiteľa, alebo skutočnosť, že smernica vyžaduje, aby nerovnováha bola značná, znamená, že sa navyše vyžaduje prenesenie ekonomickej záťaže, ktorá je pre spotrebiteľa v porovnaní s celkovou sumou transakcie významná?

3. Výber z judikatúry

3.1. Európska komisia/ Maďarsko (C-286/12)

Žaloba podaná 7. júna 2012 - zánik funkcie sudcu, prokurátora a notára dovŕšením určitého veku.

Žalobkyňa navrhuje, aby Súdny dvor určil, že Maďarsko tým, že prijalo vnútroštátnu právnu úpravu, ktorá obligatórne stanovuje, že **dovŕšením veku 62 rokov zaniká právny vzťah, v rámci ktorého vykonávajú svoje funkcie sudcovia, prokurátori a notári**, čo vedie k rozdielnemu zaobchádzaniu na základe veku, ktoré nie je odôvodnené žiadnym legitímnym cieľom, a ktoré v každom prípade nie je primerané ani nevyhnutné na dosiahnutie stanoveného cieľa, nespĺnilo svoje povinnosti vyplývajúce z článku 2 a článku 6 ods. 1 smernice Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolani, a zaviazal Maďarsko na náhradu trov konania. Podľa maďarskej právnej úpravy hornej vekovej hranice pre sudcov, prokurátorov a notárov zaniká právny vzťah, v rámci ktorého vykonávajú osoby tieto svoje funkcie dovŕšením určitého veku, v súčasnosti stanoveného na 62 rokov, kým pôvodne mohli tieto funkcie zastávať až do dovŕšenia veku 70 rokov. Sporné právne predpisy stanovujú, že

právny vzťah, v rámci ktorého vykonávajú svoje funkcie sudcovia a prokurátori, ktorí dosiahli novo stanovenú hornú vekovú hranicu pred 1. januárom 2012, zanikne k 30. júnu 2012 a právny vzťah sudcov a prokurátorov, ktorí tento vek dosiahnu v období od 1. do 31. decembra 2012, zanikne k 31. decembru 2012. Zníženie maximálneho veku notárov zo 70 na 62 rokov bude účinné od 1. januára 2014. Komisia sa domnieva, že sporné vnútroštátne právne predpisy zavádzajú rozdielne zaobchádzanie na základe veku v zmysle článku 2 smernice, keďže sa so sudcami, prokurátormi a notármi, ktorí dosiahli novú hornú vekovú hranicu, zaobchádza menej priaznivo ako so všetkými ostatnými pracovníkmi, ktorí tento vek nedosiahli. Právne predpisy, ktoré vedú k rozdielnemu zaobchádzaniu na základe veku, môžu byť vylúčené zo zákazu diskriminácie iba vtedy, ak spĺňajú podmienky stanovené v článku 6 ods. 1 smernice. Podľa tohto článku musia byť takéto právne predpisy objektívne odôvodnené legitímnymi cieľmi a zároveň musia byť prostriedky primerané a nevyhnutné na dosiahnutie stanovených cieľov (zásada proporcionality). Komisia v tomto smere tvrdí, že legitímny cieľ nie je v spornom právnom predpise výslovne stanovený a že ho nie je možné odvodiť ani z kontextu tohto predpisu, čo je ako také porušením smernice, keďže táto skutočnosť bráni súdnej kontrole legality a proporcionality vnútroštátnych právnych predpisov. Pokiaľ ide o legitimitu cieľov uvedených v priebehu [správneho] konania o nesplnení povinnosti, Komisia uvádza, že výnimku zo zákazu diskriminácie na základe veku môžu odôvodniť iba ciele z oblasti sociálnej politiky. Nakoniec sa Komisia domnieva, že sporné vnútroštátne právne predpisy nie sú primerané ani nevyhnutné na dosiahnutie údajne legitímnych cieľov, keďže i) prechodné obdobie v dĺžke maximálne jeden a pol roka je mimoriadne krátke vzhľadom k tomu, aké drastické je zníženie hornej vekovej hranice pre odchod z funkcie zo 70 na 62 rokov, a ii) prechodné obdobie nie je koherentné s globálnou reformou odchodu do dôchodku, keďže všeobecná hranica dôchodkového veku bude v osemročnom období rokov 2014 — 2022 zvýšená z 62 na 65 rokov, čo po dvojročnom období bude viesť k ďalšiemu zvyšovaniu hornej vekovej hranice pre výkon uvedených funkcií. **Na základe toho Komisia dospela k záveru, že sporné vnútroštátne právne predpisy neprimeraným spôsobom poškodzujú legitímne záujmy dotknutých sudcov, prokurátorov a notárov** a že idú nad rámec toho, čo je na dosiahnutie ich cieľov nevyhnutné.

4. Európsky súd pre ľudské práva

4. 1. Prípady Varga proti Slovenskej republike

Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyhlásil 10. júla 2012 rozsudok v prospech Slovenskej republiky v prípade Varga proti Slovenskej republike. Sťažovatelia podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) namietali, že reštitučné konanie o ich nároku na vrátenie pozemku bolo nespravodlivé z dôvodu, že ich nároku nebolo vyhovené v dôsledku legislatívnej zmeny, ktorá bola prijatá po začatí reštitučného konania. Okrem toho tvrdili, že vnútroštátne orgány nezistili dostatočne skutkový stav a vo veci rozhodli svojvoľne.

V danej veci sťažovatelia v marci 2004 požiadali podľa zákona č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom o vydanie pozemku. Príslušný pozemkový úrad v júli 2005 rozhodol, že vlastníctvo k pozemku nie je možné vrátiť, pretože ho medzičasom nadobudla (neštátna) právnická osoba a prijatá legislatívna zmena vylučovala navrátenie pozemkov z dôvodu vlastníctva právnickou osobou. Pozemkový úrad však priznal sťažovateľom nárok na iný

pozemok vo vlastníctve štátu alebo finančnú náhradu. Sťažovatelia v tejto súvislosti namietali, že až do prijatia novely uvedeného zákona, účinnnej od 1. mája 2004, bolo možné vydať i pozemky, ktoré boli prevedené do vlastníctva právnických osôb, a teda ak by pozemkový úrad rozhodol o ich žiadosti v 30-dňovej lehote, musel by ich pôvodnej žiadosti vyhovieť. Podaniami sťažovateľov sa zaoberali sudy všetkých inštancií, ktoré potvrdili rozhodnutie pozemkového úradu. Rovnako ústavný súd ich sťažnosť podľa článku 127 ústavy na porušenie práva na súdnu ochranu v reštitučnom konaní odmietol, nezistiac v ňom žiadny náznak nezákonnosti alebo svojvoľnosti.

ESĽP sa po preskúmaní podstaty sťažnosti stotožnil s argumentáciou vlády, že namietaná novela sledovala všeobecný záujem, a to ochranu dobromyseľného vlastníctva pozemkov osôb, ktoré ho medzičasom nadobudli. V tejto súvislosti ESĽP vzal tiež do úvahy, že reštitučné nároky sťažovateľov nezanikli, pretože štát sa zaviazal poskytnúť za ne náhradu, či už vo forme poskytnutia iného pozemku alebo finančnej náhrady. Okrem toho ESĽP tiež konštatoval, že konanie pred vnútroštátnymi orgánmi nenieslo žiadne známky svojvoľnosti alebo nespravodlivosti. Poznamenal, že vnútroštátne sudy sa zaoberali argumentmi sťažovateľov a svoje rozhodnutia dostatočne zdôvodnili. Dospel preto k záveru, že **právo sťažovateľov na spravodlivé súdne konanie zaručené článkom 6 ods. 1 Dohovoru za okolností predmetného prípadu porušené nebolo.**⁴⁹

4. 2. N. B. proti Slovenskej republike

Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESĽP“) vyhlásil 12. júna 2012 rozsudok v prípade N.B. proti Slovenskej republike. Konštatoval porušenie niektorých článkov Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“). ESĽP priznal sťažovateľke 25 000 € z titulu nemajetkovej ujmy a 5 000 € z titulu nákladov a výdavkov.

Pani N.B. namietala pred ESĽP, že v dôsledku jej sterilizácie bez jej úplného a informovaného súhlasu bola podrobená neľudskému a ponižujúcemu zaobchádzaniu, a že vyšetrovacie orgány neuskutočnili dôkladné, spravodlivé a efektívne vyšetrovanie okolností jej sterilizácie v rozpore s článkom 3 Dohovoru, že v dôsledku sterilizácie bolo porušené jej právo na súkromný a rodinný život podľa článku 8 Dohovoru a právo na založenie rodiny podľa článku 12 Dohovoru. Podľa článku 13 Dohovoru namietala, že nemala k dispozícii účinný prostriedok nápravy ohľadne svojich sťažností na porušenie jej práv zaručených v článkoch 3, 8 a 12 Dohovoru. Napokon sťažovateľka namietala porušenie článku 14 Dohovoru v dôsledku diskriminácie na základe jej rasového/etnického pôvodu a pohlavia pri užívaní jej práv zaručených v článkoch 3, 8 a 12 Dohovoru.

Pokiaľ ide o namietané porušenie článku 3 Dohovoru v jeho hmotnej časti, ESĽP poznamenal, že dostupné informácie nenaznačujú, že lekárske personál konal s úmyslom zle zaobchádzať so sťažovateľkou. Napriek tomu však konal s veľkou neúctou k jej právu slobodne sa rozhodovať v postavení pacienta spolu s jej zákonným zástupcom a po prediskutovaní s jej partnerom. V čase vykonania zákroku mala sťažovateľka sedemnášť rokov a bola v skorej fáze svojho reprodukčného života. ESĽP považoval preto za nepochybné, že neschopnosť mať deti vážne znížila jej postavenie ako ženy v rómskej komunite a spôsobila jej psychické utrpenie. Preto bola podľa ESĽP sterilizácia sťažovateľky v rozpore s článkom 3. Vo vzťahu k námietke sťažovateľky na porušenie procesnej časti článku 3, týkajúcej sa neúčinnosti vyšetrovania, ESĽP uviedol, že trestné oznámenie sťažovateľky bolo preskúmané na troch stupňoch konania a Generálna prokuratúra SR

---

⁴⁹ zdroj: www.justice.sk

uznala, že sťažovateľka bola sterilizovaná v rozpore s relevantným právom, nakoľko jej zákonný zástupca nedal súhlas so zákrokom. Akokoľvek, toto konanie nepredstavovalo za skutkových okolností tohto prípadu trestný čin. Sťažovateľka mala tiež možnosť namietať postup lekárskeho personálu prostredníctvom občianskoprávneho konania a konania pred ústavným súdom. Napriek tomu, že občianskoprávne konanie trvalo štyri roky a deväť mesiacov a trestné konanie trvalo 18 mesiacov, boli vedené s osobitnou rýchlosťou. Článok 3 v tomto ohľade preto podľa ESLP nebol porušený.

Čo sa týka namietaného porušenia práva na súkromný a rodinný život podľa článku 8 Dohovoru, ESLP konštatoval, že Slovensko nespĺnilo svoj pozitívny záväzok podľa článku 8 Dohovoru tým, že svojím právnym systémom nezabezpečilo práva garantované týmto článkom takým spôsobom, aby prijalo účinné právne záruky chrániace reprodukčné zdravie, a to osobitne žien rómskeho pôvodu. ESLP ďalej poukázal na nerešpektovanie príslušných zákonných ustanovení.

Pokiaľ ide o článok 13 zaručujúci právo na účinný prostriedok nápravy, ESLP poznamenal, že sťažovateľka mala možnosť za účelom preskúmania svojho prípadu obrátiť sa na občianskoprávne súdy, ktoré uznali, že sťažovateľka bola sterilizovaná v rozpore s vyhláškou č. 32/1965 Zb. v znení neskorších predpisov. Trestnoprávnymi aspektmi prípadu sa zaoberali vnútroštátne orgány na troch stupňoch. Aj v tomto ohľade boli uznané nedostatky pri sterilizácii. Sťažovateľka preto mala účinné prostriedky nápravy v zmysle článku 13 Dohovoru. Z toho dôvodu nedošlo k porušeniu tohto článku.

Pokiaľ ide o článok 12 a 14 ESLP konštatoval, že nebolo potrebné samostatne preskúmať námietku sťažovateľky v tomto smere.

ESLP uviedol, že dostupná informácia dostatočne nepreukazovala, že lekári postupovali pri výkone sťažovateľkinej sterilizácie so zlým úmyslom, že ich správanie bolo úmyselne rasovo motivované alebo že sterilizácia v skutočnosti bola súčasťou všeobecnejšej organizovanej politiky. ESLP ďalej poznamenal, že medzinárodné orgány a vnútroštátni znalci poukázali na vážne nedostatky v právnej úprave a pri výkone sterilizácií, ktoré mali osobitný vplyv na príslušníkov rómskeho etnika, a že v tejto súvislosti konštatoval, že Slovensko nespĺnilo svoj pozitívny záväzok podľa článku 8 dostatočne ochrániť sťažovateľku.

Sťažovateľka požadovala 50 000 € z titulu nemajetkovej ujmy a 10 436 € z titulu trov konania. ESLP priznal sťažovateľke 25 000 € z titulu nemajetkovej ujmy a 5 000 € z titulu nákladov a výdavkov. Zvyšok jej nárokov zamietol.⁵⁰

4. 3. Európskym súdom pre ľudské práva konštatované porušenia článku 6 ods. 1 Dohovoru

a/ Európsky súd pre ľudské práva vyhlásil 31. mája 2012 rozsudky v prípadoch **TNS, s.r.o.** proti Slovenskej republike, **Franc** proti Slovenskej republike a **Laduna** proti Slovenskej republike. Všetky tri prípady sa týkali sťažností na neprimeranú dĺžku konania. Európsky súd priznal sťažovateľom celkovo 14 080 eur.

b/ Európsky súd pre ľudské práva vyhlásil 24. júla 2012 rozsudok v neprospech Slovenskej republiky v prípade **Maxian a Maxianová** proti Slovenskej republike. Berúc do úvahy svoju konštantnú judikatúru v danej oblasti, skonštatoval porušenie článku 6 ods. 1 Dohovoru.

---

⁵⁰ zdroj: www.justice.sk

Aktivity Odboru dokumentácie, analytiky a zahraničných vzťahov

Správy z pracovných ciest

JUDr. Ivan Rumana – Luxemburg, 25. – 27.5.2011, seminár pod názvom: „CASE-LAW OF THE COURT OF JUSTICE OF THE EU ON CROSS-BORDER TAXATION OF EU CITIZENS“

Z množstva informácií pre sudcov boli zaujímavé poznatky generálnej advokátky Eleanor Sharpston. Zamerala sa na návod pre formulovanie a predkladanie predbežných otázok (guidelines), publikovaný na stránke www.curia.europa.eu , ktorý síce nie je záväzný, ale slúži ako vzor a vodítko pre národných sudcov. Vo Veľkej Británii, odkiaľ generálna advokátka pochádza, existuje tzv. Biela kniha tzv. pravidiel najvyššieho súdu pre sudcov, ktoré ustanovujú čo má sudca robiť, ak chce predložiť predbežnú otázku.

Zdôrazňovala, že súdny prípad patrí národnému sudcovi. V predbežnej otázke však ide o záväzný výklad práva Európskej únie. Súdny dvor EU neaplikuje právo na faktickú situáciu, na daný skutkový stav, ale iba interpretuje právo EU. Súdny dvor EU preto nemôže vykonať subsumpciu ani sa nevyslovuje k správnosti subsumpcie skutkového stavu pod tvrdenú právnu normu. To je vecou národného sudcu a národnej aplikácie práva. Typicky Súdny dvor EU neskúma národné právo a nemá byť dopytovaný na otázky národného práva. Je žiaduce, aby národný sudca pri predkladaní predbežnej otázky bol veľmi zrozumiteľný (clear) pri vysvetľovaní relevantnosti predloženej otázky.

Poukázala na to, že ide o otázku národného súdu, nie o otázku položenú účastníkmi konania. Účastníci konania môžu asistovať národnému sudcovi, ale rozhodnutie a zodpovednosť za sformulovanie predbežnej otázky je na národnom sudcovi. Národný súd môže (nie je zaviazaný), ale súd konečnej inštancie musí, predložiť predbežnú otázku, ak nie je jasný výklad práva EU. Samotnou otázkou je však čo je jasné (clear) a čo nie je. Platnosť sekundárneho práva EU musí zodpovedať; byť v súlade s primárnym právom EU. Ak národný sudca má pochybnosti, musí položiť predbežnú otázku. Národný sudca: "Mám prijať rozhodnutie?" Je absolútne na národnom sudcovi, právomoc národného sudcu urobiť toto rozhodnutie. Súdny dvor EU však musí mať dostatočný materiál, aby rozumel prípadu. Preto predbežné otázky by mali byť predkladané, až keď skutkový stav je jasný. Nie skôr.

Podstatné je, aby sa národný sudca v predkladaní predbežnej otázky vyhol žargónu. Treba mať na pamäti, že prípad sa bude čítať cez preklad. Predkladaný prípad vysvetliť jasne (clearly). Návod (guideline) hovorí, že 10 strán maximum, inak prípad by musel byť sumarizovaný pred Súdnym dvorom EU. Každé aplikovateľné ustanovenie národného práva, ak sa dáva do pozornosti súdu musí byť precízne uvedené (poznámka - citácia zákonného ustanovenia bez skratiek, doplniť o relevantnú judikatúru a výklad).

Vysvetliť dôvod, pre ktorý vznikla potreba položiť predbežnú otázku. "Prečo sa pýtate?"

Uviest' aj hlavné relevantné argumenty účastníkov konania. Súdny dvor EU musí z predloženej predbežnej otázky porozumieť argumentom účastníkov konania pred národným súdom a namietanej relevantnosti aplikácie práva EU. **Stručne uveďte Váš názor národného sudcu, čo si vy myslíte. Môžete vyjadriť svoj názor.** Následne zaznela otázka z pléna, že či Súdny dvor EU nebude považovať za nezdvorilé, ak národný sudca si sformuluje i odpoveď na položenú otázku. Odpoveď bola: Názor národného sudcu treba vyjadriť primerane t.j. " Domnievam sa, že výklad by mohol byť vzhľadom na tieto skutočnosti nasledovaný, ale nie som si istý, a preto predkladám predbežnú otázku Súdnemu dvoru."

Položené predbežné otázky musia byť separovane identifikované, t.j. formálne samostatne odčlenené v texte, najmä z dôvodov publikácie. Dôležité.

Nesprávne: Príklad ako nepokladať predbežnú otázku: Taliansko, sudca predložil rukou písanú predbežnú otázku ako lekár na recepte na predpis lieku.

Ďalší nedostatok formulácie je otázka vo forme, či ktorékoľvek resp. nejaké ustanovenie práva EU musí byť brané do úvahy. Takéto predbežné otázky sú neprijateľné!!!

Nesprávnym príkladom , ktorý sa nemá nasledovať je z Veľkej Británie, týkajúci sa kolotočového podvodu v DPH. 770 strán dlhý rozsudok, veľmi detailný, obsahoval všetky argumenty, ktoré sa vyskytli počas konania pred národným súdom. Takýto rozsudok je nočnou morou, pre ktorýkoľvek intervenujúci štát (t.j. štát, ktorý sa mieni vyjadriť).

JUDr. Ivan Rumana

Prijatie delegácie Najvyššieho súdu Lotyšskej republiky na Najvyššom súde Slovenskej republiky v dňoch 3.-5.septembra 2012

Predseda Najvyššieho súdu Slovenskej republiky Štefan Harabin prijal v dňoch 3. – 5. septembra 2012 delegáciu Najvyššieho súdu Lotyšskej republiky vedenú jeho predsedom Ivarsom Bickovicsom.

Delegáciu ďalej tvorili:

Peteris Dzalbe – podpredseda Najvyššieho súdu Lotyšskej republiky, predseda trestnoprávneho kolégia

Gunars Aigars - podpredseda Najvyššieho súdu Lotyšskej republiky, predseda Snemovne občianskoprávných vecí

Veronika Krumina – predsedníčka správneho oddelenia Najvyššieho súdu Lotyšskej republiky

Sandra Lapina – riaditeľka správy Najvyššieho súdu Lotyšskej republiky

V rámci rozhovorov obaja partneri hodnotili stav súdnictva oboch krajín, prerokovali komplex otázok týkajúcich sa justície a bilaterálnych vzťahov ako takých. Na programe bola i výmena názorov na súčasný vývoj v Európe v oblasti justície.

V rámci diskusie nás zaujalo riešenie organizačného zloženia orgánu v rámci fungovania súdneho systému Lotyšskej republiky v porovnaní s naším súdnym systémom .

Súdna rada

Súdna rada je kolegiálny orgán, ktorý sa podieľa na politike systému súdnictva a stratégie rozvoja organizácie práce sudcov. Súdna rada sa zameriava na vyváženie vzťahu medzi zákonodarnou, výkonnou a súdnou mocou, s cieľom podpory dôležitých záležitostí súdnictva.

Súdna rada sa skladá z 8 stálych členov a 7 volených členov. Stálymi členmi sú:

1. predseda najvyššieho súdu
2. predseda ústavného súdu
3. minister spravodlivosti
4. predseda parlamentného výboru pre právne veci
5. generálny prokurátor
6. predseda Advokátskej komory Lotyšska
7. predseda Notárskej komory Lotyšska
8. predseda Komory exekútorov Lotyšska

Volenými členmi sú:

1. sudca zvolený plénom najvyššieho súdu
2. šesť sudcov, ktorých zvolila Konferencia sudcov

Funkčné obdobie zvolených členov je štyri roky, pričom môžu byť zvolení opakovane, najviac na dva po sebe nasledujúce funkčné obdobia. Funkcia člena Súdnej rady je nezlučiteľná s výkonom funkcie v Disciplinárnej komisii, Súdnej kvalifikačnej komisii a v Súdnej etickej komisii.